

RADICHLLOGG 2025

VÅRE VERDIER

- *stolthet*
- *mestring*
- *raushet*
- *samarbeid*

INNHOOLD

Med tanke på fremtiden	4
Takk til våre støttespillere	6
De frivillige er vår viktigste ressurs	10
En praktfull skute	14
Liker at det stormer som verst i byssa	18
Medlemskap i NHO Sjøfart	20
Vedlikeholdsløftet – Teknisk status	22
Vedlikeholder skuta og bygger verdifull kunnskap	27
Vedlikehold gir mye tilbake til samfunnet	30
Skur 32 nå og fremtidsplaner	34
Jubileumstokt med Redningsselskapet	36
Windjammer, en reise som setter spor	38
Windjammer har passert deltaker nr 1000	42
Livsendrende for den enkelte og lønnsomt for samfunnet	48
Økonomi Windjammer 2025	50
Windjammerlauget	52
Livsmestringskonferansen På rett kjø 2025	54
Voyage nr. 28	58
Voyage nr. 29	60
Voyage nr. 30	62
Voyage nr. 31	64
Voyage nr. 32	66
Østensjø Rederi vil ansette flere lettmatroser	68
Støttespillere lettmatros	70
Atlanterhavstokt, en ytre og indre reise	72
På rett kjø: En dokumentar om livsmestring	74
Små og store opplevelser i Oslo	75
Magisk å være vertsby, Tall Ships Races 2025	76
United by Waves, Sail Amsterdam 2025	78
Årsrapport	80
Årsberetning 2025	82
Resultatregnskap	90
Balanse	91
Noter	92
Uavhengig revisors beretning	97
Plantegning av skuta	100

Foto: David Brækken

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Foto: Olav Henden

Stiftelsen Christian Radich har ett tydelig formål: Å ta vare på seilskuta Christian Radich for fremtidige generasjoner – gjennom aktiv drift. Samtidig skal vi redusere utenforskap blant unge. I det formålet ligger et todelt oppdrag. Vi jobber altså både for skipet og for mennesker, og skal sørge for å klare det også i fremtiden.

Tekst: Hasse Lindmo, stiftelsens direktør

2025 har vært et godt år i så måte. Det store vedlikeholdsløftet – som vi har planlagt i flere år – er nå i gang. Takket være solide bidrag fra både private og offentlige støttespillere, er arbeidet med Christian Radich godt finansiert. Disse bidragene kommer

ikke bare fordi vi bevarer et skip. De kommer fordi vi utvikler mennesker og gir ungdom bedre forutsetninger for livet. Til det trenger vi Christian Radich som plattform. Og samfunnet får mye igjen.

Derfor betyr det mye for mange at Christian Radich nå, i 2026, ligger i dokk for omfattende vedlikehold. Nye stålplater. Ny hovedmotor. Helt ny rigg. Og mye mer.

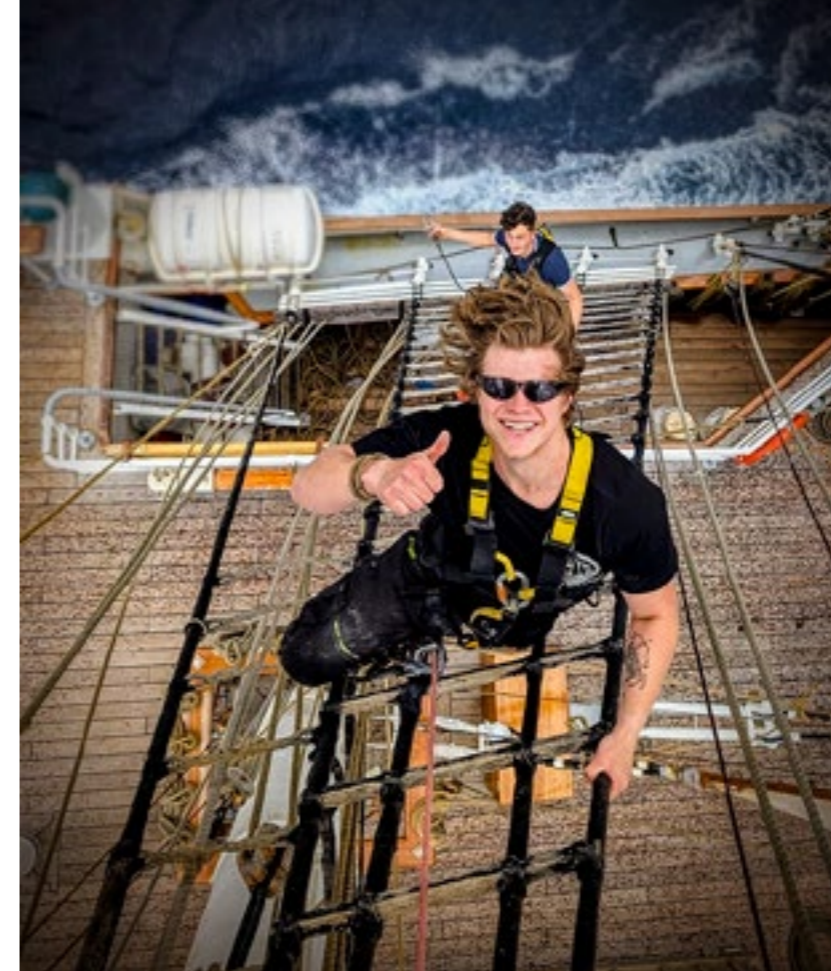

Foto: Olav Henden

Jubileumsåret 2027

Alt dette leder frem til 2027: vårt jubileumsår. Christian Radich fyller 90 år. Hun kommer ut av verft helt renovert, og vi gleder oss til å seile hele norgeskysten sammen med Redningselskapet. Med verdens nest lengste kyst som ramme blir dette en feiring langs hele landet – med anløp, markeringer og åpne arrangementer. Du er invitert. Det blir en opplevelse for livet.

For oss blir dette også en takk til det norske folk. At vi sammen tar vare på Christian Radich som hele Norges seilende ambassadør, er sjøfartsnasjonen verdig.

Vi er ikke mange i dette landet. Verden føles større og mer uoversiktlig enn på lenge. Nettopp derfor må vi ta vare på hverandre – og sørge for at flest mulig unge finner stø kurs i sitt eget liv.

Våre verdier er **stolthet, raushet, mestring og samarbeid**. De har fulgt oss siden 1881. Og de vil bære oss inn i fremtiden.

Alt dette handler om mer enn fartøyvern. Vi gjør det fordi vi vil bekjempe utenforskap.

Jeg tror de som opprettet skoleskipstiftelsen i 1881 ville nikket anerkjennende til arbeidet vårt i dag. Jeg blir selv svært inspirert av ungdommene som mønstrer på hos oss. I mine øyne er de modige eventyrere som tør å ta en sjanse på seg selv. Livet er ikke alltid lett. Men gjennom Windjammer lærer de mer om seg selv, om andre – og om hvordan de kan finne sin plass i verden.

Etter tokt ser vi endringene. De står litt rettere. De virker tryggere. Men den største endringen ser vi i øynene. Det kommer en gnist. Et blikk med ro og retning.

Det blikket forteller oss at de har begynt å forstå at det finnes en plass for dem. At et godt liv er mulig. At de betyr noe – for seg selv og for andre. Det de mestrer om bord, gir dem styrke til å mestre livet videre. Windjammer-tittelen bærer de med seg. De er alltid en del av oss og vår historie.

Windjammer kurscenter

For å styrke effekten av Windjammer bygger vi nå også om våre lokaler i Oslo Havn. Vi har inngått en ny 30 årsavtale om kaiplass og bygg, og bruker muligheten til å skape noe helt nytt. Lokaler for kurs, møteplasser og utadrettet virksomhet – også når skuta er ute og seiler. Vi ønsker å være et samlingspunkt for alle som er glade i Christian Radich.

Når vi er ferdige, får Oslo et nytt maritimt møtested: Windjammer kurscenter, serveringssted og møteplass for sjøfartsinteresserte.

2025 har derfor vært et planleggingsår. Mannskapet har, samtidig som de har seilt hver dag, produsert ny rigg, detaljplanlagt vedlikeholdet og forberedt verftsoppholdet. 2026 er året for ombygging. Windjammer går som normalt, men skipet er sju måneder på verft, og lokalene i Oslo bygges om.

Foto: Iris Skadli

Foto: Jørgen Gommæs/ Det kongelig hoff

H.K.H. KRONPRINS HAAKON

Styret retter en spesiell takk til Hans Kongelige Høyhet Kronprins Haakon, som er Stiftelsen Christian Radichs høye beskytter.

TAKK TIL VÅRE STØTTESPILLERE

FUNDING SUPPORTERS

Staten v/Kultur- og likestillings-	kr	32 860 000
departementet		
Sparebankstiftelsen DNB	kr	32 436 000
Oslo Kommune v/ Kulturbyråden	kr	8 400 000
Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse	kr	3 300 000
Stiftelsen Det Norske Veritas	kr	3 000 000
Oslo Maritime Stiftelse	kr	2 900 000
Stiftelsen Uni	kr	2 000 000
A Wilhelmsen Foundation	kr	2 000 000
Eckbos Legat	kr	1 100 000
Leif og Lucy Høegh stiftelse	kr	500 000
Klaveness Stiftelsen	kr	500 000
Skuld	kr	500 000
Stiftelsen Kaare Berg	kr	500 000
Fred Olsen	kr	340 000
CoolCo Management AS	kr	300 000
Sea1 Offshore AS	kr	250 000
Promis	kr	225 000
Ada og Hagbart Waages stiftelse	kr	200 000
Boreal Sjø AS	kr	200 000
Byrådet i Oslo	kr	180 000
Ruud-Pedersens Stiftelse	kr	150 000
Knut Nordby og Kim Hua Goh	kr	100 000
Color Line AS	kr	100 000
Rotary Ekeberg	kr	85 000
Anders Mjaaland	kr	50 000
AS Thor Dahl	kr	50 000
DOF Management AS	kr	50 000
Østensjø Rederi	kr	50 000
Justnes Rederi AS	kr	50 000
Norges Rederiforbund	kr	10 000

Sum kr **92 386 500**

Stiftelsen Christian Radich har gjennom alle tider mottatt betydelige midler både fra offentlige og private støttespillere. Disse midlene er helt avgjørende for vår helårsdrift, som igjen gjør oss i stand til å vedlikeholde, bevare og drive Christian Radich med et evighetsperspektiv. Tallene for 2025 er svært høye, da det er finansiering satt av til vårt store vedlikeholdsløft i 2026. I sum har vi i 2025 mottatt støtte på kr 92.386.500. Dette er en vesentlig økning fra tidligere år. Til sammenligning var tallet i 2017 kr 12.053.000. Vi har mange trofaste støttespillere og flere av dem har økt støtten betydelig for årene som kommer. Vi er opptatt av full åpenhet om vår virksomhet og tradisjonen tro presenterer vi her alle våre støttespillere med sine respektive bidrag.

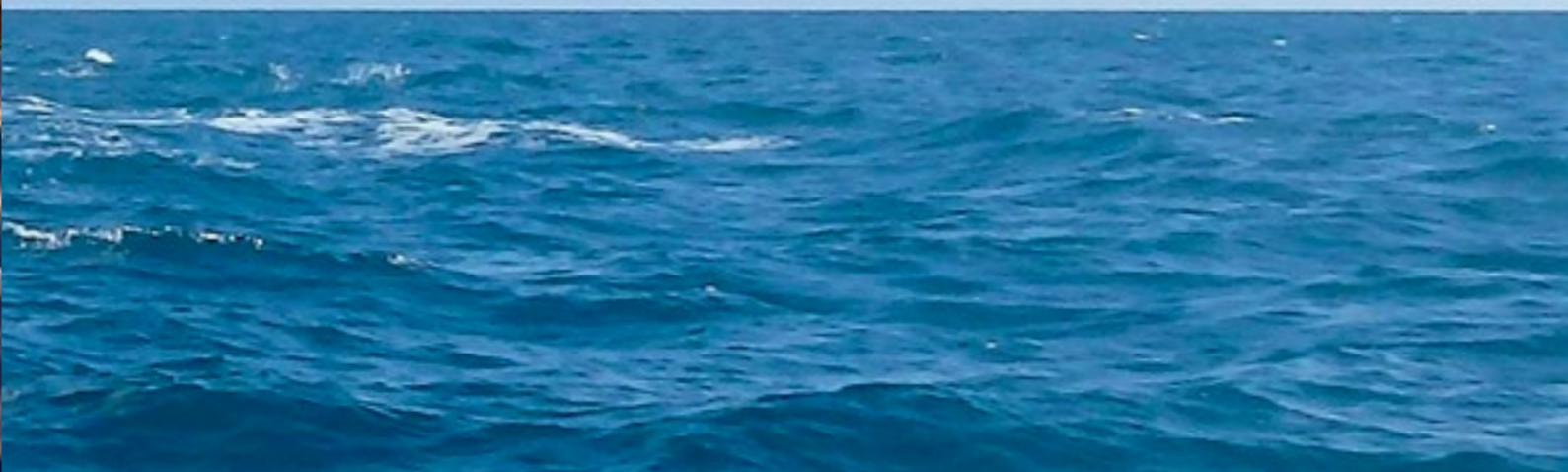
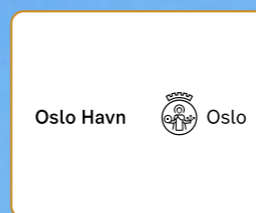
FORDELT PER AKTIVITET

Privat støtte vedlikeholdsløftet	kr	32 536 500
Offentlig støtte vedlikeholdsløftet	kr	25 000 000
Offentlig driftsstøtte	kr	16 260 000
Windjammer Livsmestring	kr	13 490 000
Driftsvedlikehold	kr	2 600 000
Windjammer Lettmatros	kr	2 200 000
Andre prosjekter	kr	300 000

SUM kr **92 386 500**

VI TAKKER VÅRE STØTTENDE LEVERANDØRER

DE FRIVILLIGE ER VÅR VIKTIGSTE RESSURS

De bruker fritida til å servere, vaske, heise seil, støtte windammere, spikre og male der det trengs. De frivillige hos Christian Radich motiveres av fellesskapet om bord, og å kunne bidra til å holde skuta i gang.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

Foto: Olav Henden

RADICH ER EN BAUTA I MITT LIV

For mer enn et halvt århundre siden var Vidar Nærby en 16 år gammel gutt som gikk på Christian Radichs sjøguttskole. Han elsket livet på sjøen, men da livet tok en brå vending, måtte han bli landfast. Som pensjonist kan han igjen vie seg til skuta.

Det går ikke alltid slik man har planlagt i livet. Det gjorde det heller ikke for **Vidar Nærby** fra Rakkestad. I 1973 gikk han på det som den gang het Christian Radichs sjøguttskole i tre måneder. Deretter utdannet han seg til maskinist og begynte å jobbe på sjøen.

– Det kjentes som å ha havnet på rett sted. Jeg likte både arbeidet og det spesielle samholdet. Men da jeg var

22 år døde faren min, og jeg måtte dra hjem og drive gården. Det var først etter at jeg ble pensjonist at jeg fullt ut har kunnet vie meg til det maritime igjen.

Fikk telefon fra barnebarnet

«Mamma sa du har vært med på Radich. Kan vi dra sammen på tur?» Noe sånt var det eldste barnebarnet sa da han ringte bestefaren i 2016. Og slik gikk det til at Vidar etter 40 år gikk om bord på Christian Radich igjen. Det ble flere turer som medseiler. I 2019 ble han med i styret i Venneforeningen, og i dag er han nestleder i venneforeningens styre.

– Jeg ble pensjonist som 64-åring da den eldste sønnen min overtok gården. Det gjorde at jeg kunne engasjere meg mer og mer, både som frivillig under seilas og på dugnader på skuret i Oslo.

Meld deg inn i Venneforeningen!

Vidar beskriver det å ikke ha noe å gjøre som pensjonist som «veldig vanskelig».

– Det er flott å kunne bidra til å holde skuta i gang og være en del av et team med gode, flinke mennesker. Og så er det så hyggelig at alle de ansatte er så flinke til å si hvor mye de setter pris på oss som jobber frivillig.

Han er også frivillig på Norsk Maritimt Museum og synger i Det norske sjømannskoret.

Venneforeningen, som Vidar er styremedlem i, ble stiftet av Harald Tusberg og Lasse Kolstad i 1971. Den arrangerer dugnader og ulike aktiviteter, og pengene går tilbake til skuta.

– Jeg oppfordrer folk til å melde seg inn i Venneforeningen. Alle som vil, kan bli medlem, sier Vidar.

Stolt av tilknytningen til Radich

Alle i mannskapet på Christian Radich kjenner Vidar Nærby. Han er stolt av tilknytningen til skuta og fascineres av historien.

– I 1939 ble den verdenskjent da den seilte over Atlanteren til verdensutstillingen i New York. Da Norge ble okkupert året etter, tok nazistene over skuta og brukte den som losjeskip. På slutten av krigen ble den bombet og sank. Nå fungerer den igjen som skoleskip. Christian Radich er en bauta i mitt liv, sier Vidar.

Spør du Christian Radichs gallionsfigur Kristina, kan det hende svaret er: «Takk det samme, Vidar.»

HAR EKSTRA ADRESSE PÅ CHRISTIAN RADICH

Mens andre har sommerferie, holder **Hilde Nylén** på med rydding, vasking og servering om bord på Christian Radich. – Jeg liker å bidra til å holde skuta i gang. Du gjør din del, jeg min – og til sammen blir det bra.

Hilde jobber som HR-ansvarlig i Fellesforbundet. Men om somrene har hun tittelen «frivillig i forpleiningen» på Christian Radich. Det innebærer lange arbeidsdager, men likevel velger hun å bruke mesteparten av sommerferiene sine til dette.

– Hva er det som får deg til å gjøre dette gang på gang?

– Det er først og fremst fellesskapet og det gode samholdet. Den tidligere kapteinen pleide å si at det er flere av oss som har ei ekstra adresse på Radich. Jeg er egentlig en introvert person, men liker den tette kontakten med mannskapet og medseilerne om bord, sier Hilde.

Hver sommer

Hilde er vokst opp i innlandskommunen Vegårshei, men fikk smaken på sjøen etter en klassetur med ungdomsskolen på ei seilskute i Risør. Hun skulle bli godt

voksen før hun fikk seile igjen – første gang sommeren 2017 med Skoleskipet Sørlandet, og året etter med Christian Radich som medseiler på Tall Ships Races.

– Jeg hadde bare lyst til å fortsette å seile og sendte en e-post til kontoret for å høre om jeg kunne være frivillig. Siden 2019 har jeg vært det hver sommer – først på dekk og så i forpleiningen.

Avveksling fra hverdagen

Til tross for at det er en del «fingrene i», får hun likevel sommerferiefølelsen. Dessuten er hun kanskje ikke den beste til å slappe av, innrømmer hun.

– Jeg synes i grunnen det er fint å ha noe å gjøre, å kunne være til nytte. Det viktigste er at det er en avveksling fra hverdagen. De er avhengige av frivillige, og dette er min innsats for å holde kulturarven Christian Radich i gang.

Hun er også frivillig under Arendalsuka og deltar litt i venneforeningens aktiviteter.

Opplever nye steder

Det er først og fremst livet på skuta som trekker, men det er også spennende å oppleve nye steder. Hun er spesielt blitt godt kjent med Lofoten – under pandemien gikk alle turene dit. Sommeren 2025 seilte de til Frankrike og Skottland.

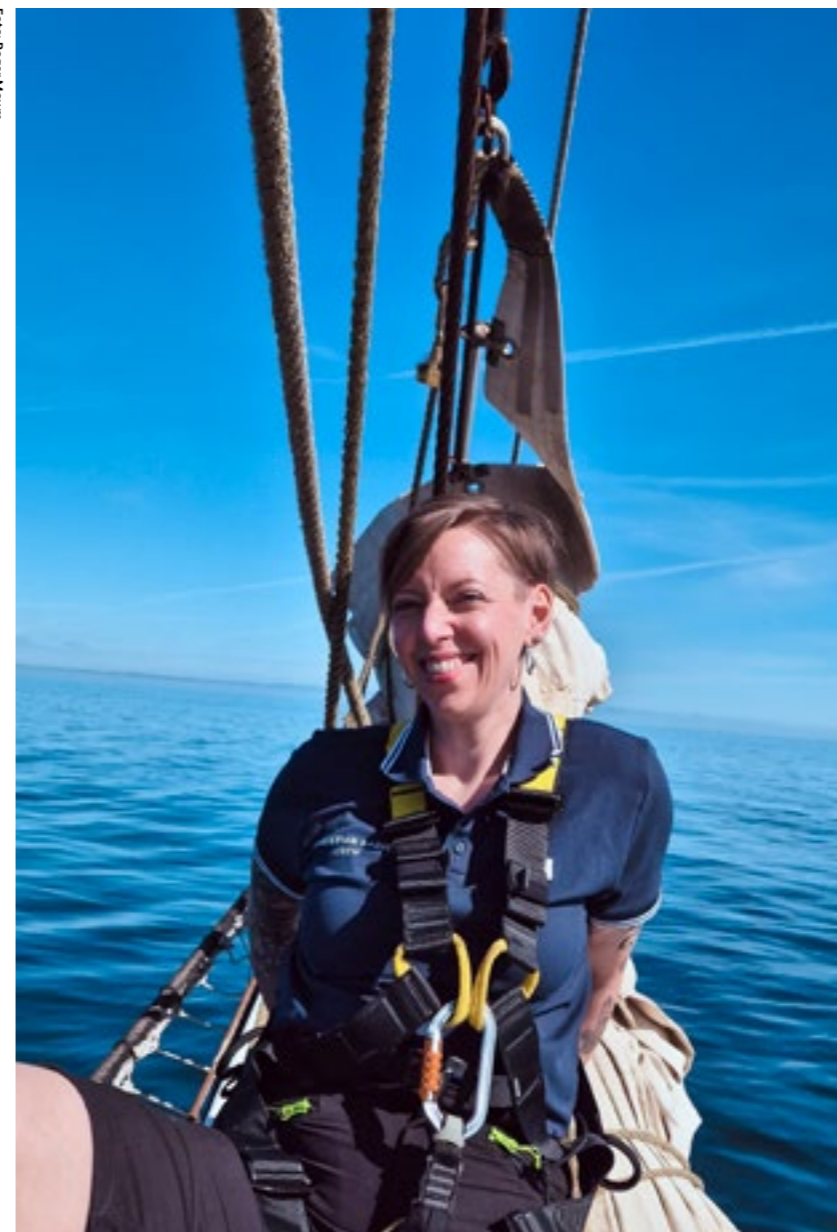
– Hvordan ser en typisk dag ut?

– Min vanlige prosedyre er å stå opp tidlig og lage meg en kopp te, sette meg på dekk og se utover horisonten. Arbeidsdagen begynner klokka 7 med frokostservering og slutter klokka 20 etter middagen. Men vi har gode, lange pauser. Da legger jeg meg gjerne på poppen (øverste dekket bakerst), slapper av, leser eller tar en blund.

Her finner hun en ro hun ikke finner noe sted ellers.

– Jeg lar tida surre, det tror jeg er sunt for oss innimellom.

Foto: Roger Moaun

OPPLEVER EN GOD DOSE ME-STRING

De siste to somrene har Ragnhild Wirak jobbet som frivillig på dekk. Hun er blitt så glad i sjømannslivet at hun har begynt på lettmatrosutdanning på Skoleskipet Danmark.

– Hvordan jeg ble kjent med Christian Radich? Det var fordi jeg fikk sjansen til å jobbe som frivillig under et Windjammertokt da jeg tok en bachelor i friluftsliv og naturguiding. Det var en del av praksisen min.

Det sier **Ragnhild Wirak**, som akkurat har startet på lettmatrosutdanning på skoleskipet Danmark. Nå går hun tre år tilbake i tid for å fortelle om sitt første møte med Christian Radich.

– Jeg var veldig spent. Jeg hadde ikke noe erfaring med seiling, og så skulle jeg være veileder for unge på samme alder. Det jeg gruete meg mest til var å bli sjøsyk og klatre opp i riggen. Jeg har jo høydeskrekk.

Glemte å være redd

Hun beskriver møtet med riggen så detaljert som det skulle være i går. Første gang brukte hun en og en halv time på å klatre opp til det nest nederste seilet. Tårene sprenget på, hun var frustrert og kvalm.

– Det var rett og slett skummelt. Men jeg var jo tross alt veileder og kjente på at dette måtte jeg klare. Dessuten var nesten alle sjøsyke, og noen måtte gjøre jobben.

Eksponeringsterapien fungerte, etter ei uke var hun nærmest kurert for høydeskrekk. Et minne har festet seg:

– Vi hadde akkurat ankommet Madeira. Jeg måtte helt til topps i formasta, det er cirka 37 meter. Der så jeg noen delfiner som lekte seg, det var så flott at jeg helt glemte å være redd.

Til stede her og nå

Det å være frivillig ga mersmak, og de to siste somrene har hun vært frivillig på dekk.

– En opplever mye mestringsfølelse, både på egne og andres vegne, til sjøs. Så kjenner en på en helt spesiell tilstedeværelse. Vi er ofte uten dekning, så skal en være sosial må en snakke med folk.

Hun gjorde ferdig bachelorgraden, men inni seg hadde det vokst fram en ny framtidssjans. Hun ville ikke bare jobbe som frivillig, hun ville jobbe som matros!

Tar matrosutdanning i Danmark

– Foreldrene mine sa: «Hæ, vil du jobbe som matros? Vil du ikke være lenger

opp i systemet, bli styrmann?» Men jeg svarte at jeg helst vil være på dekk og gjøre praktisk arbeid. Kombinasjonen av naturopplevelser, å kunne gjøre praktisk arbeid, og samholdet til sjøs, er en gavepakke, synes Ragnhild.

– De fleste vennene mine jobber i tradisjonelle yrker som lærer eller sykepleier, men jeg er vel litt eventyrlysten. En jobber halve året, og har fri resten. Det er lukrativt.

Foto: Olav Henden

Foto: privat

INGENIØR, INVESTOR, BESTEFAR – OG FRIVILLIG

– Når alle ligger der og kaster opp, spiller det ingen rolle om du er rik eller fattig, tøff eller forsiktig. Roller og status forsvinner, og det skaper samhold, sier **Oscar Spieler**. Ingeniøren og investoren visste at han gikk inn i noe helt nytt på sin første seilas som frivillig.

– Den dagen jeg gikk om bord på Christian Radich i Portimão i Portugal sammen med tretti ungdommer med svært ulike historier, ble starten på en uforglemmelig reise, sier Oscar Spieler.

Oscar har jobbet innen shipping og driver et fond som satser på selskaper som jobber med å redusere CO₂-avtrykket. Han har også fem barn og flere barnebarn. Likevel klarte han å sette av tid til å være med som frivillig på windjammertokt.

– Jeg hadde lyst til å gjøre noe helt nytt, få et avbrekk fra business og teknologi, og håpet at også noen med min bakgrunn kunne være til nytte.

Var ikke skoleflink

Oscar forteller at da han vokste opp Nesodden på 60 tallet, var det et svært røft miljø. Han var ikke særlig skoleflink, men kom seg igjennom videregående. Han brukte av sin egen livserfaring da han snakket med ungdommene.

– Jeg pleier å si at folk blomstrer til ulik tid på året. Noen om sommeren, andre om våren, og noen til og med om vinteren. Selv om du ikke føler deg særlig flink som 20-åring, kan du blomstre når du er 30-, 40- eller 50-åring. Jeg forsøkte å få dem til å se ting i perspektiv, sier Spieler.

Sunt med struktur

Han erfarte at fordi toktet bygger på en klar struktur med vakter, samarbeid og rutiner, oppstår en ny forståelse av ansvar.

Programmet fungerer også fordi seilassen skaper en fysisk og mental avstand til tidligere mønstre. Uten telefon i lomma, og med havet rundt seg på alle kanter, får ungdommene tid og rom til å tenke, og det blir lettere å åpne seg.

– Samtalene som oppstår gir rom for å utforske nye perspektiver på livet hjemme, relasjoner, skole og fremtid. Samtidig vil jeg si at data og mobilbruk med fordel kunne vært mer restriktivt.

Plant en tanke

Toktet ble en påminnelse om hva menneskelig kontakt betyr, og hvor lite som skal til for at noen skal føle seg sett. Noen skjulte seg bak en tøff fasade, andre bak stillhet. Felles var nok et håp om at noe kunne bli annerledes, reflekterer Oscar.

– Windjammer handler ikke om å «fikse liv» på én måned. Det handler om å plante en tanke: at du kan mer enn du tror, at du har verdi, og at fellesskap er noe du både kan gi og få. Dette er en justering som over tid kan bety et helt annet liv i framtida.

Og én tanke som har plantet seg hos Oscar Spieler, er at han vil være frivillig i år også.

1937: Teknisk prøvetur med Christian Radich den 15. juni

EN PRAKTFULL SKUTE MED EN EGEN VERDIGHET

Christian Radich er stiftelsens 4. skip. Stiftelsen ønsket å bygge et helt nytt skip, av to hovedgrunner: Det skulle være spesialbygd for opplæring, og det ville gi et oppdrag til skipsverftene som hadde magre tider. Gjennom årene har skuta gjennomgått en rekke oppgraderinger og ombygninger for å tilfredsstillende endrete behov og myndighetenes krav.

Tekst: Knut Nordby og Daniel Ingebretsen, driftsjef

1937: Stabelavløp ved Framnæs Mek. Verksted, Sandefjord den 4. februar etter konstruksjon av kommandørkaptein Christian Blom. Dåpseremonien fant sted den 9. januar etter 11 måneders byggetid. Offisiell prøvetur i Skagerak den 17. juni med påfølgende overlevering til Stiftelsen. Skutas første tokt med 57 elever går fra Sandefjord den 21. juni til Halden, Kirkwall og Leith etter opplæring på briggen «Statsraad Erichsen».

1938: Tokt med 99 elever til Stockholm, Helsingfors og Karlskrona.

1939: Tokt til New York og verdensutstillingen med ankomst 20. juni. Tilbake i Oslo 5. september samtidig med utbruddet av den 2. verdenskrig. Marinen overtar skuta 11. september og benytter den som losjiskip i Horten.

1940: Etter invasjonen 9. april tar tyskerne skuta som krigsbytte og bruker den som losjiskip.

1944: Skuta blir tauet til Travemünde og tilbudt Hamburger Reederei Laeisz som takker nei. Senere overført til den tyske marine for å benyttes som skoleskip.

1945: Den rigges opp av mannskaper fra «Padua», den senere «Kruzenshtern» i Glücksburg, og flyttes videre for dokking hos Flensburger Schiffbaugesellschaft. Flytedokken ble destabilisert under innsetting eller bombet, og skuta blir liggende under vann i 4 måneder med bare øverste del av riggen stikkende opp. Etter freden ble skuta slept tilbake til Norge og dokksatt ved Nyland Mek. Verksted for inspeksjon i desember samme år. Vrakets framtid var usikker, bl.a. var det hull i skutesiden og all original innredning fjernet.

1946: Skuta slepes til Framnæs Mek. Verksted for fullstendig istandsetting.

1947: Dokksetting og reparasjon av skroget. Første kull etterkrigsleverer kommer om bord den 5. mai. Det første toktet gikk til Lisboa, Casablanca, Funchal, Ponta Delgada og Aberdeen med et norsk filmteam om bord.

1950: Oslo Skoleskip skifter navn til Østlandets Skoleskip. Det holdes 2 måneders stasjonære kurs på banjeren for å utdanne flest mulig sjøfolk på kortest mulig tid. Økende kursvirksomhet gir kun anledning til kortere sommertokt.

1954: Rederiene presser på for å øke utdanningskapasiteten.

1956: Første «Tall Ships' Race» fra Torbay til Lisboa. Skuta premieres med 2. plass overall. I desember kommer et amerikansk filmteam om bord, og turen går til Madeira, Caribien, og USA – etter at Kronprins Olav har besøkt skuta og ønsket god seilas.

1958: Premiere på «Windjammer» filmen i Hollywood og Oslo den 25. april med kongefamilien og hele mannskapet til stede i Colosseum kino. Kursvirksomhet høst, vinter og vår.

1961: Ny undervisningsplan med lengre grunnkurs: 2 måneder om bord kombinert med 9 måneder avsluttende teorikurs ved skoler i Bergen og Trondheim.

1963: Den gamle hovedmotoren og propell skiftet ved Marinens Hovedverft i Horten. Akter- salongen blir totalrenovert.

1970: Den nye privatskoleloven stopper offentlig bevilling til skuta, og salg til utlandet eller landfast museumsskip blir vurdert.

1971: Økende interesse for å bevare skuta som skoleskip, og Christian Radichs Venner etableres i november med Kronprins Harald som den første president.

1975: Skuta får representasjonsoppgaver og seiler opp langs USAs østkyst med støtte fra Norges Eksportråd i forbindelse med 150 års emigrantjubileum. På tilbaketuren bryter hovedmotoren sammen, og etter en tøff seilas må skuta taues helt hjem fra England.

Som eneste seilende norske skoleskip mottar skuta økende interesse og økonomisk støtte fra både private og myndigheter. Skuta rustes opp for å tilfredsstillende kravene til moderne utdanning. Det blir verkstedopphold i 4 måneder ved Trønderverftet i Hommelvik. To nye hjelpemotorer og omfattende innredninger innpasses. Det skiftes stål, bankes rust og legges to nye teakdekk gjennom en fuktig vinter under presenning.

1976: TSR: Plymouth – Tenerife – Bermuda – Newport i forbindelse med USAs 200-års jubileum. Radich premieres med 2. plass sammenlagt. Etter besøk i New York og Boston følger et 5 ukers tokt til The Great Lakes med bl.a. Montreal og Chicago. Hjemturen foregikk delvis i full orkan, og ble en av de mest omtalte seilasene i skutas historie med utblåste seil, utsendt nødmelding og tilbud om bistand fra andre skip. Stortinget gjør vedtak om bevaring av skuta med fast tilskudd fra det offentlige.

1977: Stor pågang av søkere til kursene om bord.

1978: Kirke- og Undervisningsdepartementet overtar budsjettoverføringen og kursvirksomheten om bord kan utvides.

1981: 100-års jubileum for Østlandets Skoleskip. Skuta ligger ved Framnæs Mek. Verksted for den første gjennomgripende opprustning siden 1947. Utskifting av plater i skrog, nye undermaster, ny stående rigg og ny innredning med faste køyer på banjer.

1982: Skuta ligger fortsatt ved Framnæs Mek. Verksted for omfattende arbeid.

1983: Hovedbase i Horten gjennom de neste 10 år med helårsskole, undervisningsrom og verksteder. De første kvinnelige elever kommer om bord for deltakelse i grunnkurs Nautisk og Kokkefag.

1985: Oppfølging av tidligere igangsatte arbeider fullføres ved Horten Verft. Nytt fordekk, utskifting av stål i baugen, samt resten av innredningen.

1987: Nytt osmoseanlegg, havneaggregat og hovedtavle monteres ved Kristiansand Mek. Verksted. Skuta feirer 50-års jubileum den 17. juni.

1989: Omfattende arbeider på vann og elektriske anlegg, brannisolering maskinrom, rør- og stålarbeider utføres ved Aukra Bruk. Nytt utstyr i bestikk.

1991: Ny hovedmotor med propellarrangement, nye hjelpemotorer, div. stålarbeider og sandblåsing av bunn utføres ved Horten Skip og Dokk. Total renovering av byssa.

1994: Gjennom ny skolereform bortfaller grunnkurs Nautisk, og den fremtidige bruk av skuta må revurderes. Skuta åpnes for regulære sommertokt med betalende grupper av medseilere. Som overgangsordning får skoledriften fortsette med aspiranter til Maritim høyskole og videregående kurs i kokkefag frem til 1998.

1995: Hele skroget kontrolleres ved Drammen Skipsreparasjon. Noe utskifting av stål, sandblåsing og maling.

1998: Radich opphører som skoleskip og de siste skoleskipselever går i land den 23. juni. Skuta dokksettes ved Drammen Skipsreparasjon i november for oppstart av den største gjennomrestaurering i skutas historie. Fase 1: Akterskipet.

1999: Restaurering av akterskipet fortsetter gjennom vinter og vår. Nytt akterdekk, bestikkinnredning med nytt navigasjonsutstyr, nye lugarinnredninger med tilhørende nye EL og VVS-tekniske anlegg. Ny sykkelugar og mannskapsmesse med anretning. Skuta får passasjersertifikat i samsvar med nye forskrifter.

2000: Fase 2: Midtskipet restaureres ved kai i Oslo. Nytt hoveddekk og fordekk. Ny banjerinnredning med anretning, toiletter og vaskerom. Ny bysseinnredning.

2001: Restaureringen av midtskipet avsluttes med ferdigstilt banjerinnredning.

2002: Skværriggerutvalgets innstilling vedr. fremtidig drift og vedlikehold av de tre skværriggerne legges frem for Kulturdepartementet.

2004: Fase 3: Dokksetting ved Drammen Skipsreparasjon i oktober. Ballast- og ferskvannstanker tømmes og renoveres. Kontrollmålinger og omfattende utskifting av stålplater i bunntanker, skrog og skanseledning med nye lenseluger etter original modell. Nye røstjern for innfesting av rigg til skroget. Vannførende rørledninger skiftes ut, får nye pumper, og vannette skott oppgraderes.

2005: Forskipet innredes ved kai i Oslo. 6 mannskapslugarer gjenoppbygges med ny fast møblering, nytt toalett og dusj. Nye kjøle- og fryserom i provianten. Deler av riggen skiftes ut, samt naglebank til stordekket. Gallionsfiguren taes ned, istandsettes og får tilbake de korrekte Oslo-farger. Returnerer til Drammen i april for sandblåsing og utvendig ferdigbehandling av skroget, og skuta kan gjennomgå de siste krengningsprøver. De gamle livbåtene skiftes ut med to nye produsert etter de originale formtegningene. Den 9. mai undertegnes kontrakt med Sjøforsvaret for bruk av skuta til befalsutdanning. Sjøforsvarets Befalskole kommer om bord den 12. september og skuta er igjen blitt skoleskip i vinterhalvåret. Ny 5-mannslugar rekker i all hast å bli innredet til banjer.

2006: H.K.H. Kronprins Haakon blir Stiftelsens høye beskytter. En god del avsluttende restaureringsarbeider kan ferdigstilles ved kai før Sjøforsvaret kommer om bord med 60 nye befals elever for et 3 måneders kurs.

2007: Dokking Las Palmas, bytting av stål og utbedring av rorarrangement.

2009: Dokking Las Palmas, stålbytter og reparasjon av rorarrangement

2010: Ny hovedtavle installeres i Las Palmas

2011: Dokking i Teeside, stålbytte i skrog, ny tanktopp seilkøye.

2014: Dokking Teeside, stålbytte i skrog, ny tanktopp ventilasjonsrom, renovering av bysse, reparasjon av klyverbom, omgjøring av f.peak tank til septiktank.

2015: Kontrakt med Sjøforsvaret fornyes ikke. Stiftelsen etablerer alternativt VG3 løp for lærlinger som står uten lære-plass grunnet nedgang i oljesektoren. 66 elever mønstrer på.

2016: Dokking i Harlingen, stålbytte i skrog ved ventilasjonsrom, kofferdam BB, banjerpantry, maskinrom BB, banjer SB

2017: Etter to vellykkede år med VG3 elever er det ikke lenger aktuelt med ordningen. Skipet går over i charter hele året med atlanterhavskryssinger.

2018: Dokking Harlingen, ny rortrunk, ny tanktopp ferskvannstanker, renovering av bysse, Renovering av messepantry, overhaling av hovedmaskin, overhaling av propellanlegg, Windjammer etableres og første tokt går fra Harlingen til Las Palmas.

Kaptein Oddrun Irene Bø.

2021: Dokking Horten, stålbytte, installasjon av baugthruster, nye generatorer, nye medseilerbad og toaletter under bakken, nytt bad på kokkebanjer, kryss og formast shipmannes.

2023: Stiftelsen ansetter Oddrun Irene Bø som kaptein, hun blir historisk som den første kvinnelige kaptein på en norsk skværrigger.

2025: TV-serien «På rett kjøll» har premiere på NRK.

Foto: Gisle Røedder

I tørrdokk ved Horten verft i 2021.

Foto: Knut Nordby

Tidligere verkstedsopphold.

LIKER AT DET STORMER SOM VERST I BYSSA

Kokker er kjent for å ha streng kustus på kjøkkenet, men nå er det sjøen som bestemmer hvorvidt potetene ligger stille. Tore Namstad, som har jobbet på noen av Oslos beste restauranter, angret ikke på valget han tok for tre år siden.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

Hvem skulle tro at en kokk som har jobbet på noen av Oslos beste restauranter skulle finne lykken ved å kokkelere i ei trang bysse, mens havet tar han med på opp og nedturer?

Det er et stort mangfold i besetningen på Christian Radich, og da Tore Namstad begynte å jobbe som kokk om bord for tre år siden, var han med å bidra ytterligere til det. Han var ingen sjømann, men hadde 40 år bak seg i restaurantbransjen, hadde skrevet flere

kokebøker, og var eldstemann om bord. Før pandemien drev han fire restauranter, en kantine og en cateringbedrift sammen med en kollega. Så kom pandemien og han måtte permittere 100 ansatte. Det var en stor påkjenning.

– Jeg mistet gnisten, og tenkte at dette er jeg for gammel til.

Dra til sjøs!

En kamerat som drev restaurant på Karl Johan tipset han om å jobbe på

sjøen. Der får du til og med fritid, sa kameraten, noe som var et ukjent fenomen for Namstad.

– Etter å ha snakket med han så skjønte jeg at ja, det var til sjøs jeg ville!

Ikke lenge etterpå fikk han telefon fra stueren om bord, som han kjente og hadde vært sensor for. Han skulle ut i permisjon, og lurte på om ikke Namstad kunne steppe inn.

– Jeg måtte på intervju, noe jeg ikke har vært på over 40 år. Kan vi ikke heller ta det intervjuet på Theatercafeen, spurte jeg, og det gikk fint det, forteller Namstad.

Ikke noe jålekokk

«Og så er det veldig god mat der», sier mange når de skal fortelle om oppholdet sitt på Radich. Hva er det de får å spise om bord? Den dagen jeg snakker med Namstad er det svine-rygg med brokkoli, potet, en sursøt salat med rotfrukter og sesamfrø, og hjemmelaget hvitløksbrød – stekt på 270 grader, understreker han. Is til dessert. De har allerede laget lasagne klar til neste dag, slik at de kan få litt fri og utforske Madeira. Namstad beskriver maten som «ærligarbeiderkost til ærlige mennesker».

– Å tilpasse maten til situasjonen, er jeg vant til. Om du driver restaurant på et teater kan du ikke servere mye poteter, da sovner folk. Mens du er

Foto: Iris Skadali

kokk om bord på en båt, så må du tenke på at du lager mat til mange mennesker som har det som sitt hjem.

Han baker grovt brød, sørger for at det blir nok grønnsaker og at kosten er variert, men han liker ikke å bruke ord som «sunt og proteininnholdig». Det blir for mye prat om mat, synes hans.

– Jeg er ikke noen jålekokk. Jeg er opp-tatt av at maten jeg lager skal være tydelig så folk ser hva de spiser, sier Namstad.

– Hvordan var overgangen fra å jobbe på et større kjøkken til ei lita bysse?

– Jeg er vant til å jobbe under alle mulige slags forhold. Jeg liker at byssa ligger midt skipet, slik at jeg kan følge litt med på folkelivet og bølgene. Og kjøkkenet er strålende bra.

Liker at det stormer som verst

«Blir jeg sjøsyk – eller ikke?» Det er spørsmålet folk flest stiller seg før de skal ut å seile. For Namstad var svaret «nei». Han legger ikke lokk på at det er han stolt av. Praktisk er det også.

– Når det stormer som verst og folk spyrr rundt meg, da er det moro. Det har ikke falt meg inn et sekund at skuta skal synke. Jeg har tiltro til at de jeg seiler med er proffe.

Han synes windjammere er herlige folk, og forteller at han fra restaurantbransjen er vant til å ha windjammere og unge folk rundt seg. Så sier han noe overraskende; at «noe av det morsomste med å komme om bord var at ingen lo av de barske vitsene hans lenger».

– Jeg er vant til å være sjef, og at folk ler av vitsene om de liker dem eller ikke. Her lo ingen, og det var så befriende og

deilig å være «mr nobody man». Det er en helt annen kultur her enn i restaurantbransjen, du skal oppføre deg ordentlig og være et forbilde. Vi representerer både landet vårt, båten og mannskapet, medseilere og windjammere.

Må lære seg å ha fri

– Har du noen minner du vil trekke fram?

– Det er helt fantastisk å komme seilende inn til byer. Det er en viss forskjell mellom det å komme til en by med ei seilskute og med flybussen. Det kjennes storslaget og fint. Og i tillegg har du hotell på kaia.

En del av bysseteamets jobb er å bestille proviant når de ligger i havn. Og han liker å finne spesialiteter fra stedene de besøker. Men ikke alt er fryd og gammen for en som er vant til å jobbe ukens sju dager hele året.

– Det er en veldig god arbeidsplass. Jeg er for dårlig til å ha fri enda, men lærer vel det også.

Foto: Olav Henden

Foto: Olav Henden

MEDLEMSKAP I NHO SJØFART – BEDRE ARBEIDSMILJØ TIL SJØS

Foto: Olav Henden

Fra og med 2025 er Christian Radich medlem i NHO Sjøfart. Gjennom bransjeprojekt, lederutvikling og samarbeid om utdanning av unge sjøfolk har medlemskapet styrket arbeidet med arbeidsmiljø, kultur og rekruttering – til nytte for både mannskap og fremtidige sjøfolk. Medlemskapet er en del av et langsiktig arbeid for å styrke arbeidsmiljø, ledelse og kultur til sjøs, og for å skape en bredere rekruttering til et yrke på sjøen.

Tekst: Daniel Ingebretsen, driftsjef

Gjennom medlemskapet har mannskap og ansatte på Christian Radich deltatt i NHO Sjøfarts bransjeprojekt, blant annet Bransjestandard del 2 og driftslederprogrammet. Prosjektene har gitt nyttige verktøy og felles språk for å jobbe systematisk med forebygging av mobbing og trakassering, tydelig ledelse og godt samarbeid om bord. Erfaringene herfra har vært direkte overførbare til hverdagen på skipet, hvor samspill mellom mennesker er avgjørende for både sikker drift og trivsel.

Et sentralt element i samarbeidet har vært satsingen på rekruttering og kompetanseutvikling. Christian Radich har, i samarbeid med NHO Sjøfart, Maritim Opplæring sørøst, Færder VGS og Etterstad VGS arrangert skoletokt for maritime VGS-elever. Toktene gir elevene et realistisk møte med livet til sjøs, kombinert med praktisk seiling, HMS-arbeid og refleksjoner rundt arbeidsmiljø og kultur. Dette gir unge et bedre grunnlag for å forstå den videre opplæringen i skolen.

NHO Sjøfart har også vært en aktiv og viktig støttespiller for Lettmatrosprogrammet siden oppstart. Programmet er et sentralt bidrag i arbeidet med å kvalifisere unge til videre arbeid til sjøs, og støtten fra NHO Sjøfart har bidratt til både faglig utvikling og forankring i bransjen. Sammen har vi bidratt til å bygge broer mellom utdanning, praksis og arbeidsliv.

Medlemskapet i NHO Sjøfart har gitt Christian Radich et sterkere nettverk, faglig støtte og en tydeligere stemme inn i bransjefelles arbeid. Samtidig har stiftelsen kunnet dele egne erfaringer fra seilskipsdrift, opplæring og sosialt ansvar. Dette samspillet styrker både skipet, mannskapet og den maritime næringen som helhet – med et felles mål om et trygt, inkluderende og attraktivt arbeidsmiljø til sjøs.

Foto: Olav Henden

VEDLIKEHOLDSLØFTET

18.04. – 24.10.2026

TEKNISK STATUS

I all hovedsak har skuta fungert godt gjennom 2025. Imidlertid har vi opplevd to hendelser som har medført endring i seilingsprogram og behov for reparasjoner:

Tekst: Håkon Sølusberg, teknisk sjef

Lekkasje fra hylsetetninger til propellhylse. Skipet fikk problemer med oljlekkasje fra fremre hylsetetning før ankomst Bermuda i februar. Dette kan i hovedsak ordnes selv om skuta er på vannet. Under klargjøring til dette arbeidet, viste det seg at det var betydelig vannlekkasje også gjennom aktre tetning, og reparasjonen ble dermed betydelig mer omfattende. Da det ikke finnes skipsverft på Bermuda, ble det besluttet å utføre reparasjonen ved hjelp av et undervannshabitat og profesjonelle dykkere fra Phoenix International. Gjennom meget godt samarbeid med dykkfirmaet, utstyrsleverandør, klasseselskap, lokale krefter og forsikringsselskapet Gard, ble arbeidet utført på en god måte, og skuta kunne til slutt seile videre. Årsaksanalysen avdekket flere forhold av betydning:

- Det ble funnet rester av tau i aktre tetning, noe som kan ha medført at denne ikke lenger holdt tett
- Hylserøret er støpt inn i nedre del av akterpiggstanken. Dette røret er gammelt, og vi har opplevd lekkasje av ferskvann fra akterpiggstanken inn i propellhylsa.
- Dreneringsmuligheten fra hylserøret er begrenset, da dreneringsrøret er montert på siden av hylsa fremfor i bunnen.
- Tetningene har vært forskriftsmessig skiftet ved tidligere dokkinger
- Oljeprøver i forkant har ikke indikert avvik av betydning.
- Akselklaringene var nær identiske med målingene fra forrige dokking, noe som ikke indikerer lagerslitasje av betydning.

Grunnet hendelsen, og funnene som nevnt over, er det besluttet å skifte ut hele hylsearrangementet ved kommende verkstedsopphold i 2026.

Havari på stempel i hovedmotor. Grunnet tretthetsbrudd/materialfeil i en vippearm til et stempel, fikk vi havari på hovedmotoren på vei fra Azorene. Reparatører fra Weesgaard Mechanical ble engasjert, og utførte reparasjoner i A Coruna i tett samarbeid med mannskapet.

STATUSRAPPORT PR 16.12.2025

Som tidligere rapportert planlegger stiftelsen å gjennomføre et omfattende verkstedsopphold for Christian Radich i forbindelse med kommende hovedklassing i 2026. Planleggingen av dette prosjektet er i full gang.

Valg av verft

Det er gjennomført en anbudsprosess vedrørende valg av verft for vedlikeholdsløftet 2026. De aktuelle verftene har vært:

- Bredalsholmen dokk- og fartøyvernssenter, Kristiansand
- Endur Laksevåg, Bergen
- Storesund verft, Skudeneshavn

Alle verftene og deres utvalgte underleverandører har gjennomført befaringer og møter om bord for å vurdere arbeidsomfang og metode. Alle har uttrykt et stort ønske om å gjennomføre prosjektet, og har levert foreløpige tilbud.

I all hovedsak er prisnivået i stor grad samsvarende mellom verftene, og i tråd med våre egne estimater. Det har blitt gjennomført innledende forhandlinger og vurderinger av blant annet:

- Overordnet prisnivå
- Gjennomføringsevne
- Tilgang på ressurser og underleverandører
- Logistikk og infrastruktur
- Mannskapsfasiliteter

Spesielt Bredalsholmen dokk- og fartøyvernssenter Bredalsholmen har indikert et stort ønske om å delta i prosjektet, men at de anser omfanget for stort til å kunne påta seg rollen som hovedentreprenør. Dette er beklagelig, spesielt sett i lys av to foregående dokkinger med fullriggeren Sørlandet som har blitt godt gjennomført i henhold til tid, kvalitet og budsjett.

I tillegg er koblingen mellom Christian Radich og Bredalsholmen interessant i et samfunnsperspektiv, da Bredalsholmen som fartøyvernssenter har et spesielt ansvar for å opprettholde kompetanse på gamle klinkbygde stålskip. Denne koblingen har også vært sentral ved vår støtte fra spesielt offentlige myndigheter.

Det har av disse grunner blitt utarbeidet en alternativ løsning som fremdeles involverer Bredalsholmen. Dette

innebærer at GOT Safeyards i Kristiansand påtar seg totalansvaret som hovedentreprenør og vår kontraktsmotpart, med Bredalsholmen som underleverandør. Hoveddelen av arbeidet er ved denne løsningen fremdeles tenkt utført ved Bredalsholmen. En slik løsning er interessant av flere grunner:

- GOT Safeyards (tidligere OneCo) har erfaring med større prosjekter og har lagt opp en prosjektmodell i tråd med forventet håndtering av slike prosjekter.
- GOT Safeyards har større tilgang på egne ressurser.
- GOT Mandal gjennomførte tilsvarende jobb på Sørlandet i 2020/21.
- Vi opprettholder koblingen mot Bredalsholmen.

Vi har derfor besluttet å inngå et videre samarbeid med GOT Safe-yards/Bredalsholmen for vedlikeholdsløftet 2026. Videre planlegging av gjennomføringsfasen vil i tiden fremover foregå i tett samarbeid med verftet og deres underleverandører.

Foto: Håkon Sævi Berg

Foto: Håkon Sævi Berg

Det ble i den forbindelse gjennomført en svært vellykket sosial og faglig mannskapssamling på Bredalsholmen 21–23. september 2025. Gjennom velvillig omrokering fra Bredalsholmen, fikk vi lagt skuta til kai ved verftet. Dette ble da en god anledning til å introdusere verftet og prosjektet for mannskapet, og naturlig nok også introdusere skuta og mannskapet for verftet. Det er en gledelig og positiv entusiasme for prosjektet både fra verftets og mannskapets side, noe som er viktig for et konstruktivt samarbeid i 2026.

Oppgradering av maskinrom

Vi har besluttet å bytte ut skutas hovedmotor med en ny MAN D2862LE447. Denne har tilsvarende ytelse som dagens hovedmaskin, og tilfredsstillende miljøkrav gjennom IMO Tier III. Hovedmotoren vil bli utstyrt med SCR renseanlegg for eksos, noe som vil medføre en reduksjon i NOx-utslipp tilsvarende ca 700 personbiler per år basert på skutas normale driftsprofil. I tillegg vil vi bytte giret til et nytt Kumera gir med PTO/PTI løsning. Dette vil, kombinert med fremtidig installasjon av akselgenerator, gi oss mulighet for eventuell hybrid drift i fremtiden.

Engineeringarbeidet rundt denne løsningen er i full gang, og vi vil deretter kunne ferdigstille dokkespesifikasjonen. Det har i 2025 vært fokus på følgende aktiviteter:

- Engineeringarbeid for maskinromsløsning.
- Ytterligere detaljering og oppdatering av verkstedsspesifikasjon.
- Forhandlinger med utstyrsleverandører, med prioritet på alle tidskritiske leveranser. Dette er i hovedsak tavle/elektro og nytt propellhylsearrangement.
- Dialog med Sjøfartsdirektoratet, DNV og DSB angående valg av løsninger og plan for tegningsapprobasjon.
- Kartlegging av skutas nåværende miljøprofil og muligheter for forbedringer.

Riggarbeid

Prefabrikering av ny stående rigg (stag, vant etc), samt deler av løpende rigg ble gjennomført sommeren 2025. Denne delen av prosjektet foregikk ved Ringövarvet i Göteborg under kyndig ledelse av Jens Langert, spesialist på tradisjonsrigg. Våre egne mannskaper og frivillige deltok i arbeidet. Det vil primært være vårt eget mannskap som tar del i gjennomføringsfasen på verftet også i 2026, noe som vil gi dem god kompetanse til bruk i videre arbeid.

Vi har i tillegg gjennomført detaljplanlegging av riggarbeidet i samarbeid med verftet. Dette inkluderer prosjektering av nedrigging og oppgradering, samt kartlegging av alle kjente utbedringsbehov.

Vi er nå også i gang med rekruttering til riggprosjektet ut over eget mannskap. Vi ser et stort ønske om deltakelse i prosjektet fra flere eksterne som ønsker å opparbeide seg kompetanse på tradisjonsrigg.

Ekstra støtte

Bredalsholmen dokk- og fartøyvernsenter har fått innvilget 600.000kr i støtte fra Cultiva til å utvikle et samarbeidsprosjekt med Stiftelsen Christian Radich. Fokus vil være på å få ungdom med interesse for det maritime over fra utenforskap og inn i verftsindustrien. Dette sammenfaller godt med vårt arbeid gjennom Windjammer livsmestringsprogram om bord på Christian Radich.

Vi ser dette som et positivt bidrag til å sikre fremtidig rekruttering og kompetanse på verftet, noe som er viktig for å legge grunnlaget for et langsiktig samarbeid.

Oppgraderinger av mannskapsfasiliteter på Bredalsholmen

Fullriggeren Sørlandet opprettet under sin hovedklassing på Bredalsholmen i 2024 en boligrigg for innkvartering av mannskap og tilreisende under verftsperioden. Gjennom vårt samarbeid med Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet, har denne nå blitt gjort tilgjengelig for vårt kommende prosjekt. Vi har igangsatt en del arbeider med oppgradering av denne boligriggen for å sikre gode fasiliteter for mannskapet. Dette er en kostnadseffektiv løsning så lenge skutas egne hotellfasiliteter er ute av drift under oppgraderingsperioden.

Status finansiering

Finansieringen for prosjektet er i all hovedsak sikret. Vi jobber likevel parallelt med å sikre ytterligere finansiering for å kunne gjennomføre mest mulig ønsket arbeid innenfor avsatt vedlikeholdsperiode, samt bygge opp nødvendig buffer i tilfelle uforutsette utgifter.

Videre arbeid

I tiden fremover vil vi fokusere på detaljprosjektering av gjennomføringsfasen i tett samarbeid med verftet og deres underleverandører. Dette vil gjøre alle involverte parter godt rustet for å forstå helheten i prosjektet, deres egen rolle og hvordan gjennomføringen blir best mulig. Engineeringen av maskinrommet vil også bli ferdigstilt, inkludert tegningsapprobasjon hos DNV, Sjøfartsdirektoratet og DSB.

Nødvendige bestillinger av utstyr og deler gjøres fortløpende.

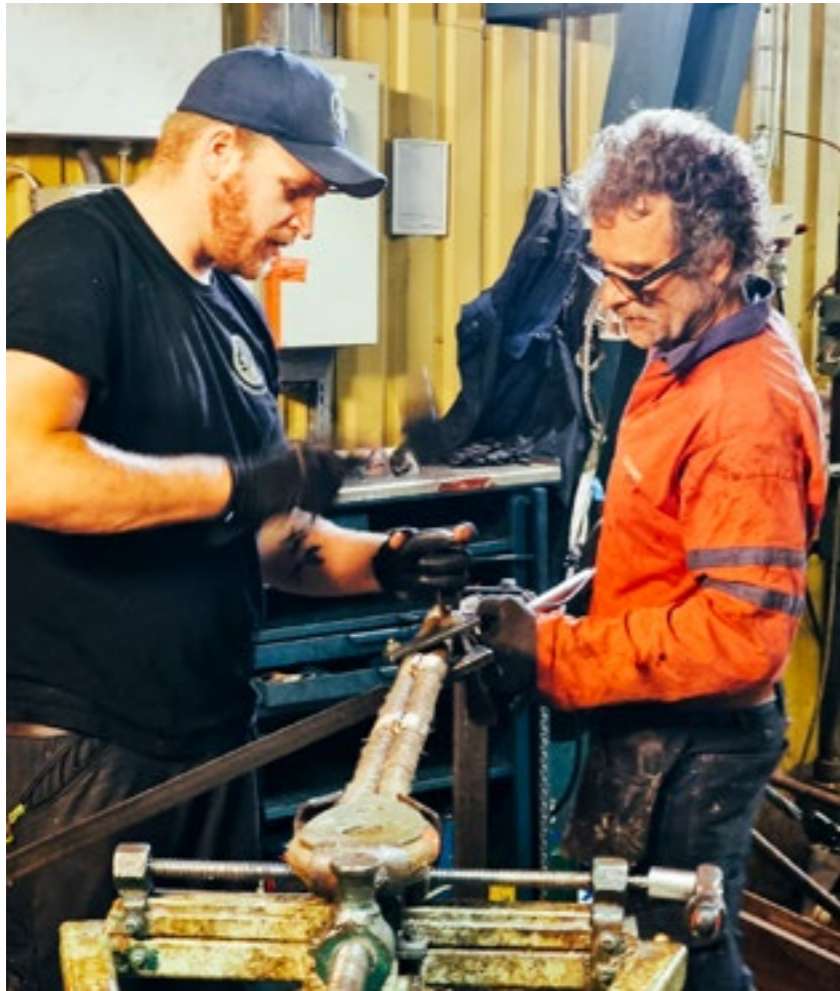
VEDLIKEHOLDER SKUTA – OG BYGGER VERDIFULL KUNNSKAP OM HÅNDVERK

Foto: Emil Bladin

Foto: Håse Lindmo

– Det er romantisk, sosialt og fullt av kreative sjeler, det finnes mange gode ingredienser i sjømannsmiljøet sier Jens Langert. Multikunstneren har flere bein å stå på, med bakgrunn som både arkitekt, kunstner og sjømann. Nå leder han arbeidet med vedlikehold av riggen på skuta.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

Fra hjembyen Göteborg har Jens Langert ledet prefabrikeringen av materialer til vedlikeholdsarbeidet. Han er en av dem i verden som har mest kunnskap om vedlikehold av gamle seilskuter.

Med til historien hører det at han også «har vært en windjammer». Da han gikk på gymnas, ble han skoletrøtt, skulket og hoppet til slutt av. Rednin-

gen ble det danske skoleskipet Georg Stage.

– Det ble seks år med eventyr i Middelhavet og Karibia. Så tok jeg opp videregående og klarte deretter å fullføre en arkitektutdanning. Bare for å finne ut at jeg ikke passet til å jobbe på kontor, og det var de andre på kontoret også enige i, sier Langert og ler.

Må holde vitenskapen i live

Etter hvert fant han sin helt spesielle nisje, og har i flere år ledet vedlikeholdsarbeid på ulike seilskuter. Nå er det riggen på Christian Radich som står for tur.

– Vi har prefabrikert all stående rigg, barduner og vaier. Det var tre intense sommermånedene fra juni til september, med mye håndverksarbeid. Det er meg selv, mine assistenter, matroser og frivillige fra Radich som har gjort jobben i Göteborg.

Tanken er at mannskapet skal være så involvert som mulig i vedlikeholdsarbeidet.

– Dette er viktig både for å få mer eierskap og forståelse for riggen, og for å lære vedlikehold. Skal vi holde skipene i live, må vi holde både vitenskapen og håndverket i live.

Det er også verdt å merke seg at Langert er en multikunstner med mange ressurser å trekke på – fra å skrive bøker om seiling og håndverk til å male kunst og jobbe med scenografi på teater.

Laget kopi av skip fra 1700-tallet

Hans første restaureringsjobb fikk han for snart 30 år siden. Da skulle han være med på å lage en tro kopi av Østindiafareren «Götheborg», som sank utenfor Göteborg i 1745. Ideen dukket opp da vraket ble funnet i 1985.

Jobben tok ti år, og han beskriver den som en «vital utdanning», der han lærte enormt mye om håndverk, historie og teknikk. Kronen på verket var seilassen til Kina, der han var med som båtsmann.

Senere fikk han forespørsel fra Frankrike om å lage en kopi av en fregatt fra 1700-tallet.

Planen for perioden april–oktober 2026 er blant annet:

- Utskifting av stål i skroget
- Oppgradering av maskinrommet etter dagens krav
- Nedrigging og vedlikehold av master og stående rigg
- Oppgradering av navigasjonssystemer

– Plutselig sto jeg i Rochefort med en lastebil full av verktøy. Jeg snakket ikke fransk, de snakket ikke engelsk, og jeg skulle lede arbeidet. Da var det ikke annet å gjøre enn å lære seg fransk raskt.

Fase 1 av vedlikeholdsløftet

Det er to år siden Langert ble involvert i vedlikeholdsløftet av Christian Radich. Riggen skal demonteres i sin helhet og gjennomgå grundige undersøkelser.

– Det er over 40 år siden skipet sist gjennomgikk et så omfattende vedlikehold, og «nu är det dags» sier han.

I 2026 starter fase 1 i Kristiansand, i samarbeid med Bredalsholmen verft.

– Jeg flytter meg fra Göteborg til Kristiansand i april. Først løfter vi ut maskineri og master, før vi starter arbeidet med klinking og utskifting av stålplater i skroget.

Jobber for et godt formål

– Ser du noen utfordringer med jobben? – Riggen på Radich er av stål og jeg har jobbet mest med trefartøy, så det er litt nytt å lære. Men vi har et veldig godt lag, og jeg føler meg trygg på teknisk sjef Håkon Sølvberg. Litt spenning er også bra for å bli mer skjerpet.

– Hva er det som motiverer deg mest? – Jeg elsker seilskipsmiljøet og håndverket. I tillegg liker jeg å jobbe for et skip som har et prosjekt som Windjammer for å hjelpe unge ut i yrkeslivet. At skipet har et godt formål, betyr mye. Det hadde ikke vært det samme å vedlikeholde en luksusyacht i Monaco, sier Langert.

– Vi har prefabrikert all stående rigg, barduner og vaier. Det var tre intense sommermånedene fra juni til september, med mye håndverksarbeid utført av Jens Langert, hans assistenter, matroser og frivillige fra Radich.

VEDLIKEHOLD GIR MYE TILBAKE TIL SAMFUNNET

Å ta vare på Christian Radich er en samfunnsinvestering som lønner seg. Å sørge for at ungdom finner sin kurs og får jobb er noe av det mest lønnsomme vi som nasjon kan gjøre.

Tekst: Hasse Lindmo, direktør

Stiftelsen Christian Radich har siden 1881 drevet skoleskip. I 1937 ble dagens skip, fullriggeren Christian Radich, sjøsatt etter arv fra trelasthandleren som ga den sitt navn. Gjennom tidene har vi hatt ulike opplæringsprogrammer, fra yrkesrettede sjømannskoler til befalsopplæring for marinen og videregående skole. I alle tider har vi utdannet arbeidskraft. I vår tid er utenforskap blant ungdom et betydelig og stadig økende samfunnsproblem. Christian Radich bidrar til å løse dette problemet gjennom livsmestringsprogrammet Windjammer. Skuta representerer en unik plattform for å gi ungdom mellom 16 og 30 år livsmestring og tro på egne ferdig-

heter. Enkelte ønsker også å skape en karriere til sjøs, og deltar i tillegg i Windjammer Lettmatrosprogrammet. Gjennom vårt samarbeid med norske rederier får nesten alle jobb etter gjennomføring av vår lettmatrosutdanning. De går da fra utenforskap til en godt betalt jobb i løpet av 6-9 måneder.

Bevaring gjennom aktiv drift og samfunnsnyttene det gir

Christian Radich er primært et kulturminne, som i seg selv er viktig å bevare. Aktiv helårsdrift er den beste måten å bevare skipet på for fremtiden. Vi har aktivitet hver dag hele året. Skipet fungerer som Norges seilende am-

bassadør, med store krav til sikkerhet og drift. Aktiv bruk aktualiserer Norges maritime kulturarv for nye generasjoner, og skaper verdier gjennom opplevelser og erfaringer som utvikler mennesker. I tillegg til alle våre betalende deltakere og våre frivillige, har Windjammer- og lettmatrosprogrammene en utdanningsfunksjon som sparer samfunnet for store kostnader ved å gjøre unge i stand til å få jobb, betale skatt og bidra i samfunnet. På samme tid reduserer det fremtidige trykdeytelser.

En analyse fra Menon Economics viser at om bare 1 prosent av deltakerne i Windjammer unngår utenforskap og

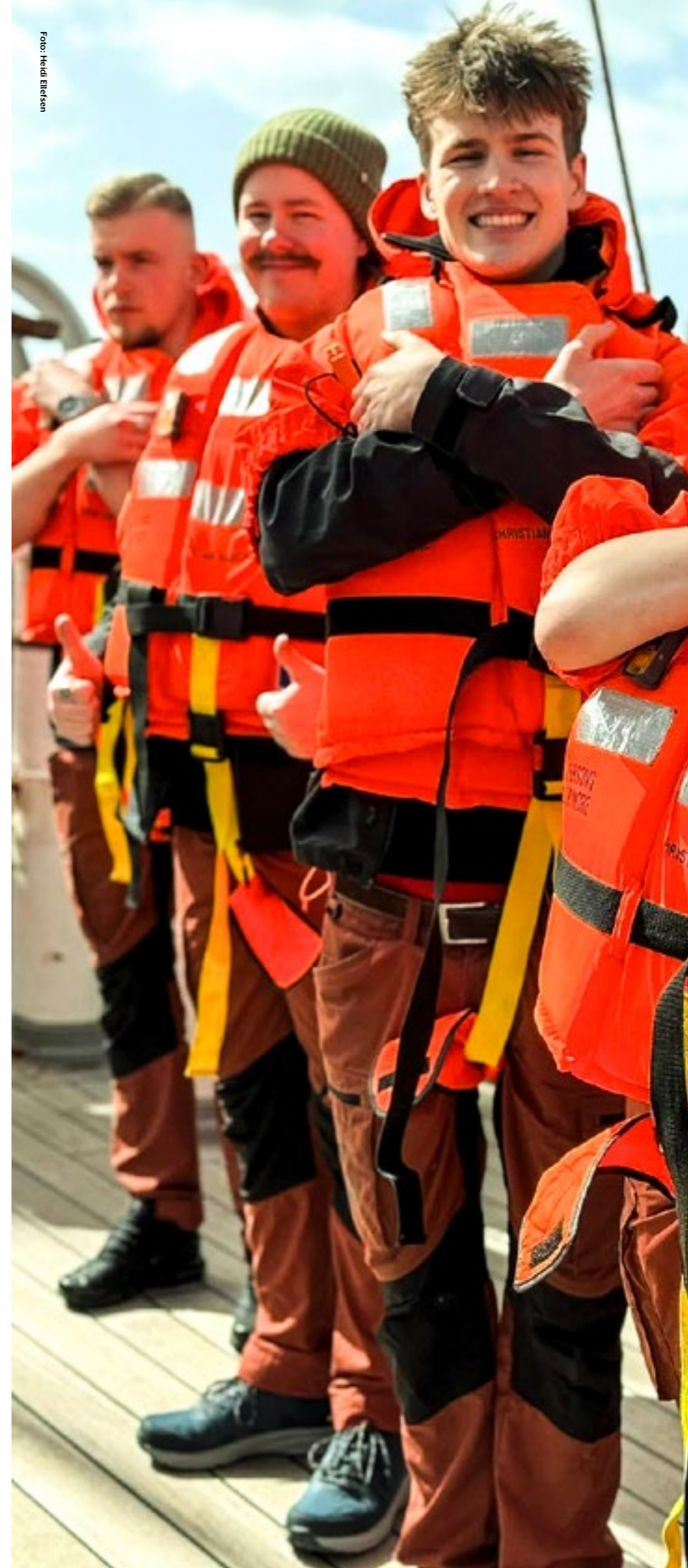

Foto: Heidi Elterisen

får fast arbeid, så lønner hele programmet seg. Vi ligger langt over 1 prosent. Når 2025 ble avsluttet, hadde over 1000 ungdommer fullført Windjammer livsmestring. 9 av 10 opplever programmet som livsendrende.

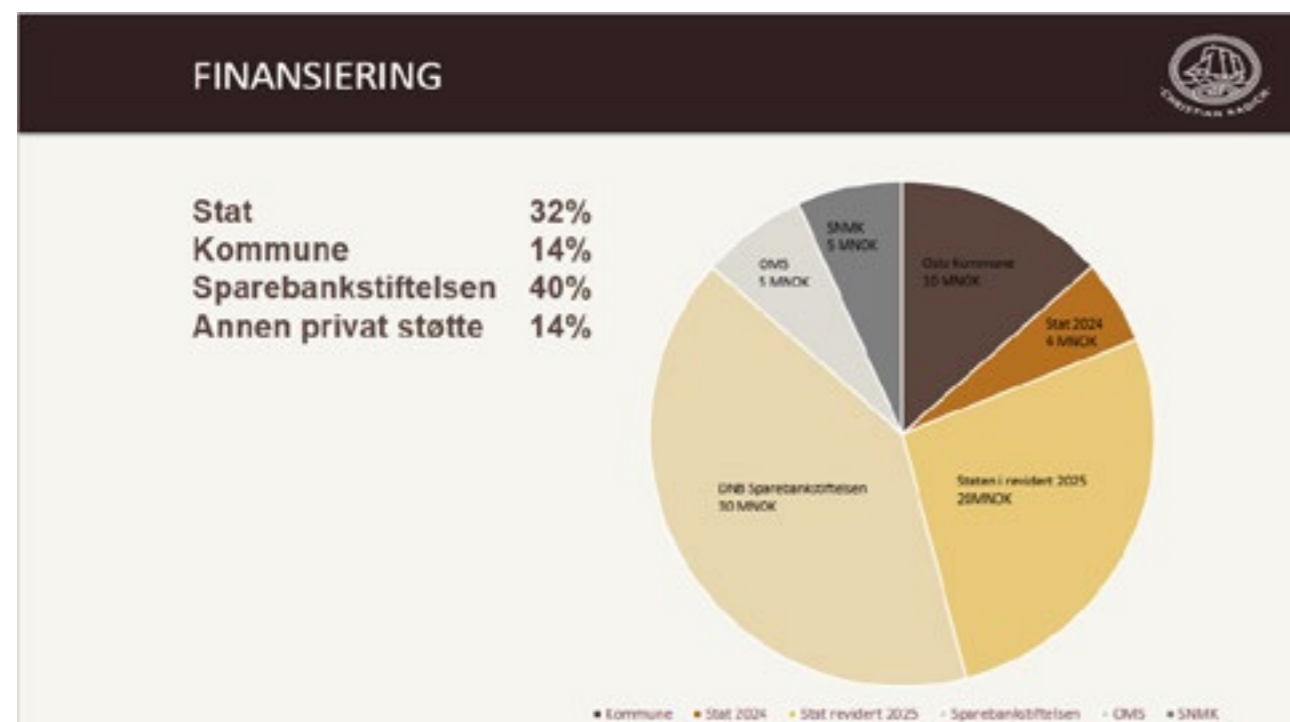
Å investere i vedlikehold av Christian Radich er altså en samfunnsinvestering. Alt dette har vært argumenter som offentlig og private støttespillere har trukket fram. Det er et stort spleiselag som nå står bak vedlikeholdsløftet.

For oss har Sparebankstiftelsen DNB vært helt avgjørende i finansieringen. Å få tidlig tilsagn på det største enkeltbidraget har gjort oss i stand til å planlegge godt. Samtidig har bidraget direkte og indirekte lagt noen føringer som rammet inn prosjektet. At verftarbeidene skulle gjøres i Norge var et vilkår. Et annet var at støtten var betinget av at det offentlige skulle bidra like mye.

Gjennom to bevilgninger på til sammen 10 millioner kroner har Oslo Kommune bidratt til vedlikeholdsløftet. Hovedstaden er vår hjemmehavn, og ungdomsutenforskap er et stort problem i Oslo. Oslo kommune ser samfunnsinvesteringen det er å opprettholde Christian Radich, vi er svært takknemlige for det.

Deretter skylder vi enn stor takk til Oslo Maritime Stiftelse. Mot slutten av 2024 bevilget de 5 millioner kroner til vedlikeholdsløftet. Utover å være nødvendig finansiering for oss, er det svært inspirerende å ha Oslo Maritime Stiftelse som støttespillere i prosjektet.

Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse er også en kjær samarbeidspartner over lang tid. De har også bidratt med 5 millioner kroner til prosjektet. Christian Radich mottar driftstilskudd etter søknad fra kulturdepartementet.

I tillegg mottok vi i 2024 et ekstraordinært tilskudd på 4 mill. kr til vedlikehold.

Hovedklassingen vi gjør i 2026 er helt avgjørende for vår sertifisering og videre drift. Uten den stopper virksomheten over natten, Windjammerprogrammene må legges ned og skuta måtte i verste fall i opplag. Så konkrete og så avgjørende er disse hoved-

klassingene vi går gjennom hvert femte år. Gleden var derfor stor da de siste 20 millionene ble tildelt oss i revidert nasjonalbudsjett for 2025. Vi tolker det som en viktig anerkjennelse av samfunnsnyten Christian Radich gir. Både ved å ta vare på skipet i et evighetsperspektiv, men også arbeidet vi gjør mot utenforskap. Vi har konstruktiv dialog med kultur- og likestillingsdepartementet for å finne

modeller for støtte som ikke krever periodiske store løft, men hvor de, som vi gjør, kan avsette midler til hovedklassinger over tid. Det ville trygget fremtiden til Christian Radich.

En stor takk går til kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffrey som våren 2025 sørget for den ekstraordinære støtten på 20 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett.

«Christian Radich er et fantastisk flott, flytende og levende kulturminne. Skværriggeren hjelper dessuten unge tilbake i skole og arbeidsliv. Mange som har deltatt på tokt har fått nye venner, økt tro på seg selv og funnet en ny retning i livet.

Nå trenger Christian Radich omfattende vedlikehold, og vi håper at pengene fra regjeringen gjør at de kan fortsette det viktige arbeidet».

LUBNA JAFFREY

KULTUR – OG LIKESTILLINGSMINISTER

Fotos: Kultur- og likestillingsdepartementet

SKUR 32 NÅ OG FREMTIDSPLANER

Stiftelsens lokaler i Skur 32 er i disse dager under ombygging. Planene er store, et Windjammersenter, et treffsted og samlingspunkt for alle som er glade i Christian Radich.

Tekst: Hasse Lindmo, direktør

Foto: Linea Chantelle Eika

Vår historie i Oslo Havn er lang. Stiftelsen vår, har siden 1881, hatt skole-skipdrift. Vårt første skip var Christiania. Det var et gammelt ærverdig barkrigget fartøy som opprinnelig bar det velklingende navnet Lady Grey.

Christiania lå i en årrekke fortoyd under Akershus' murer, mens seilene ustanselig ble satt, revet og beslått. Hun var et stasjonært skoleskip og var "et likeså typisk trekk i bybildet som Kavringen eller Hovedøen - ja selveste Akershus", forteller kaptein Per Askim i boken "Windjammer"

Christian Radich er faktisk vårt fjerde skip med hjemmehavn i Oslo. Vi flyr Oslo kommunes flagg, hennes logo er i våre seil, og vår, gallionsfigur Christinas kjole har Oslos blåfarge. Det er lange tradisjoner vi bygger på, når vi nå også bygger om vårt Skur 32.

Skurene var lager- og ekspedisjonslokaler for gods og passasjertrafikk.

Byggene i Oslo Havn heter skur. De har en rik historie knyttet til byens utvikling og havnetrafikk. De ble oppført som lager- og ekspedisjonslokaler for gods- og passasjertrafikk, og markerte en tidlig bruk av armert betong. Mange av disse verneverdige byggene, som nå fungerer som kontorer, er sentrale for å bevare havnas historie. Oslo Havns kontorer er for eksempel i skur 38. Det var opprinnelig ekspedisjonslokalet for passasjertrafikk til New York. Byggene fungerte som sentrale knutepunkter for håndtering av varer og passasjerer fra inn- og utland. Skurene er viktige kulturminner fra industrialiseringen av havneområdet og står på Byantikvarens gule liste. Skurene langs Oslo havn utgjør en viktig del av byens

identitet og forteller historien om overgangen fra seilskuter til moderne dampskip og containertrafikk.

På femtitallet ble vårt Skur 32 bygget, og vi har hatt en avtale med Oslo Havn om å låne skuret siden 1994. Det har vært viktig for oss, selvsagt fordi nærhet til kaiplassen under Akershus' murer har vært praktisk og nyttig for både ansatte, medseilere og passasjerer.

Tiden med verksted i Oslo er forbi

I tidligere tider lå vi mye fast i Oslo på vinteren, og skuret var vårt verksted og lager. Mye viktig vedlikehold ble gjort i disse periodene. Nøkkelen til moderne drift de siste årene har imidlertid vært å seile hele året. Et helårsprogram gir stabile arbeidsplasser, og våre godt kvalifiserte sjøfolk kjenner

skuta ut og inn. Hvert eneste døgn gjøres masse vedlikehold, og de større arbeidene gjøres i januar hvert år på Las Palmas, samt på verft hvert femte år. Derfor la vi ned verksteddriften vår i Skur 32, og for noen år siden flyttet vi lageret til Framnæs i Sandefjord hvor Christian Radich er bygget. Det betyr at nye tider er kommet, også til Skur 32.

Nye muligheter

Vårt formål er å bevare Christian Radich i et evighetsperspektiv, og sammen med Oslo Havn sørger vi nå for det. En ny avtale mellom Stiftelsen og Oslo Havn formaliserer vår tilstedeværelse for fremtiden, og tar samtidig bruken av skuret inn i en ny tid. Heller enn lager og godsterminaler blir skurene i havnen nå modernisert til glede for byen. Vår beliggenhet må sies å være byens beste. Med front mot både Rådhuset og solen i vest er tiden kommet for å åpne dette bygget til glede for alle, og markere vår stolte tilhørighet til Oslo, også når skipet er ute og seiler.

I disse dager renoveres selve bygget, og det vil få nye moderne store glassflater og dører i samarbeid med by-

Foto: Erik Sundheim

Dugnad på skuret.

antikvarens godkjenning. I løpet av sommeren flytter vi tilbake i våre kontorer, etter å ha fått låne Skur 44 under byggeperioden.

Et samlingssted for alle som er glade i maritim sektor

Den aller mest spennende delen av bygget er derimot den ytterste vestvendte delen, hvor vi hadde verksted og lager tidligere. Her skal vi åpne opp bygget og tilgjengeliggjøre det for kurs og vårt Windjammerprogram.

Vi ønsker også å skjenke byens befolkning et nytt samlingspunkt. Ambisjonene er et serveringssted for alle med et hjerte for Radich, for maritim kultur, kulturhistorie og seilegleder.

Planen er vise frem potensialet allerede mot slutten av sommeren. Da er bygget ferdig utvendig, og det går an å komme og se hvor fint det skal bli. Vi tenker å sette opp forskjellige arrangementer og begivenheter med mål om å få finansiert og bygget ut et kurscenter og serveringssted verdig Oslos stolte skute.

For oss er dette en måte å øke vår tilstedeværelse i byen vår, også når skuta er ute og seiler. Det er en måte å få utvidet tilbudet vårt til ungdom i utenforskap som nå får gode kurslokaler på land. Det er en måte å samle foreninger og kystkultur i egnede lokaler for møter og arrangementer. Det er en måte å øke aktiviteten og folkelivet i havnen på, i tråd med Oslo Havns ønsker. Og ikke minst er det en måte å ha det gøy på. Et serveringssted med byens beste beliggenhet er det endelige målet. Til inntekt for drift av skipet, til glede for hele Oslo.

Foto: Kåthne Sørgård

JUBILEUMSTOKT MED REDNINGSSKAPET I 2027

Foto: Line Eilermann Andersen

Når Redningsskapet og Christian Radich slår seg sammen for å besøke hele kysten gjelder det å kjenne sin besøkestid. Sommeren 2027 blir helt spesiell, og du er invitert til tidenes Norgesseilas

Tekst: Hasse Lindmo, direktør

Christian Radich er hele Norges seilende ambassadør. Over alt hvor hun ferdes henger det norske flagget høyt over akterstavnen. Vi er en stolt sjøfartsnasjon. Alt vi er, og alt vi har kan vi takke havene for. Det vi lærte av å leve ved, og med havet har gitt oss det Norge vi kjenner i dag. Også muligheten til å ta vare på Christian Radich i et evighetsperspektiv. Hos oss kjenner vi dette som en dyp takknemlighet. Og dette skal vi feire med et jubileumstokt. Norge har verdens nest lengste kyst. Sommeren 2027 seiler vi hele kysten. Det blir en stor feiring av oss alle sammen, og ikke minst all den støtten vi har fått fra det norske folk opp gjennom årene. Mange har et forhold til Christian Radich.

Over alt hvor vi kommer møter vi folk som kan fortelle om et tokt de har vært med på, en far som kanskje seilte med oss i sin tid, eller en drøm de

bærer om å en dag få være med. I 2027 har du muligheten. Bli med på feiringen. Sammen med Redningsskapet, som hvileløst vokter og trygger denne lange kysten anløper vi de store byene og de små plassene. Alt som utgjør kysten vår og folket vårt. Toktene blir delt i etapper fra og til de store byene, men underveis skal vi seile og også besøke mindre steder. Og den gjennomgående røde tråden er alle plassene hvor Redningsskøyten er stasjonert.

Venner av Christian Radich og venner av Redningsskapet kan seile med oss underveis. Vi lover maritim skutefest over alt hvor vi ferdes. Bærer du på en drøm om å bli bedre kjent med kysten vår? Da kan du bli med oss som medseiler. Som medseiler er du en del av mannskapet. Du deltar i vaktlag som samarbeider om å drive den mektige skuta. Å sette seil, styre,

holde utkikk, trimme og klare brase- ne. Stolthet, mestring og samarbeid er stikkordene. Du får se med selvsyn hvor vakker kysten vår er, og besøk folkene som bor langs den. Og du får minner og venner for livet underveis.

De ulike etappene og toktene er nå tilgjengelig på Radich.no. Bli med på alt, eller velg deg noen favorittdistanser. Kanskje er det en del av Norge du ikke kjenner godt nok og har lyst til å bli bedre kjent med? Kanskje er det en del av Norge som betyr ekstra mye for deg som du har lyst til å oppleve på denne måten? Kanskje har du nære og kjære et sted langs kysten som du har lyst til å invitere med? Uansett hvem du er, har du eventyrlust og vil oppleve feiringen fra innsiden med oss er du hjertelig velkommen til jubileumsseilas med Christian Radich og Redningsskapet.

Båtkortesje i Oslofjorden.

Foto: Hasse Lindmo

WINDJAMMER

EN REISE SOM SETTER SPOR:

TILBAKEMELDINGER FRA DELTAKERNE PÅ WINDJAMMER 2025

Tekst: Maren Harlem, leder Windjammer

Om underlaget for analyse og resultater i denne artikkelen:

- Basert på effektmåling gjort ved avmønstring og 6 måneder etter gjennomført tokt.
- Resultatene er fra 2025. De samsvarer i stor grad med målinger fra tidligere år.
- Av totalt 172 deltakere i 2025 har 88 respondert på undersøkelsen.

«Windjammer har endret livet mitt»

Mange av deltagerne oppgir at det å være med på Windjammer er livsendrende. Kan 4 uker virkelig endre så mye? Det å være en Windjammer betyr å tørre å si at livet ikke er enkelt. Å være villig til å gå inn i det som er vanskelig i stedet for å rømme fra det. Ensomhet, utrygghet, å ikke føle seg bra nok. Dette er følelser som alle kjenner på i løpet av livet. Men vi snakker ikke alltid om det. Hver dag på Windjammer skjer det magiske øyeblikk som skaper rom for viktige samtaler. Du får oppleve å være en del av et lag hvor det er behov for deg. Omgivelsene

har forventninger til deg og du har en tydelig plass på laget. Laget følger felles rutiner og blir godt kjent. De blir stilt overfor oppgaver ingen av dem kan fra før av og de må løse oppgavene i fellesskap. Reglene om bord er felles for alle og reglene er til for en grunn. Reisen foregår i sterke naturelementer og sammen møter deltakerne både motgang og mestringer sammen. Dette er kanskje noen av de elementene ved Windjammer som setter så store spor i deltakerne.

Dette er det deltakerne selv oppgir som effekter av å delta på Windjammer:

- ☸ Økt tro på seg selv og evne til ansvar: Deltakerne opplevde å bli utfordret, ta ansvar og mestre vanskelige oppgaver. I evalueringene oppgir de at det å få ansvar og utfordringer er både utviklende, og krevende.
- ☸ Evne til å ta aktive valg: de oppgir at de lærer noe nytt om seg selv og får øvelse i å sette ord på tanker og følelser. Dette er ubehagelig, men også nyttig.
- ☸ Relasjoner og samarbeid: Deltakerne blir kjent med nye mennesker og får trening i samarbeid med andre.

«Hele reisen var en utfordring egentlig ... men jeg klarte ting jeg aldri trodde jeg skulle klare.»

Når ungdom går om bord i Windjammer, vet de lite om hva som venter dem. Det er ikke bare et tokt til sjøs, men et møte med seg selv, andre – og utfordringer de aldri hadde sett for seg. De kommer om bord som enkeltpersoner, men de forlater skuta med nye erfaringer, nye relasjoner og en sterkere tro på hva de kan få til.

STØRRE TRO PÅ SEG SELV

Det som går igjen i deltakernes egne ord, er at opplevelsene om bord ikke forsvinner når de går i land. De tar med seg motet, fellesskapet, historiene – og vissheten om at de kan mer enn de trodde. For mange er dette starten på en ny retning, en styrket tro på egne muligheter og et fellesskap de bærer med seg videre.

Windjammer 2025 viser tydelig hvordan struktur, fellesskap og praktiske utfordringer kan omsettes til målbar, personlig utvikling. Analysen av årets effektmåling viser et nyansert endrings-

bilde: Ikke en lineær transformasjon, men et spekter av utviklingsforløp som spenner fra begynnende endringer til dyptgripende vendepunkt.

Utviklingsmønstrene viser at deltakerne møter et læringsmiljø som balanse-krav og støtte. Gjennom vakter, samarbeid og ansvar blir hverdagsopplevelser til læringsarenaer. Dette gjenspeiles særlig i de høye skårene på meningsfullhet, hvor nesten halvparten indikerer en betydelig endring. Windjammers pedagogiske grep – en kombinasjon av tett voksenstøtte,

tydelige rammer og praktiske oppgaver – fungerer som katalysatorer for mestring. Når deltakerne utfordres til å gjøre ting de tidligere trodde var utenfor rekkevidde, skjer endring på både kognitivt, emosjonelt og sosialt nivå.

Funnene viser at Windjammer-modellen fungerer og bør styrkes videre. Vi bør prioritere strukturerte læringsarenaer, styrket refleksjonsarbeid og relasjonsbygging. Vi bruker funnene til å målrette ressursbruk og videreutvikle programmet.

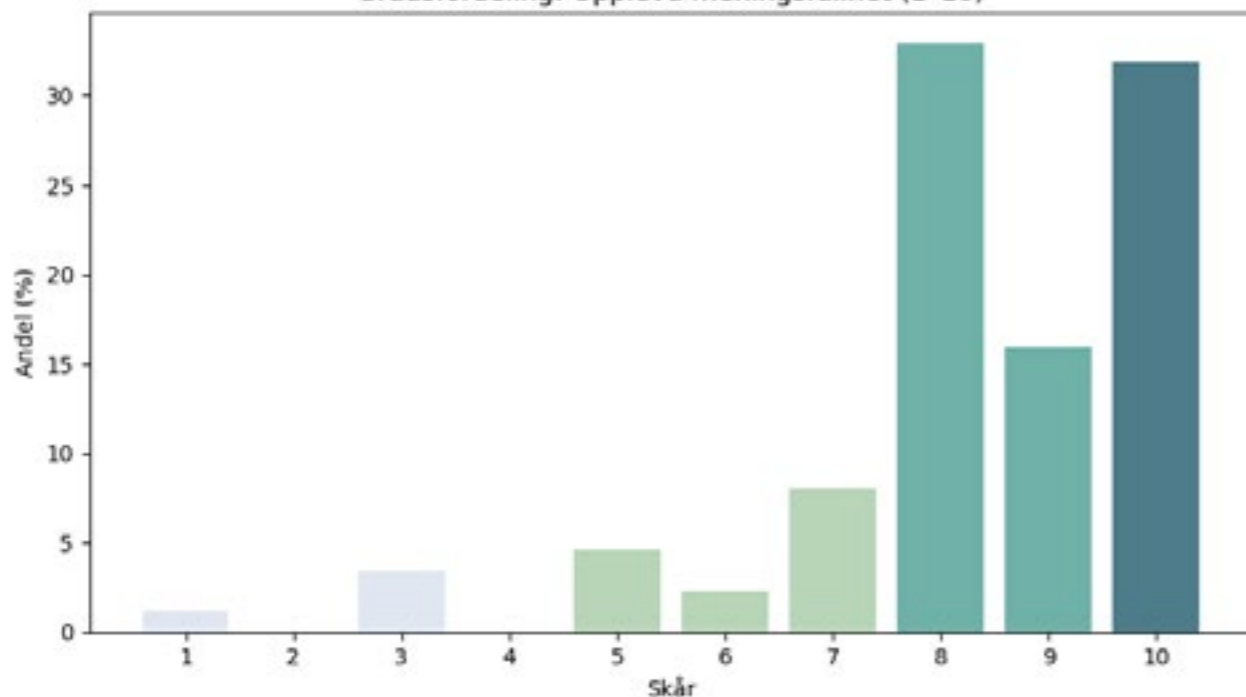

Hvor sterkt opplevde ungdommene endringen?

I undersøkelsen blir ungdommene bedt om å vurdere hvor meningsfullt det var å delta på toktet – på en skala fra 1 til 10. Resultatene viser ikke et enten-eller, men et spekter av endring. Hele spekteret ble tatt i bruk, fra begynnende bevegelse til

dype vendepunkt. 32% plasserer opplevelsen helt øverst på skalaen (10), mens 49% beskriver betydelig utvikling (8–9). 15% opplevde moderat endring (5–7), og 5% beskriver starten på endring (1–4).

Gradsfordeling: Opplevd meningsfullhet (1–10)

Tallene viser at nesten alle opplever endring – men i ulik styrke og form. For noen skjer det i små glimt: Et øyeblikk av mestring, en ny venn, en utfordring de tok selv om de var redde. For andre setter opplevelsen dypere spor og blir et tydelig vendepunkt.

For mange blir toktet et vendepunkt – ikke nødvendigvis fordi én dramatisk hendelse fant sted, men fordi små erfaringer over tid bygget opp mot et nytt syn på dem selv. Det er summen av ansvar, fellesskap, støtte og utfordringer som gjør reisen så betydningsfull.

Ungdommen har selv satt ord på de mange og forskjellige følelsene og erfaringene de har opplevd:

«Hele reisen var en utfordring egentlig. Fra å engang dra på turen, til å bli sjøsyk, til å klatre opp i riggen uansett tiden på døgnet og vær»...

«Det at alle måtte bidra gjorde at jeg faktisk følte jeg betydde noe.»

«Alt gikk mye bedre enn jeg trodde ... de som jobber her er veldig forståelsesfulle, snille, motiverende og positive.»

«Har blitt stilt spørsmål jeg ikke har tenkt så mye over og ble tvunget til å tenke videre.»

«Det var vanskelig å bli satt på nattskift, men med støtte fra Voyageleader fikk jeg snudd tankegangen og fikk det til.»

«Vanskelig, men det skapte nye perspektiver som kan hjelpe meg videre.»

«Man ble på en måte tvunget til å si hvordan man hadde det siden det ikke var noe sted å gjemme seg.»

«Etter dette toktet fant jeg ut at det finnes flere muligheter ... Radikaliserert fullt ut. Takk.»

«Det å være så tett på andre hele tiden var krevende – men det lærte meg mye om meg selv.»

«De voksne var der hele tiden. Det gjorde det tryggere å prøve og feile.»

«Fint å vite at man fyller inn et tomrom ... fikk skryt som ganske fint siden jeg ikke har fått det så mye før.»

I 2025 HAR WINDJAMMER PASSERT DELTAKER NUMMER 1000 – EN MILEPÆL FOR FELLESSKAP OG MESTRING

Oppstarten av Voyage 30 den 24. september fra Kristiansand markerte en milepæl i Windjammers historie: deltaker nummer 1000 mønstret på! Dette er ikke bare et imponerende tall, det er også et tydelig bevis på at Windjammer har etablert seg som en unik arena for opplevelser, mestring og fellesskap. Siden starten har Windjammer vært mer enn en reise til sjøs – det har vært en livsreise. Hver deltaker har skapt sin egen historie, og nå teller vi over 1000 slike historier.

Windjammer startet med en visjon om å skape noe annerledes – noe ekte og meningsfullt. Ved utgangen av 2025 teller vi totalt 32 tokt og 1090 påmønstrede deltakere. Det blir til sammen utrolige mange opplevelser, vennskap og minner for livet. Tallene viser litt av omfanget så langt:

- Deltakere fra alle landets 15 fylker og fra ca. 250 kommuner
- 35 % kvinner og 65 % menn blant deltakerne så langt
- Hele 77.440 timer frivillig innsats (tilsvarer ca. 46 årsverk)

Bak tallene ligger sterke personlige historier om utfordringer, samhold, mestring og mot. Hvert tokt representerer unike personer, historier og endringer som setter spor. Det er disse opplevelsene som gjør størst inntrykk, som fester seg, og som gir motivasjon til å fortsette.

På de neste sidene kan du lese om historien til noen av de mange som har vært en del av denne reisen:

- **Deltaker Helene**, som tok sats og nådde nye høyder med Windjammer.
- **Matrosen Stine** som har formildet, trygget og inspirert deltakere til en vei videre i livet.
- **Veileder og deltaker Julie**, som var en av de første Windjammer-deltakerne og i høst kom tilbake som veileder.
- **Veileder Knut** som har seilt på 8 tokt og som har berørt utallige ungdom med sin innsats.

Windjammer berører og setter spor i alle som deltar. Enten du er mannskap, frivillig eller deltaker. Menneskemøtene på Windjammer gjør noe med deg! Alle de fire personene som dere her får lese om er en viktig del av Windjammers historie og møtene med dem har også satt spor i meg. Gjennom min rolle som leder av Windjammer får jeg mulighet til å møte utrolig mange mennesker som gjør inntrykk og som gir motivasjon.

Hvis 1100 har deltatt – hvor mange kjenner da en som har deltatt?

DIREKTE KJENNSKAP:

25–35 %

av norske 16–25-åringer kan sannsynligvis si at de kjenner minst én deltaker.

INDIREKTE KJENNSKAP:

50–70 %

av norske 16–25-åringer kan sannsynligvis si at de kjenner minst én deltaker.

HELE BEFOLKNINGEN:

30–40 %

vil kjenne noen som kjenner en deltaker. 10–15 % vil sannsynligvis kjenne en deltaker.

Veien videre

Windjammer ser nå fremover med nye planer og større ambisjoner. Med over 1000 deltakere bak oss og mange foran, er dette bare begynnelsen. Målet er klart: vi sikter mot deltaker nummer 10.000. For å sikre at enda flere som trenger det får mulighet til å delta på

Windjammer er stabil finansiering og nye støttespillere til Windjammerlauget nødvendig. Vårt viktigste ansvar er å møte behovet til dem som trenger det og sørge for at økonomi ikke blir en barriere for å delta.

Tusen takk til alle som har vært en del av reisen – og velkommen til alle som skal bli med videre.

Foto: Jørgen Scheel

ALLE BLIR SETT

Ute på havet kjente Helene Seul Gulliksen på absolutt tilstedeværelse og ro, og at hun klarte mer enn hun trodde.
– Selv om et windjammertokt bare varer én måned så lærer du veldig mye om deg selv, sier hun.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

Ingen windjammere er like, og måten Helene Seul Gulliksen ble kjent med Christian Radich på, skiller seg litt ut. Da hun var 16 år gammel dro hun nemlig på en seiltur i Middelhavet helt alene, foreldrene hadde tillit til at det ville hun klare helt fint.

Helene er med andre ord modig som turte å reise alene, med en gjeng voksne hun ikke kjente, men hun er også sårbar. Årene etter seilturen i 2019 har vært krevende, forteller hun.
– Jeg har hengt etter på skolen fordi jeg har slitt med depresjon og angst. Det har virkelig vært utfordrende for meg å fullføre videregående skole.

Alle heiet på hverandre

Høsten 2025 var hun deltaker på windjammertokt 31.
– Midt ute på havet, uten forstyrrelser fra omverdenen, fikk jeg ro. Jeg var til stede i øyeblikket og slapp å tenke på alt annet, sier Helene.

Hun utfordret seg selv både fysisk og psykisk, men alltid innenfor trygge rammer.

– Jeg turte å gjøre ting som var skumle, og fikk en mestringsfølelse jeg ikke har kjent på før. Jeg ble bedre kjent med meg selv og oppdaget sider jeg ikke visste at jeg hadde.

Godt med konkrete oppgaver

Strukturen i hverdagen med faste vakter og konkrete oppgaver var også viktig for trivselen.

– Det var deilig å ha klare rammer og være en del av et vaktlag der du følte på å være til nytte.

Sterkest sitter minnet fra en nattevakt, da hun for første gang klatret helt til topps i masta i nattemørket. Det var skummelt, spennende og utrolig oppløftende, forteller hun.

– Fellesskap er det ordet som best beskriver hva windjammer er. Et lag som heier på deg, løfter deg opp og inkluderer alle. Jeg følte meg så godt ivaretatt.

Kjenner seg bedre rustet

Å komme tilbake til hverdagen har ikke vært enkelt, men hun kjenner seg bedre rustet enn før. Målet hennes er å bli med skuta som frivillig på dekk, noe også vaktlederen hennes mente hun kunne passe til.

Til andre som vurderer å delta, er hun klar i sin anbefaling:
– Du kommer ikke til å angre. Selv om noe av at det er utfordrende, vil minnene og menneskene veie tyngre. Alle blir sett.

Å VÆRE DER DET BETYR NOE

Stine Bergine Bryn gikk fra å være journalist i NRK PI, til å bli matros. Å jobbe på et vakkert seilskip med mye historie, som samtidig har et samfunnsnyttig program som Windjammer, synes hun er helt topp.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

For rundt 10 år siden var Stine Bergine Bryn nyutdannet journalist, og jobbet i et vikariat i NRK. Det var gøy å jobbe som radiojournalist, men samtidig var det usikkert og få faste jobber i sikte. Da hun ble «luftet», en praksis NRK og andre mediehus bruker for å unngå faste ansettelse, benyttet hun anledningen til å ta lettmatrosutdanning ved Skoleskipet Danmark.

– Vi seilte til Karibia, og jeg måtte nesten klype meg selv i armen; jeg hadde aldri trodd det skulle komme til å skje. Da jeg kom hjem ventet et nytt vikariat i NRK, men det ble tungt å gå tilbake til en stillesittende hverdag på land. Jeg ville ut å seile igjen.

Mer enn tau og seil

Hun sa farvel til journalistyrket og begynte å jobbe som matros. I 2021 ble hun ansatt i Christian Radich. Jobben som matros handler om langt mer enn tau og seil, slik som mange tror, poengterer hun. Blant annet må du kunne være litt håndverker, sommeren 2025 var hun i Gøteborg og jobbet med å prefabrikere deler til riggen. Det innebærer både det å lede og ta imot beskjeder, og være en trygg støttespiller for windjammere som står i noe krevende.

– Min jobb er ikke å bremse dem, men å gi dem det løftet de trenger. Når det ser mørkt ut, de er trøtte og redde, klarer de mer enn de tror.

Utvikler seg raskt ombord

Arbeidet med Windjammer gir henne følelsen av å være del av noe større og meningsfylt. Hun husker spesielt øyeblikk der deltakere som har stått i noe vanskelig, overgår seg selv. Som gutten som knapt sa et ord hele turen, før han på avslutningsmiddagen reiste seg og sang opera til alles overraskelse.

Eller jenta som var livredd for å klatre opp i riggen, men likevel ikke ga seg.
– Det er sånne øyeblikk som setter seg. De utvikler seg raskt om bord, og du ser en stor forskjell fra dag én til dag tretti.

Hvem er den typiske windjammeren?

Hun har også vært assisterende voyageleder, fordi hun ønsket å lære mer om det relasjonelle arbeidet. Voyagelederne «kan trylle» sier hun, de finner ordene som løser opp vanskelige situasjoner

«Hvem er den klassiske windjammeren?» Det er spørsmål hun får ofte.

– Vi ser et stort spenn. Fra de som har droppet ut av skolen på grunn av mangel på motivasjon, til de som har jobbet og stresset for mye. Andre har vært syke, og det handler ikke om motivasjon og innsats i det hele tatt. De er en helt vanlig gjeng unge mennesker som av vidt forskjellige årsaker står et sted i livet der de trenger en skikkelig mestringsopplevelse, sier Stine Bergine.

Foto: Felicia Flyghed Lindqvist

Foto: Privat

– MØTTE VOKSNE SOM TRODDE PÅ MEG

Julie Moe hadde droppet ut av universitetet og var usikker på hva hun skulle gjøre videre. Windjammertokt 3 i 2019 ledet henne inn på nye spor, hvorav ett av dem var at hun ble med som veileder på tokt 30 høsten 2025.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

For åtte år siden spurte Julie seg selv hvordan hun skulle klare å hente seg inn igjen, og hva hun skulle gjøre videre. Hun var 23 år, var utbrent, og hadde flyttet hjem til foreldrene.

– Jeg fikk kyssesyken på videregående og burde tatt det med ro, men i stedet presset jeg på med studier, trening og jobb. Det andre året som økonomi-student i London var jeg utbrent.

I søken etter noe som kunne hjelpe henne til å finne en ny kurs, kom hun over Windjammer-prosjektet. Hun hadde drevet aktivt med seiling og -jobbet som seiltrener før universitetstiden, og ønsket å komme tilbake ut på havet. Høsten 2019 var hun med på Windjammertokt 3.

Kom fra konkurransepreget miljø

– *Hva kom Windjammer til å bety for deg?*

– Jeg var vant til å være selvstendig og å ta vare på andre, men ikke så god på å ta imot hjelp selv. På Christian Radich møtte jeg voksne som så meg og trodde på meg, og det betydde alt.

Hun hadde vært i et konkurransepreget miljø med spisse albuer, og beskriver det som at hun hadde blitt emosjonelt avstengt.

– Først var det veldig vanskelig for meg å slippe folk tett innpå og vise sårbarhet. Nå er det min største styrke, og jeg kan være tøff når det trengs også.

Fikk ny giv

En måned med Windjammer ga henne ny giv. Hun begynte å søke etter jobber som kombinerte natur og friluftsliv med livsmestring. Hun fikk etter hvert ulike erfaringer - fra dekksmannskap og seiltrener, til sjef for Klimafestivalen og leder ved aktivitetsskolen (AKS).

Sommeren 2025 var hun med som frivillig under Tall Ships Races, og i høst var hun veileder på Windjammertokt 30. Det kjentes litt som om ringen var sluttet. Hun har også blitt student igjen.

– Jeg begynte å studere da jeg var 20, nå er jeg 31. I mellomtiden har jeg gjort mye spennende og reist masse. Nå gleder jeg meg til å gjøre ferdig graden min i Miljø- og utviklingsstudier ved NMBU.

La deg utfordre

Når hun snakker med windjammere og andre, er hun opptatt av å normalisere det å streve.

– Å komme tilbake som veileder fikk meg til å tenke tilbake på den tiden – hvor ulykkelig og utbrent jeg var. Jeg hadde forsøkt å leve slik jeg trodde det var forventet av meg. I dag har jeg det veldig bra og har formet livet mitt slik jeg ønsker det.

– *Hvilket tips har du til de som vurderer å delta?*

– Det er bare å søke. Blir du innkalt til intervju, er det en utrolig fin mulighet til å spørre om det du lurer på. Vis at du er nysgjerrig, og utfordre deg selv til å la deg bli ristet ut av gamle rutiner.

DET ER HELT VANLIG Å STREVE

Når pensjonist Knut Kristoffersen er veileder på Windjammer, er hans viktigste oppgave å være en trygg voksenperson. Kombinasjonen av å få seile og oppleve et han betyr noe i andres liv, er helt unik, synes han.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

– Windjammer er et vakkert prosjekt, rett og slett. Jeg vet ikke hva annet jeg skal si, sier Knut Kristoffersen. Første gang han seilte med Christian Radich var i 2018. Det var et medseilertokt og der fikk han høre om Windjammer. Innen 2026 vil han ha vært med som frivillig på åtte tokt.

– Er det noe vi pensjonister har, så er det tid og ressurser. Her får jeg kombinert min lidenskap for hav og sjø med det å møte mennesker. Jeg vil fortsette å være frivillig så lenge helsa holder, sier Knut.

Blir lurt av sosiale medier

Unge blir narret til å tro at det perfekte er normalen i dag. Det erfarer Knut er en av hovedutfordringene for mange av windjammene, og en viktig årsak til utenforskap og ensomhet.

– De kjenner nærmest på skam over å ikke være perfekte, og tror det er noe galt med dem. Sosiale medier har gjort det tøft å være ung i dag. Det er høye krav om at de skal være både flinke og fine, modige og morsomme.

Han ser tydelige endringer etter at ungdommene har vært en stund om bord. – Når du sover, spiser og jobber så tett, er det ikke like lett å lage glansbilder. Da går det opp et lys for mange, og de skjønner at det er helt vanlig å streve. Dermed får de også et bedre selvbilde.

Gode på omsorg

Mange kommer fra miljøer der de har blitt fastlåst i roller og mønstre. Et miljøskifte gjør at de kan trekke fram andre sider ved seg selv. Noen møter glemmer Knut aldri. – En 16 år gammel jente fortalte at hun hadde gått på skole i ti år og aldri blitt kjent med noen. Mens om bord hadde hun blitt kjent med flere etter bare to uker.

Foto: Heidi Ellisen

Det som slår ham gang på gang, er hvor gode de er til å vise hverandre omsorg. – Vi hører at unge mobber og fryser hverandre ut. Men i denne settingen ser jeg at de er virkelig gode på å gi hverandre støtte og omtanke.

Følelsen av å være til nytte

Knut understreker at rollen som frivillig ikke bare handler om å gi.

– Jeg får mye tilbake av både menneskemøter og reiseopplevelser. Å kunne komme tett innpå ungdom er lærerikt. For meg var det utfordrende å ikke ha faste forpliktelser da jeg ble pensjonist. Nå får jeg ta pulsen på en tid jeg trenger å forstå, får nye venner og bekjente, og kan kjenne på at jeg er til nytte.

LIVSENDRENDE FOR DEN ENKELTE OG UTROLIG LØNNSOMT FOR SAMFUNNET

Windjammer har stor innvirkning på hver og en som deltar. I tillegg er det rett og slett lønnsomt for samfunnet. Et liv i utenforskap er ikke bare belastende for den enkelte, det koster også samfunnet store summer gjennom økte offentlige utgifter. Menon Economics har gjort en beregning av samfunnsverdien av å forebygge utenforskap. Deres beregning er at dersom 1% av deltagerne på Windjammer unngår varig utenforskap så er hele programmet lønnsomt.

Tekst: Maren Harlem, leder Windjammer

Både livsmestrings- og lettmatrosprogrammet kan ha sterke effekter på både deltakerne og på samfunnet ellers. Utenforskap blant unge er en av Norges største samfunnsutfordringer. Windjammer programmene på Christian Radich gir unge en ny sjanse gjennom mestring, fellesskap og ansvar på havet.

Analysene viser at livsmestringsprogrammet har potensiale til å være et svært lønnsomt tiltak. Livsmestringsprogrammet tar sikte på å gjøre deltakerne bedre rustet til å fullføre utdanning eller stå i arbeid. I tilfeller der programmet lykkes med å hjelpe deltakere ut av varig utenforskap har det en stor samfunnsverdi.

Dersom livsmestringsprogrammet fører til at én deltaker som ville havnet i varig utenforskap heller står i jobb, har dette en samfunnsøkonomisk verdi på i overkant av 8 millioner kroner. Den samfunnsøkonomiske verdien skyldes økt inntekt gjennom livsløpet og en reduksjon i offentlig støtte.

Analysene viser også at lettmatrosprogrammet har potensiale til å være et svært lønnsomt tiltak. Kurset gir praktisk kompetanse som er etterspurt. Det er særlig tilpasset personer som kan ha utfordringer med å finne og forbli i fast arbeid, eller som har lite motivasjon til å fullføre lengre utdanningsløp.

HOVEDFUNN FRA ANALYSEN

- ☼ Windjammer livsmestring er lønnsomt selv om bare 1% lykkes med å unngå utenforskap. Dette tilsvarer én deltaker hver andre tokt
- ☼ Én deltaker som unngår varig utenforskap skaper over 8 millioner kr i samfunnsgevinst.
- ☼ Lettmatrosprogrammet skaper over 10 millioner kr i verdi ved å bringe én deltaker fra utenforskap til jobb på sjøen.

Windjammer er med andre ord en skikkelig god investering. Effekten hos deltakerne tilsier det er langt flere enn 1% av deltagerne som unngår utenforskap og at samfunnsverdien er mange gangeren det Windjammer programmet koster å drifte.

Foto: Olek Henden

«Dette tiltaket finnes det ingen maken til. Ungdommene møter opp, de fullfører – og de opplever mestring på et nivå vi sjelden ser i andre tiltak.» – NAV-veileder

»Vi ser en tydelig forskjell når ungdom kommer tilbake fra tokt. De er mer stabile, mer motiverte og lettere å følge opp videre.» – Oppfølgingstjenesten

DERFOR VIRKER DET

- ☼ Strengt rammer og ansvar ungdommene ikke kan unngå.
- ☼ Tett oppfølging 24/7 fra voksenpersoner.
- ☼ Praktisk arbeid som gir umiddelbar mestring.
- ☼ En reell vei inn i arbeidslivet – særlig via Lettmatrosprogrammet.

I Menon rapporten beskrives hvordan Windjammer programmene viser at målrettede, praksisnære tiltak kan gi dramatisk effekt – både for enkeltmennesker og for samfunnet. Noen få uker eller måneder på sjøen kan bety forskjellen mellom et liv i utenforskap og et liv i arbeid, mestring og stabilitet.

Rapporten i sin helhet er tilgjengelig her <https://menon.no/prosjekter/samfunnsokonomisk-verdi-av-christian-radichs-windjammerprogrammer>

Takk til Stiftelsen Norsk Maritim Kompetansen for støtte til å kunne gjennomføre denne rapporten.

ØKONOMI WINDJAMMER 2025

I 2025 har vi gjennomført 5 programmer av Windjammer Livsmestring med til sammen 172 deltakere.

I tillegg har vi hatt 19 deltakere på Windjammer Lettmatroskurs.

Finansieringer/inntekter		2025
Inntekter Livsmestring offentlige innkjøp/egenandel	kr	4 785 000
Diverse private støttespiller Livsmestring	kr	10 888 000
Inntekter Lettmatros offentlige innkjøp/egenandel og rederistøtte	kr	2 298 000
Diverse private støttespiller Lettmatros	kr	1 800 000
SUM finansiering/inntekter	kr	19 771 000

Kostnader til Windjammer		
Personalkostnader (ca. 6 stillinger)	kr	6 820 000
On- og offboarding	kr	733 000
Reisekostnader til og fra skuta for deltakere og frivillige	kr	1 787 000
Klær til deltakerne	kr	188 000
Aktiviteter under tokt	kr	108 000
Forskning/evaluering	kr	70 000
Diverse innkjøp	kr	137 000
Kurs og veiledning Windjammer	kr	186 000
Forsikring/medisinske utgifter	kr	29 000
Markedsføring	kr	3 000
Kostnader Windjammer Lettmatros		582 000
Øvrige markedsførings- og driftskostnader Windjammer	kr	2 522 000
Drift av skuta under Windjammer	kr	6 606 000

SUM kostnader Windjammer	kr	kr 19 771 000
---------------------------------	-----------	----------------------

Windjammer i nøkkeltall

							Budsjett
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Antall tokt Livsmestring	3	4	5	6	6	5	5
Antall deltakere Livsmestring	100	160	176	200	200	172	190
Antall deltakere Lettmatros				14	23	16	16
Omsetning Livsmestring	5 956 000	9 600 000	13 214 000	16 074 000	17 271 000	18 000 000	19 000 000
Omsetning Lettmatros				1 967 000	4 176 000	5 760 000	5 666 000
Sum omsetning Windjammer	5 956 000	9 600 000	13 214 000	18 041 000	21 447 000	23 760 000	24 666 000

WINDJAMMERLAUGET

Windjammer programmet er avhengig av både offentlig og privat finansiell støtte. Vårt mål er at det offentlige skal finansiere en andel av kostnadene, samtidig som Windjammerlauget er en viktig uavhengig kilde til finansiering for de ungdommene som trenger det. Gjennom Windjammerlauget har vi mulighet til å fokusere på ungdommenes behov og gi muligheter til dem som faller utenfor andre finansielle løsninger og å forebygge at de faller utenfor skole eller jobb. For 2026 har vi budsjettert med totalt 15 % ekstern finansiering, resten finanseres med Windjammerlauget.

Takket være våre støttespillere til Windjammerlauget kan vi se forbi de offentlige rammene og hjelpe de ungdommene som trenger en ny sjanse akkurat nå. Sammen endrer vi kursen i mange ungdommers liv!

Windjammer Livsmestring	2023	2024	2025
Antall programmer	6	6	5
Pris per deltaker	80 000	85 000	90 000
Antall deltakere per år	200	200	172
Sum faktiske inntekter	16 074 000	17 271 000	15 673 000
Herav offentlig finansiering	2 419 000	3 242 600	3 751 000
%-vis offentlig finansiering	15 %	19 %	24 %
	2023	2024	2025
Sparebankstiftelsen DNB	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Stiftelsen Det Norske Veritas	3 000 000	3 000 000	3 000 000
A Wilhelmsen Foundation	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Eckbos Legat	500 000	500 000	500 000
Stiftelsen Kaare Berg	0	500 000	500 000
Leif og Lucy Høegh Stiftelse	500 000	500 000	500 000
Skuld	300 000	300 000	500 000
Klaveness Stiftelsen	500 000	500 000	500 000
Hans Herman Horn Stiftelsen	500 000	500 000	0
Fred Olsen	390 000	325 000	340 000
CoolCo Management AS	300 000	300 000	300 000
Promis	0	0	225 000
Ada og Hagbart Waages stiftelse	100 000	200 000	200 000
Byrådet i Oslo	0	0	180 000
Rotary Ekeberg	0	80 000	85 000
Justnes Rederi AS	50 000	50 000	50 000
AS Thor Dahl	50 000	50 000	50 000
Anders Mjaaland	50 000	50 000	50 000
Norges Rederiforbund	0	0	10 000
Oppmerksomhet Erna Solberg 60 år	170 000	0	
SUM finansiering - private støttespillere	12 910 000	13 355 000	13 490 000

LIVSMESTRINGSKONFERANSEN PÅ RETT KJØL 2025

Livsmestringskonferansen På rett kjøll arrangeres årlig og målgruppen er våre gode samarbeidspartnere og støttespillere. Her samler vi laget rundt Windjammer som er med på å gi unge muligheten til å få livet på rett kjøll.

Tekst: Maren Harlem, leder Windjammer

Livsmestringskonferansen På rett kjøll 2025 var en annerledes konferanse hvor deltakerne fikk erfare hva vi i Windjammer legger i ordene selvutvikling, livsmestring og fellesskap. Blant de 61 deltakerne var det representanter fra våre rekrutteringspartnere (bl.a. oppfølgingstjenesten, skoler, NAV), representanter fra ulike støttespillere og noen frivillige.

Det er spennende å se hvordan Windjammer metodikken og rammene på seilskuta Christian Radich setter spor og gjør inntrykk uavhengig av alder og bakgrunn. Vi opplever at mange av de samme usikkerhetsfaktorene, spenningen, gleden og mestringsøyeblikkene inntreffer selv om deltakergruppen på denne konferansen er en helt annen en på Windjammer toktene. For oss er dette nok en påminnelse om hvor like vi er som mennesker i våre reaksjoner, selv om livserfaring, roller og ytre faktorer kan være helt ulike. På faglige konferanser kommer ofte tittel, rolle og posisjon i front når vi møter hverandre. På livsmestringskonferansen møtes vi som mennesker som skal bli kjent og jobbe sammen uavhengig av disse rammene. Vi møtes i øyehøyde og blir forbauende godt kjent på to døgn.

Vi vet at Windjammer vanskelig kan forklares, men best må erfares. Derfor arrangerer vi denne konferansen som en seilas over to døgn hvor deltakerne får mulighet til å bli bedre kjent med innholdet i livsmestringsprogrammet Windjammer. De får en smakebit av

fellesskapet og mestringsen som deltakerne på Windjammer opplever på sine tokt. Når opplevelsen deles sammen med andre som også brenner for å gi unge nye muligheter, så skaper det også nettverk og relasjoner utover toktets rammer.

Oslos ordfører Anne Lindboe overleverer Oslo-flagget og ønsker skuta god seilas.

Foto: Maren Harlem

Foto: Maren Harlem

Foto: Hanne Lindmo

Foto: Hanne Lindmo

Innretningen på denne konferansen bygger på noen av de grunnleggende prinsippene i Windjammer:

- **Trygghet først:** Vi starter alltid med å etablere trygghet i gruppen. Deltakerne møtes i mindre grupper og blir ledet gjennom øvelser som gradvis bygger tillit.
- **Lagbygging som verktøy:** Gjennom praktiske oppgaver, samarbeid og problemløsning skaper vi sterk lagfølelse. Deltakerne oppfordres til å ta ansvar for helheten – både for egen innsats og for å inkludere. De får erfaringer med nye roller og nye måter å støtte hverandre på.
- **Likeverdige relasjoner:** Rammene legger opp til at alle møter hverandre i øyehøyde. Ledere og deltakere deler relevante erfaringer, viser sårbarhet og normaliserer forskjellighet. Dette bidrar til en kultur der man kan være seg selv og bygge dypere relasjoner.
- **Refleksjon og personlige utfordringer:** Gjennom individuell refleksjon, samtaler i små grupper og i plenum får deltakerne mulighet til å utforske egen rolle i teamet. Øvelsene tydeliggjør ansvar for egen utvikling og hvordan man påvirker miljøet rundt seg.
- **Lekenhet kombinert med alvor:** Kombinasjonen av lek, fysiske øvelser og refleksjoner gir et trygt og uformelt rom for utvikling.

Foto: Karen Hartem

En konferanse som gjorde inntrykk

Tilbakemeldingene fra deltakerne på livsmestringskonferansen 2025 tyder på at dette var en konferanse som gjorde inntrykk. Deltakerne rangerte i i snitt totalopplevelsen som 4,7/5. Her er noen av de mange hyggelige tilbakemeldingene fra deltakerne i evalueringen:

- «Veldig lærerik konferanse. Fikk et innblikk i Windjammer prosjektet, og ble kjent med andre profesjoner som også deltok.»
- «Min totalopplevelse var veldig positiv. Vil fortsette å anbefale dette tilbudet på det sterkeste til ungdom jeg følger opp.»
- «Det var en meget spennende introduksjon av hva Windjammer er. Og meget nyttig for meg når jeg snakker med aktuelle kandidater.»
- «Lærerikt og nyttig for kunnskap om Windjammerprogrammet og en flott arena for nettverksbygging.»
- «Konferansen gav nye perspektiver på hvordan man kan jobbe med ungdom og hva livet til sjøs kan tilby som terapeutisk arena.»
- «Over forventning. Ga et godt innblikk i hva dette kan bety for ungdommer som trenger akkurat dette i livene sine.»

Miniseminar om livsmestrings muligheter: Sammen

I forkant av tuktet inviterte vi også til et miniseminar på land hvor vi så på resultater og effekter som oppnås gjennom deltakelse på Windjammer. Sammen med våre samarbeidspartnere ønsket vi å reflektere rundt investeringene som gjøres i Windjammer og betydningen dette har; for sam-

funnet, for målgruppen og for den enkelte. Hvert Windjammer tokt representerer for oss unike personer, historier og endringer som setter spor. Alle som deltok på seminaret har på ulike måter investert i Windjammer – enten det er med kompetanse, med sin verdifulle tid, med økonomisk støtte, med henvisning og oppfølging av ungdom eller annen form for støtte. Vi trenger alle disse ressursene for å kunne gjennomføre Windjammer. SAMMEN ENDRER VI LIV – det høres kanskje voldsomt ut – men det er helt sant. Og det er skikkelig stort!!

Maja Olderskog fra Menon Economics presenterte hovedresultatene fra deres analyse av samfunnsverdien av å forebygge utenforskap gjennom Windjammer. Takket være støtte fra Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse har vi kunnet engasjere Menon til å gjøre en beregning av hvilken verdi Windjammer skaper for samfunnet. Les mer om denne analysen i egen sak.

Ingrid Anne Høgset fra Ephori impact presenterte resultater fra effektmålingen som gjennomføres i Windjammer. Siden oppstart har Windjammer vært opptatt av å dokumentere resultatene av det vi skaper. For våre samarbeidspartnere, for oppfølgingsapparatet rundt ungdommene og for samfunnet er det viktig at vi kan dokumentere dette. Windjammer benytter i dag en metodikk for effektmåling utviklet i samarbeid med fagmiljø. Dette har vi hatt mulighet til takket være støtte fra Sparebankstiftelsen DNB. I tillegg har vi deltatt i ulike forskingsprosjekter som har gitt verdifull innsikt. Gjennom effektmålingen vil vi etter hvert få sammenlignbare resultater over tid og vi bruker analysen av resultatene aktivt i vår evaluering og utvikling. Les mer om resultatene fra effektmåling i egen sak.

Personlig utvikling krever investering. De som investerer aller mest i Windjammer er deltakerne selv. Det krever mot å gå inn i det som er vanskelig og det krever mot å dele sine erfaringer med andre. Denne formiddagen fikk vi høre fra **tre tidligere Windjammer deltakere; Mathias (deltaker Voyage 24), Eline (deltaker Voyage 21 og 24) og Elias (deltaker Voyage 28)**, som fortalte sine erfaringer og hva programmet har betydd for dem.

Programmet ble avsluttet med en panelsamtale med deler av det apparatet rundt Windjammer deltakerne som investerer sin kompetanse og tid i programmet; **Voyageleader Heidi Ellefsen, programutvikler Gard Hongslø og matros Stine Bryn**. De delte sine refleksjoner rundt hva som foregår i et Windjammer program og hvorfor det virker.

Dette ble en start på dagen hvor vi fikk innblikk i hva Windjammer betyr for samfunnet, for målgruppen og for enkeltindividet. Resultatene er nærmere gjenngitt i artikkelen om resultater fra Windjammer 2025. Men det som nok virkelig rørte de 60 deltakerne som var til stede var de modige historiene til ungdommene.

Livet består av mange kapitler, reiser og kursendringer. For til sammen 1100 unge mennesker har Windjammer vært en reise som har satt spor og gitt nye muligheter. Takk til våre rekrutteringspartnere, støttespillere og andre samarbeidspartnere som gjør dette mulig. Vi håper dere kjenner på en stolthet over det vi sammen får til

En ekstra takk til vår støttespiller Skuld som stilte sine flotte lokaler til disposisjon for dette seminaret

VOYAGE NR.28

Antall påmønstrede:	42 deltakere totalt
	10 fra NAV
	19 fra OT
	4 fra videregående skole
	3 via annen oppfølgingstjeneste
	6 uten oppfølgende instans
Antall fullførte:	26 totalt
Påmønstring	Azorene 18.–23.03.25
Avmønstring	Le Havre 12.04.25

Tekst: Heidi Ellefsen, voyageleader

Onboarding til toktet ble denne gang gjennomført i tre puljer; første på Slora Gård og de to neste ved Viste Strandhotell på Randaberg i Stavanger. Rekrutteringen av deltakere foregikk i stor grad digitalt, men vi rakk også rekrutteringsmøte med informasjon og intervjuer både i Stavanger og Rogaland.

Vårens tokt startet med stor usikkerhet, da vi midt i rekruttering og planlegging fikk beskjeden om at skuta lå fast på Bermuda i påvente av reparasjon. For oss betydde det at vi en god stund ikke visste hverken når toktet kunne starte, eller hvor vi kunne mønstre på. Samtidig måtte vi gjennomføre onboarding og planlegge for oppstart så godt vi kunne, uten å kunne gi så tydelig beskjed som ønsket om hverken det ene eller det

andre. Det ble en prøvelse i å stå trygg i det usikre, ikke minst for våre deltakere og rekrutteringspartnere, som med stor fleksibilitet og tålmodighet gjorde seg klare for avreise.

18. mars var endelig dagen kommet, og 42 deltakere satte seg på flyet mot Azorene. Her lå vi et par dager for oppstartsøvelser og for å vente på et godt værvindu. Til slutt kunne vi endelig sette kursen mot åpent hav. Vi gikk mot A Coruna i Spania, og reisen hit ga oss både god seiling, sjøsyke, influensa/ lungebetennelse og uforutsette utfordringer langs veien. Midt ute på det blå mistet vi kraft på maskinen. I utgangspunktet uproblematisk når vi kan seile, men så var det dette med vinden da. Den forsvant når vi trengte den som mest, og sjeldent har vi vel sett et mer

blikkstilte hav rundt oss. Løsningen ble badestopp, Radich Games og is-kiosk mens vi ventet på slepebåt som kunne taue oss inn til A Coruna. Stemningen om bord var god hele veien, og mannskapet skal ha skryt for den tryggheten de gir deltakerne selv når situasjoner er uoversiktlige og potensielt kan gi skader på skuta.

I A Coruna ble det raskt klart at vi kom til å bli liggende lenger enn både ønsket og planlagt i påvente av deler til maskinen. Vi ble nødt til å tenke kreativt for å lage et helt nytt program, og fikk sendt ned forsterkninger fra Windjammer-teamet i form av Maren og Jo Leif. Helt essensiell var også assisterende voyageleader Stine. Vi fylte de neste 10 dagene med utflukt til Playa De Las Catedrales, besøk i byen Lugo med en velbevart romersk mur, surfing på en lokal strand, Go-kart og byvandring med besøk på akvarium og Herculestårnet. Vi jobbet også med offboarding-øvelser, workshops, øvelser for å opprettholde kunnskap og seil- og tauhåndtering, samarbeidsøvelser og rebusløp i vaktlagene med fokus på praktisk sjømannskap, Radich Games og skipsbesøk på Sørlandet.

10 dager er lenge å ligge til kai, og det førte til både gnisninger og mangel på motivasjon – og flere som valgte å reise hjem. For noen av de som ble igjen om bord, ble også fristene fra land for store – noe vi er forberedt på at kan skje ved landligge. Når vi til slutt hadde kommet oss av gårde mot toktets sluttpunkt, Le Havre, ble vi gjort kjent med at en del av deltakerne hadde kjøpt og benyttet vapes som inneholdt THC.

Det ble derfor besluttet at 7 deltakere skulle sendes hjem når vi kom frem til Le Havre. Underveis i toktet hadde også ytterligere fire andre deltakere blitt besluttet sendt hjem. Det er alltid vanskelig når gode skipskamerater må reise hjem, og det er lett å forstå at det kan oppleves som urettferdig og hardt at noen andre tar avgjørelsen når de selv gjerne skulle blitt. Vårt fokus i dette var gode samtaler og rom for alle følelser, og å vise de at vi både kan like noen og ønske de alt godt samtidig som vi setter viktige og nødvendige grenser – for oss, hverandre og den enkelte.

Foto: Stine Bryn

De siste dagene om bord var preget av glede over å være underveis på åpent hav igjen, og en sorg over at det snart skulle ta slutt. Mange var lei seg for at vi ikke hadde fått seilt så mye som ønsket. I offboarding-øvelser var det allikevel tydelig at de fleste hadde gjort viktige erfaringer både om seg selv og hvilken retning de ønsket videre i livene sine. Gjennomgang av Min Plan i vaktlagene ble både en rørende og en sterk opplevelse, med tydelige og gode mål for veien videre.

Voyage 28 bød på både mange og uforutsette utfordringer. Det viste oss også hvor stabile vi er når vi står samlet, og at det er det som skjer i mestringsopplevelsene og menneskemøtene som er kjernen i programmet vårt. Når jeg tenker tilbake på toktet nå, så tenker jeg på toktet hvor ingenting gikk som det skulle, men hvor resultatet ble som ønsket til slutt. For hva er vel livsmestring om ikke evnen til å stå i det uforutsette og utfordrende som møter oss?

Foto: Heidi Ellefsen

Toktet ble gjennomført av følgende Windjammer team:	
Voyageleader	Heidi Ellefsen
Assisterende voyagelader	Stine Bryn
Frivillige veiledere	Pär Roland Pelé Siljedahl, Silje Braathen, Krogstad, Ragni Flagstad, Christina Berg Jørgen Thorsen, Trond Erik Nilsson, Nikolai Krogstad
Frivillige medic	Andrea Brendeford, Bjørn Erik Nilsson

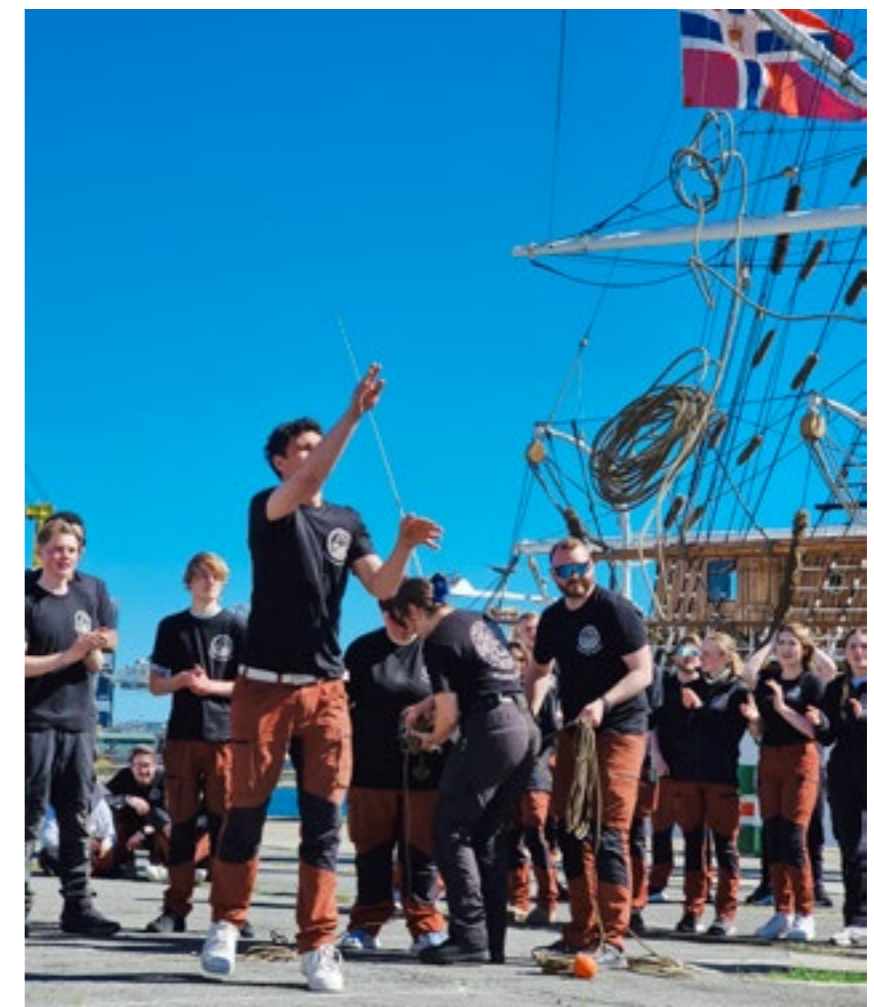

Foto: Stine Bryn

Foto: Heidi Ellefsen

VOYAGE NR.29

Antall påmønstrede:	39 deltakere totalt
	12 fra NAV
	5 fra OT
	8 fra videregående skole
	3 via annen oppfølgingstjeneste
	11 uten oppfølgende instans
Antall fullførte:	31 totalt
Påmønstring	Le Havre 14.04.25
Avmønstring	Oslo 07.05.25

Tekst: Jarlfryd Sletvold-Åseng, voyageleader

Det var 39 deltakere på 2 onboarding, der 1. onboarding var i Stavanger og 2. onboarding på Slora Gård. 1 deltaker reiste hjem fra Slora. Onboarding fase 2 ble gjennomført dagen etter ankomst, og allerede dag 2 gikk vi fra kai. Mannskapet er gode i å få deltakerne og de frivillige til å føle seg velkommen, og det var god stemning. Radich Games ble startet allerede kveld nr. 2 med t-skjortelaging, og deltakerne i vaktlagene fant hverandre raskt. I første havn, Harlingen, fikk deltakerne besøke en

vindmøllekafe som var drevet av en eldre mann. Han var veldig opptatt av å ta vare på miljøet, og være selvforsynt med vann og strøm. Dette ble deltakerne veldig imponert over. Vi var også og så på tulipanhavet, besøkte Afsluitdijk Wadden Center og besøkte et planetarium. De fikk mange inntrykk og lærte masse.

Vi satte kursen mot norskekysten, og måtte ufrivillig gå inn til Stavanger en dag for tidlig, da en måtte på sykehus.

Der besøkte vi oljemuseet og grafittiparken, en stor fornøyelse for mange. Der ble også workshop presentasjoner gjennomført vaktlags-vis, med stor suksess. Neste etappe tok oss til Skagen, der ble det shopping og deltakerne koste seg i fint vær.

Risør var neste stopp. Der fikk noen av deltakerne tagge et stort bilde, som ble tatt med til skuret i Oslo. Mange av deltakerne syntes dette var fint, og deltok aktivt sammen med taggerne med innspill og skuelyst. Radich Games ble gjort ferdig der, og det var god stemning. Det var også noen som fikk besøk av familie, og det kom også tilfeldigvis to tiktokere som deltakerne kjente igjen og inviterte om bord. De viste stolt frem skuta.

Etter et kort stopp i Sandefjord, der det måtte et lagerbesøk til, gikk vi til Oslo. Vi ankret opp, og hadde en vellykket avslutningsfest for deltakerne. Det var tårer og latter, og fin underholdning. På avslutningsdagen kom TV2 om bord. De hadde fine intervjuer og dette ble direkte sendt på God morgen-sendingen. Det var god stemning da vi kom til kai, med fin mottagelseskomite.

Konklusjon – gode erfaringer vi bringer med videre og hva lærte vi?

Å ha onboarding i Stavanger bød på mange flere utfordringer enn å ha det på Slora. Det var flere som måtte komme dagen før, og de måtte tas imot. Det var flere utfordringer med å reise dit enn til Oslo/Slora.

Deltakerne og reiseveilederne ankom skipet kl. 2100 på kvelden. Da er det bare å servere mat, og hjelpe de å installere seg på banjer. Inndelingen i vaktlagene blir ikke like smidig gjort, som når de er på dekk for inndeling. Det ble for mye havneopphold og for lite seiling, litt grunnet at vi måtte til Stavanger med en deltaker på sykehuset.

Selv om det ble mange havneopphold var det mye mestring og gode vennskap som ble dannet. Mange fant sin kurs.

Toktet ble gjennomført av følgende Windjammer team:

Voyageleader	Jarlfryd Sletvold-Åseng
Assisterende voyagelader	David Brækkan
Frivillige veiledere	Mariann Riise, Mari Baalsrud, Anne M. Røvig Bakke, Vilde Emilie Godønes, Rikke Jacobsen, Sagar Singh Thind
Frivillige medic	Nora Emilie Hillestad og Isaac Opsvik Villota
Forsker	Anne Botslangen

VOYAGE NR.30

Antall påmønstrede:	33 deltakere totalt
	3 fra NAV
	6 fra OT
	9 fra videregående skole
	5 via annen oppfølgingstjeneste
	10 uten oppfølgende instans
Antall fullførte:	31 totalt
Påmønstring	Kristiansand 24.09.25
Avmønstring	Portimao med hjemreise fra Lisboa 21.10.25

Tekst: Jarlfryd Sletvold-Åseng, voyageleader

Vi startet med onboarding, 1 på Breivoll Gård og 1 på Slora Gård. Alle møtte til onboardingene, og alle mønstret på 24 september. 1 valgte å reise hjem i første havn, og 1 ble sendt hjem i A Coruna.

Den 23 september kom alle frivillige, og vi fikk gjennomført veiledersamlingen om bord. De fikk bli godt kjent og vi forberedte oss på tokt, med blant annet case-øving og refleksjon rundt deltakerne og hva det betyr å være en trygg voksen. Før deltakerne kom den 24 september, hadde vi møter i vaktlagene og planleggingsmøter for toktet.

Vi gikk fra kai i Kristiansand samme kveld etter å ha fått om bord de 2 siste jungmennene som kom fra sikkerhetskurs, ankret opp og gjennomførte fase 2 av onboarding. Nå ble alle kjent med hverandre i vaktlagene, og vaktlederne ledet sine lag. De lærte om sikkerhet og øvde på riggtrening. Radich Games ble ivrig satt i gang, med dekorering av t-shirtene sine. Det var god stemning om bord. Vi hadde 2 deltakere som hadde vært med tidligere, og de var gode forbilder for de nye deltakerne. I tillegg til mannskapet hadde vi 8 dekkassistenter, 8 jungmenn og 3 lærlinger/praksiskandidater på dekk. Det var også en kokkelærling om bord. Vi hadde 6 banjerveiledere, og 3 medicer.

Alle vaktlagene fikk førstehjulsundersøvisning, og alle fikk innføring i workshop: brannbekjempelse, medic, styrmann, tømmermann, matros, bysse og maskin.

De som viste interesse, fikk workshop i tillegg. Det var spesielt stor interesse for bysse og styrmann, og det ble godt gjennomført. Vi hadde også felles treningsøkter, som ble ledet av medic, til forskjellige tider, slik at alle hadde mulighet til å delta.

Toktet ble vel gjennomført med mye mestring og fine opplevelser for alle, både deltakere, veiledere og mannskap. Vi var på utfukt fra St Malo til St Mont Michel og Normandie-strendene/Sainte-Mere-Eglise, der også mannskap, dekkfrivillige og jungmenn fikk mulighet til å delta på en av turene. Dette satte alle pris på, og båtsmannen fungerte som guide på Normandie utfukten. I A Coruna og i Portimao var det strandturer, gåturer, Radich Games og sosiale aktiviteter. Hovis (hovedrengjøring) ble gjennomført til hver havn, og deltakerne utviklet større og større stolthet for skuta, og la større og større flid i arbeidet.

I St Malo møtte vi seilskipet Sørlandet. Vi ble invitert til et besøk om bord der, og vi gikk vaktlagsvis. De fikk selvfølgelig besøke oss også. Det var gjensidig glede. Radich Games ble gjennomført som normalt og ledet av mannskapet/jungmenn. Det var god aktivitet på offboarding, og de aller fleste hadde planen klar da de reiste hjem. Vi mønstret av i Portimao. Det var fint å besøke en ny havn og deltakerne var vel fornøyd med å få oppleve denne delen av Portugal.

Konklusjon – gode erfaringer vi bringer med videre og hva lærte vi?

- Det var godt samarbeid om bord, mellom alle departementene, og mannskapet var veldig motiverte. Vi hadde stort fokus på Stolthet, Mestring, Raushet og Samarbeid.
- Det var 3 medicer og to rullerte på å være mye med 8-12 og 12-4 vakta, med 1 helsepersonell på 4-8 gav oss en enda større mulighet til å følge opp både det fysiske og psykososiale hos deltakerne. Vi hadde da også mulighet til å skjerme en deltaker fra banjer. Deltakeren bodde på hospitalet og fikk 1-1 oppfølging fra medic, samt tilrettelagt spesielle behov. Dette hadde ikke gått med mindre ressurser.
- Underveis hadde vi en evakuering av en person. Dette ble godt håndtert av alle og den evakuerte følte seg godt ivaretatt. Deltakerne ble skjermet og debrief gjennomført både for mannskap og for deltakerne. Deltakernes tilbakemelding var at de følte seg godt ivaretatt og opplevde dette som ryddig.
- Hjemsendelse av en deltaker som fikk sagt farvel til alle og dro hjem med et smil og opplevelse av at dette var det beste han hadde deltatt på.
- Det ble gjennomført møter og debrief for mannskapet etter hendelsen og oppfølging av de som hadde behov for det. Godt håndtert.
- Vi hadde mannskapsmøte midtveis, samt etter ønske og dette var et bra tiltak som det anbefales som en del av programmet.
- Det ble raskt konkludert at det var for mange dekkassistenter om bord. De har noen oppfatninger om å få utviklet seg selv, men det er ikke nok arbeidsoppgaver for at alle om bord skal få den utviklingen. Dette er først og fremst et windjammertokt, og litt færre på dekk er å anbefale.

Alle foto: Jarlfryd Sletvold-Åseng

Toktet ble gjennomført av følgende Windjammer team:	
Voyageleader	Jarlfryd Sletvold-Åseng
Assisterende voyagelader	Espen Klungnes
Frivillige veiledere	Ada Nanette Borna Fossem, Sofie Linnea Eileen Chantelle Eika, Tor Erik Nordby, Julie Louise Moe, Michael Lytton Rotmo, Mariann Lisbeth Riise
Frivillige medic	Geir Nilsson Solstrand, Kristin Eggen, Anette Sørloth

VOYAGE NR.31

Antall påmønstrede:	28 deltakere totalt
	2 fra NAV
	6 fra OT
	10 fra videregående skole
	3 via annen oppfølgingstjeneste
	7 uten oppfølgende instans
Antall fullførte:	25 totalt
Påmønstring	Portimao, Algarvekysten 24.10.25
Avmønstring	Malaga 20.11.25

Tekst: Jo Leif G. Strønen, voyageleder

Onboarding på Slora med en ny gjeng deltakere er som å komme hjem. Samlingene er krevende for ledere og deltakere, men også veldig lærerike og givende. Trond, med familie, møter oss som vanlig med omsorg og godt humør.

Samarbeidet med kombinasjonsklassen ved Porsgrunn vgs bød på nye utfordringer, erfaringer og ressurser gjennom deltakere fra mange kulturbakgrunner og med varierende norskkunnskap. Det var godt å merke at alle Windjammerne var veldig vennlig innstilt til hverandre og dannet en trygg grunn tone. Når vi møttes på Gardermoen for å reise om bord var isen brutt og det var en forventningsfull gjeng som reiste om bord.

Dessverre var havna full i Lisboa, så reisen ble lang. Først kveldsfly til Lisboa og etter klabb og babb med bagasje ventet en lang busstur før vi endelig ble møtt av et godt forberedt mannskap i morgentimene i Portimao på Algarvekysten. Et akutt medisinsk behov hos en av Windjammerne forsinket oss nok der til at vi fikk å bli liggende fast i en 2-døgns havne-streik. Dermed måtte vi kaste oss rundt for å bygge et lengre onboarding-program for å dempe potensiell rastløs uro i oppstarten.

Et oversiktlig og avsidesliggende havneanlegg, gode arbeidsdager med familierisering, workshops og trening, krydret med strandhugg og omvisning i en salt-

gruve i nabobyen, gav nok fornuftige gjøremål til fire fine døgn under landlige. Det var godt å endelig stå til sjøs om kvelden den 29. oktober. Etter litt svell, posisjonering for maskin og den obligatoriske sjøsyken, fikk vi god seilas før vi ankom Arrecife på Lanzarote. Det var svært mange besetningsmedlemmer i hver vakt. Dette gjorde at det var lett for usikre Windjammere å gjemme seg fra ansvar og oppgaver. Språk- og kulturforvirring forsinka også jobben med å komme i rytme, så det var godt med landkjenning og en liten pustepause for alle om bord. På Arrecife fikk vi en varm velkomst fra Sjømannskirken. De hjalp oss med å organisere rundtur på øya. Vafler, kos, dagens ord og felles sang på Sjømannskirken i Puerto del Carmen står igjen som et viktig høydepunkt for dette toktet. Windjammerne følte seg som hjemme og representerte skipet og programmet på en eksemplarisk måte!

Dessverre måtte to Windjammere og en veileder mønstre av før vi la ut på neste etappe. Mang en Windjammer var nervøs for ny sjøsjuke og lange sjøvakter, men vi fikk etter hvert fin seilas før vi tok en hviledag for anker ved Porto Santo. Bad og middag på dekk gav ro og felleskap til å mestre de neste dagers seilas i kuling mot Gibraltar. Planen var å stoppe innom Gibraltar for noen eksotiske opplevelser. Der blåste det for hardt til å komme til land og det var

nok toktets lykketreff: Vi stod til sjøs igjen og merket endelig at vi var i ferd med å bli et samlet og dyktig mannskap. Etter noen fine døgn på Middelhavet, ankret vi opp utenfor moloen i Malaga. Der fant vi ro sammen i offboardingprosesser og feiring av vår felles reise.

Hjemreisa gikk som den skulle, tross et glemt pass og litt høy puls for en Windjammer og VL for noen timer.

Erfaringer og konklusjon

- Den gode velkomsten kl 04.15, med nattmat og god bemanning fra skipet var essensiell for at toktet fikk en fin start etter en krevende utreise.
- Fire dager under land i starten gikk fint gjennom god kommunikasjon og samhandling mellom mannskap og Windjammer-teamet. Det ble lagt opp til gode skipsaktiviteter, kombinert med litt organisert fritid og en spennende utfukt.
- Det ble enkelt for mange av de som ikke hadde norsk som morsmål å hevde at de ikke hadde forstått all informasjon, når de ble demotiverte underveis. Dette er det lurt å forebygge gjennom god, individuell oppfølging fra VL i rekrutteringsprosessen.
- Sjømannskirken er en veldig positiv organisasjon å samarbeide med.
- Vi var veldig heldige med at vi ikke kom oss inn til Gibraltar: Ankring, aktiv seilas, lange etapper i sjøen dyrker felleskap og mestring.
- Det er en stor ressurs å ha med et par erfarne frivillige i Windjammer-teamet. På dette toktet var vi veldig sterke, samkjørte og støttet hverandre godt.

Hele Windjammer Voyage 31 dro hjem med mer selvinnsikt og ballast, klar for hvile, men ikke helt utslitte. Det kan vi i felleskap være stolte av.

Fotos: Olav Henden

Toktet ble gjennomført av følgende Windjammer team:

Voyageleder	Jo Leif G. Strønen
Assisterende voyagelader	Stine Bryn
Frivillige veiledere	Knut Kristoffersen, Oscar Spieler, Vegard Snartland, Josefina Maria Slinning Sanchez, Stig Lauby, Payman Gaffari, Hassan Jafari, Thea Hamnebuk (første to uker)
Frivillige medic	Olav Henden, Anne Christina Kjahl

VOYAGE NR.32

Antall påmønstrede:	30 deltakere totalt
	4 fra NAV
	8 fra OT
	2 via annen oppfølgingstjeneste
	16 uten oppfølgende instans
Antall fullførte:	25 totalt
Påmonstring	Malaga 23.11.25
Avmonstring	Las Palmas 19.12.25

Tekst: Benin Albayati, assisterende voyageleader og Kyle Tsigakis, voyageleader

Vi gjennomførte to on-boardinger for å skape trygghet, bedre kjennskap og styrke samholdet i gruppen. Onboardingen fant sted på Slora gård, hvor det ble tydelig at Trond og Cathrine hadde gjort et sterkt og positivt inntrykk på deltakerne.

For første gang ble det gjennomført en egen onboardingsamling for frivillige som skulle mønstre om bord samtidig med deltakerne. Samlingen ga team Windjammer om bord Voyage 32, to dager med teambuilding. Banjer-veilederne og medicene gjennomførte flere av de samme øvelsene som deltakerne har på sin onboarding. Det var et team preget av samhold og trygghet som møtte på Gardermoen den 23. november.

Toktet startet med gode værforhold og sol, i sterk kontrast til forholdene hjemme. Vikarierende kaptein Jelte blåste i gang seilassen med en seilende oppstart fra anker. Han beordret bakk i seilene på formasten for å skape rotasjon skuta. Deretter satt han seil for å få fremdrift i medvind. Det var store øyne og stolte brystkasser blant deltakerne som bidro til dette med kun grunnleggende opplæring. Resten av etappen gikk med til grundig opplæring i tauarbeid og riggarbeid. Alle windjammerne fikk en lærerik og strukturert introduksjon til klargjøring av riggen for seilas. Det var et positivt og samlende øyeblikk å se alle vaktlag og mannskap samlet på dekk, preget av engasjement, samarbeid og stor nysgjerrighet.

Etter noen dager til sjøs ankom vi Madeira hvor kaptein Oddrun kom om bord og vi takket av kaptein Jelte. Her fikk deltakerne mulighet til å velge mellom ulike organiserte utflukter. Noen besøkte den botaniske hagen med dens varierte og praktfulle planteliv, mens andre deltok på jeeputflukt rundt øya med spektakulær utsikt fra fjellområdene. En tredje gruppe deltok på canyoning, hvor de utfordret egne grenser og høydeskrekk under rappelling i fossefall og elvevandring. Da alle var tilbake om bord etter en aktiv dag, mottok vi etter spanske tider en forsinket proviantleveranse. Dette førte til at planlagt handletur ble utsatt og gjennomført i forkortet form. Dette skapte noe misnøye blant enkelte deltakere, men de fleste avsluttet dagen fornøyd og med god stemning om bord, og skap som var fullt opp med snacks.

Avreisen fra Madeira ble forsinket på grunn av en uønsket hendelse om bord. Situasjonen ble raskt håndtert og to deltakere reiste hjem. I kontrast til den rolige starten opplevde vi på neste etappe en betydelig økning i sjøsyke. Flere fikk kjenne på både egen og andres tålmodighet, samt utholdenhet. Seilassen fortsatte videre til El Hierro, hvor alle deltakerne deltok på en felles busstur inkludert et stopp for innkjøp av nødvendig snacks. Under oppholdet fikk vi blant annet besøke et reservat for en tidligere antatt utdødd øgleart som kun finnes på El Hierro. I tillegg besøkte vi flere utsiktspunkter med utsyn mot

naturlige bassenger, klipper og hav. Av sikkerhetsmessige årsaker var det ikke mulig å bade i havet på grunn av kraftig bølgegang. Det stoppet oss derimot ikke fra å bade da vi fant en alternativ bade plass i nærområdet. På grunn av varslat uvær besluttet kapteinen at skuta skulle bli liggende til forholdene bedret seg. Oppholdet ble benyttet til organiserte aktiviteter som Radich Games, workshops og pepperkakeverksted. Seilassen videre mot Las Palmas ble preget av etterdønningene av uværet, og det ble periodevis kraftig rulling og høye bølger.

Erfaringer og konklusjon

Det finnes ingen tokt uten utfordringer, men slik er også livets gang, man lærer av erfaringene og utvikler seg videre. Når jeg ser tilbake på toktet, sitter jeg igjen med et inntrykk av at dette har vært et svært smidig og vellykket tokt, med få utfordringer underveis. Jeg er svært imponert over alle ledd om bord; mannskap, frivillige og windjammere, både over hvordan de tar imot tilbakemeldinger og arbeider målrettet for å bli en bedre utgave av seg selv og for å skape en bedre gruppedynamikk. Mange har vist stor åpenhet og engasjement, og det har vært en aktiv kultur for å be om hjelp når det har vært behov for det. I tillegg har mange utfordret seg selv og arbeidet utenfor sin egen komfortsone. Dette toktet hadde ikke vært mulig uten veilederne, som valgte å bruke sin fritid på å delta. De bidro med stor innsats og omsorg, både for deltakerne og for andre som hadde behov for støtte. Veilederne utstrålte en trygghet som spredte seg videre i hele skuta. I tillegg tok de på seg alle oppgaver med stor vilje, utfordret seg selv og viste en løsningsorientert holdning. De bidro også med nye ideer til hvordan utfordringer kunne håndteres på en konstruktiv måte.

Jeg stiller meg fullt bak Benins vurdering og ønsker å legge til en takk. Flere om bord har beskrevet dette toktet som det mest behagelige windjammer-toktet de har seilt, preget av en ro og trygghet fra start. Dette er jeg som voyageleader enig i og vil berømme mannskap og frivillige for. Samarbeidet om bord har vært en drøm og har vært avgjørende for det vi har fått til sammen. Takk til mannskap, veiledere, medicene, Benin og alle dere fantastiske Windjammere. Jeg gleder meg til å se dere igjen. – *Kyle*

Fotos: Kyle Tsigakis

Toktet ble gjennomført av følgende Windjammer team:	
Voyageleader	Kyle Tsigakis
Assisterende voyagelader	Benin Albayati
Frivillige veiledere	Mari Baalsrud, Victoria Furnes-Røysand, Ann Kristin Gården, Øystein Olimb, Trond Erik Nilsson, Victoria Klauseth Alvestad
Frivillige medic	Ellen Brattetveit, Geir Nilsson Solstrand

ØSTENSJØ REDERI VIL ANSETTE FLERE LETTMATROSER

Jonas Ytterstad, mannskapssjef i Østensjø rederi, synes Christian Radich gjør en god jobb med å utdanne lettmatroser. – Vi satser på norske sjøfolk, samtidig som vi er opptatt av samfunnsansvar og av å gi muligheter til unge, sier han.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

Koordinator for lettmatroskurset er Jo Leif G Strønen, som fikk tilnavnet «hele Norges båtsmann» i forbindelse med programmet Sommerskuta på NRK i 2021. Han begynte å jobbe for Christian Radich i 2022.

– Lettmatroskurset er et tilbud til tidligere windjammere som har en spesiell interesse for livet på sjøen, og som tror de kan lykkes i et slikt yrke. De fleste som deltar, gjør det gjennom NAV, sier Strønen.

Det er inntak to til tre ganger i året, og siden kurset startet i 2023 har over 40 personer fullført.

Håper samarbeid med flere rederier

Strønen beskriver skipsmiljøet som litt som sin egen familie. – Det er en stolt kultur der fellesskap og samarbeid er viktige verdier. Med Windjammer og lettmatroskurset har Radich kommet et nivå lenger. Nå spiller vi en viktig rolle i mange enkeltindividers liv, samtidig som vi gjør noe samfunnsnyttig, sier Jo Leif.

Han forteller at lettmatroskurset har god støtte fra NHO Sjøfart og Rederi-forbundet, og flere rederier er med som samarbeidspartnere. Han håper å få til avtaler med flere.

– Jeg opplever at bransjen er veldig positiv til å ta imot lettmatroser fra oss. Målet er at vi etter hvert skal klare å formidle jobb til 80–90 prosent av deltakerne. I tillegg håper vi å få til en felles avtale med NAV.

Østensjø rederi opptatt av samfunnsansvar

Jonas Ytterstad forteller at Østensjø rederi nå er i ferd med å inngå en avtale med Christian Radich. Avtalen innebærer at rederiet forplikter seg til å ansette lettmatrosene i minimum seks måneder, med mål om å løse ferdighetssertifikat som matros.

Foto: Østensjø Rederi

– Det har vært interessant å bli kjent med Windjammer-prosjektet, spesielt fordi det sammenfaller med verdier som er viktige for oss. Vi er opptatt av samfunnsansvar og av å gi mennesker som har opplevd utenforskap, en ny mulighet, sier Ytterstad.

Østensjø er et familieeid rederi i Haugesund, med tradisjon for å satse på ny teknologi, nye løsninger og norske sjøfolk.

– Jeg har fått være med om bord på Radich og møte dem som tok lettmatroskurset. Det gjorde inntrykk å se hvor motiverte og glade de var.

Ettertraktet som matros

I 2025 tok rederiet inn én lettmatros, og erfaringene har vært så gode at de nå ønsker å inngå en mer bindende samarbeidsavtale.

– For oss var det viktig å finne riktig person, en som passet til å jobbe på et forsyningskip. Jeg synes Jo Leif gjorde en veldig god jobb i utvelgelsen.

Ytterstad mener lettmatroskurset fyller et viktig behov i bransjen, og at Christian Radich er blant få aktører som tilbyr en alternativ inngang til yrket utover videregående opplæring.

– Matroser er ettertraktet i Norge. Det er positivt for oss å kunne bidra til å få flere unge inn i maritim bransje, og vi håper de er lojale, motiverte og ønsker å fortsette å jobbe hos oss etter at de har løst sertifikat som matros.

Foto: Helge Olav Vea

Foto: Olav Henden

Foto: Olav Henden

STØTTESPILLERE LETTMATROS

Foto: Oliv Henden

ATLANTERHAVSTOKT – EN YTRE OG INDRE REISE

OFRET GIFTERINGEN TIL HAVET

Bak beslutningen om å seile over Atlanterhavet ligger det ofte en historie, og et behov for et veiskille. «Nå går den til Atlanterhavet. Det finnes ingenting som er bedre enn det», sa Monika Solvig idet hun kastet giftingen i havet på nyttårsaften.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

Skal – skal ikke. Hva med giftingen? Monika Solvig var glad i den. Den hadde sittet godt på fingeren i ti år,

men forholdet var slutt og den lå i nattbordskuffen. Selge den? Lage øredobber til datteren? Eller en fiskekrok, slik noen foreslo?

Etter hvert havnet den på pakkelista til seilturen fra Las Palmas til St. Martin i Karibia mellom 27. desember 2024 og 18. januar 2025. Hun hadde en helt spesiell plan.

Skjær i ekteskapet

I desember 2022 seilte hun og mannen med Statsraad Lehmkühl fra Mauritius til Mosambik. Monika, som hadde erfaring fra mindre båter, oppdaget gleden og fascinasjonen over livet på et stort seilskip.

– Det var en fantastisk opplevelse, jeg syntes det var så befriende å være i fred og ro uten dekning. Men etter at vi kom hjem, begynte det å skjære seg skikkelig i ekteskapet.

Mot slutten av året var det spesielt tungt. Hun måtte gjøre noe, og i november bestilte hun Atlanterhavstokt. Det ga henne en helt spesiell følelse av at nå kunne hun klare alt!

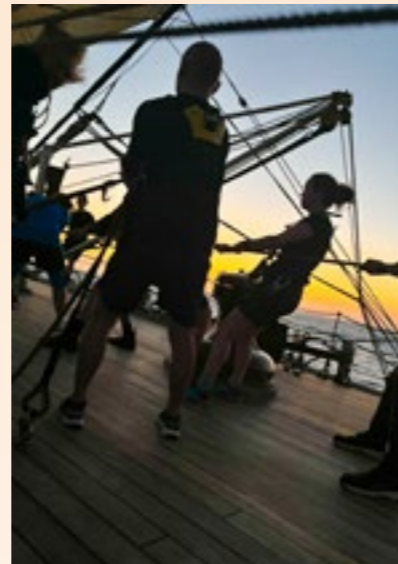
Samtidig jobbet hun hardt for ekteskapet, men et par måneder senere var det slutt.

– Det var en kjipt historie, og det burde vært over for lengst. Det fantastiske var at da bruddet kom, hadde jeg turen å glede meg til.

Ble en seremoni

Etter mye fram og tilbake landet hun på en plan for giftingen: Den skulle kastes i havet på nyttårsaften, det perfekte symbolet på en ny start.

Planen var at det skulle gjøres med kun venninna som vitne, men så sa hun det likevel til hele vaktlaget. Vaktlederen mente at det fortjente en seremoni verdig poopdekket (bakdekket).

– Jeg fortalte hvor mye det hadde betydning for meg å ha denne turen å glede seg til, at jeg ønsket å legge et havarent ekteskap bak meg. Og så kastet jeg ringen i havet til vill jubel fra alle.

Et veiskille

Om bord møtte hun mennesker i ulike livssituasjoner: Mennesker uten jobb, de med god økonomi, andre som hadde vært syke. Mange reiste alene. For mange medseilere er den indre reisen like viktig som den ytre. Det gjelder særlig på de lengre seilasene, å krysse Atlanterhavet representerer noe stort.

– Men om bord er vi på samme nivå. Alle lukter svette, lager lyder om natta, snorker og har sko som stinker. Folk er åpne og deler av seg selv. Det høres kanskje litt pompøst ut, men ja – det blir et veiskille. Du får tid til å tenke gjennom livet ditt, og lande i deg selv, sier Monika.

ÅRETS RARESTE SEILAS

Motoren hadde havarent, det var vindstille, og de var utenfor rekkevidde til å bli hentet av ambulanshelikopter. Alt dette skjedde da lettmatros Elias Abou Salem hadde behov for øyeblikkelig medisinsk hjelp.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

Det meste var «utenfor normalen» da Elias Abou Salem ble akutt syk. Han tok lettmatroskurset mellom februar og juni, og seilturen fra Bermuda til Frankrike ble dramatisk.

Først vil han fortelle kort om hvordan det var å være med på Windjammer-tokt i slutten av 2024.

– Jeg hadde hatt en veldig dårlig opplevelse som nyutdannet elektriker, og var langt nede da vi startet. Men det ble bedre etter at jeg fikk kontakt med en veileder som fikk meg til å tro på meg selv. Jeg likte det fysiske arbeidet og det å jobbe på havet. Fra å starte som den dårligste endte jeg opp med å ha den beste utviklingen i alle vaktlagene.

En måned på Bermuda

Han søkte på lettmatroskurset og fikk plass, men ikke før et halvt år senere. – Å komme tilbake etter Windjammer-toktet ble en stor nedtur. Så fikk han

en telefon fra Radich i slutten av januar om at de hadde én ledig plass på kurset som startet i februar.

– Det var den beste telefonen jeg kunne få, og det var et stort pluss at vi skulle starte i Bermuda.

Oppstarten ble flere uker forsinket på grunn av en lekkasje i propellen som måtte repareres. Da Atlanterhavsturen endelig kunne begynne, skjedde det også mye utenom normalen. De møtte kraftig uvær, med bølger på opptil 13 meter, ifølge Elias.

Ble syk – motoren havarente

Et sted i Atlanterhavet utenfor Spania og Portugal ble han akutt syk og trengte øyeblikkelig medisinsk hjelp.

– Vi hadde motorhavari, havet lå helt stille, og vi var for langt fra land til at et ambulanshelikopter kunne komme. Det var nydelig vær, og mens de andre koste seg på dekk, hadde jeg enorme smerter. Det kjentes som om alt gikk imot meg.

Han forteller at kaptein Oddrun Irene Bø ikke ga seg, og fikk i stand en avtale med spanske myndigheter om henting med helikopter - på den betingelse av at han først ble fraktet til en gasstanker som lå nærmere land.

Liten gummibåt på mørkt hav

– Etter en stund ble jeg plukket opp av en liten gummibåt. Himmelen og havet var svart, jeg var redd for hai og hval, men endelig kom vi fram til gasstankeren, forteller Elias.

Der ble han tatt imot av en russisk kaptein og et thailandsk mannskap, før helikopteret kom.

– Jeg ble heist opp i en liten kurv og fløy til A Coruña i Nord-Spania, hvor jeg ble hentet med ambulanse og trillet inn på sykehuset i rullestol.

Derfra begynte endelig pilene å peke oppover igjen, og han kom seg fort til hektene. Mens han ventet på å kunne mønstre på Radich igjen, fikk han noen dager på hotell.

– En bonus var at jeg ble sjekket opp av en spansk sykepleier, så dette endte veldig godt, sier Elias, og ler.

Nå søker han jobber og håper på napp snart.

– Folk sier at det ordner seg for snille gutter, så da satser jeg på det.

PÅ RETT KJØL – EN DOKUMENTAR OM LIVSMESTRING OG TILHØRIGHET

«På rett kjøl» er en dokumentarserie fra Windjammer, utviklet som et undervisningsopplegg for skoler og andre som jobber med ungdom. Serien tar for seg viktige temaer knyttet til livsmestring og gir mulighet for gode samtaler om utfordringer ungdom kan møte i livet.

Tekst: Maren Harlem, leder Windjammer

Serien «På rett kjøl» er tilgjengelig på NRK Skole

Gjennom å bruke seriens handling og karakterenes opplevelser, ønsker vi å engasjere ungdom til diskusjoner om egne utfordringer og erfaringer, samtidig som de får se at de ikke er alene om å kjenne på utfordringer. Serien skal både inspirere til selvrefleksjon og styrke følelsen av fellesskap og tilhørighet. Den er også laget for å motivere voksne som jobber med ung-

dom til å invitere til samtaler om livets utfordringer.

Gjennom åtte episoder følger serien 30 norske ungdommer som på ulike vis strever med utenforskap, psykiske utfordringer eller manglende retning i livet. Serien skildrer både det praktiske livet til sjøs og de indre kampene deltakerne bærer med seg. Episodene

tar for seg temaer som tillit, identitet, trygghet, tilhørighet, prestasjonspress og selvfølelse, og følger ungdommene i både sårbare, humoristiske og sterke øyeblikk. Noen kjemper mot hjemlengsel og sjøsyke, andre med relasjoner, frykt eller gamle mønstre de ønsker å bryte. Gjennom møtene mellom ungdommene og mannskapet får serien vist hvordan trygge voksne, fellesskap og utfordringer kan bidra til at unge finner ny retning. Seilturen blir for mange en mulighet til å starte på nytt, forstå hvem de er, og oppdage at de kan mer enn de trodde.

«På rett kjøl» er laget for ungdom som kjenner på utenforskap, men også for lærere og andre voksne som ønsker å skape gode samtaler om livsmestring, mental helse og håp. Serien viser at små steg, gode relasjoner og nye erfaringer kan være nok til å endre kurs.

Serien «På rett kjøl» er tilgjengelig på NRK Skole og ligger også tilgjengelig som en dokumentarfilm på NRK TV.

Serien er produsert av tvinter, med støtte fra Stiftelsen Dam og Mental helse ungdom. Dokumentarversjonen som ble publisert på NRK 17.november har skapt stor positiv oppmerksomhet rundt Windjammer programmet.

Vårt mål for 2026 er at flere skoler skal ta undervisningsopplegget i bruk for å skape gode samtaler om ting som kan være vanskelige å snakke om.

Familietur til Koster i pinsen.

Foto: Kathrine Roede

Foto: Håse Lindnø

Ordfører Anne Lindboe overleverer Oslo-flagget til skuta.

SMÅ OG STORE OPPLEVELSER I OSLO

Foto: Iris Skardal

Fjordturer og dekkarrangement

Foto: Håse Lindnø

17. mai kortesje med Radich i spissen.

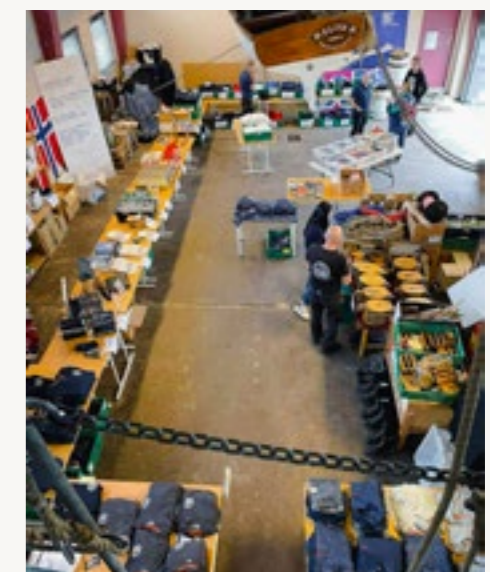

Foto: Tine Wennerberg

Salg på Skuret av Radich klenodier.

MAGISK Å VÆRE VERTSBY

Sommeren 2025 var Christian Radich én av 48 stolte seilskuter som lå til havn i Kristiansand under Tall Ships Races. – Det var ufattelig gøy. En kjenner rett og slett på kjærlighet for de gamle seilskutene, sier prosjektleder Marianne Osmundsen.

Tekst: Lisbet Jære, frilansjournalist

I 2025 var Kristiansand én av vertsbyene i Tall Ships Races. Det var et eventyr å ha 48 skuter fra 16 land på besøk fra 30. juli til 2. august, syntes Marianne Osmundsen, som jobber i Kristiansand kommune.

– Det er et krevende prosjekt å både skulle lage en skutefest og en folkefest, men først og fremst var det veldig gøy. Vi hadde 200 000 besøkende. Det er stor stas for kommunen vår, som har en lang maritim tradisjon, å arrangere dette, sier Osmundsen.

Halvparten av mannskapet ungdommer

Det er tredje gang Kristiansand kommune er vertsby for Tall Ships Races, som er en internasjonal seilregatta for store seilskip – derav navnet «Tall Ships». Det første Tall Ships' Race ble arrangert i 1956, og da kom Christian Radich på andre plass.

Foto: Kristin Wallen Timenes

Bak arrangementet står en internasjonal stiftelse med mål som ikke er så ulikt Windjammer sitt: Å bidra til kontakt mellom mennesker på tvers av grenser, og å gi seilopplæring til ungdom.

At formålet er ideelt, gjør det ekstra motiverende, synes Osmundsen.

– Det som driver meg, er å samarbeide på tvers – det å skape noe sammen.

Folk trekkes mot seilskutene

Uavhengig av Tall Ships Races har hun merket seg at når det ligger seilskuter til havn i Kristiansand, tiltrekker det seg mye folk.

– Det er noe kjærkomment over det når byen får besøk av seilskuter, og de er svært viktige for identiteten til havnebyer som oss. Så er det noe helt eget å se de komme seilende inn. Selv husker hun godt en tur hun hadde med Skoleskipet Sørlandet fra Kristiansand til Amsterdam.

– Å stå på dekk en natt under en stjerneklar himmel. Følelsen av å være en del av mannskapet og hele maskineriet om bord. De sterke møtene – både med mennesker og naturkrefte. Når jeg forsøker å fortelle dette, skjønner jeg at ord blir overflødige. Det må oppleves!

Foto: Krystof Romanski

Foto: Oddrun Irene Bo

Sponsorer hadde selskap om bord

En av hovedsponsorene til Tall Ships Races hadde dekkelskap om bord.

– Vi har hatt et veldig godt samarbeid med både ansatte og mannskapet på Christian Radich. Og det at skuta er så vakker, med sine rene hvite linjer, gjør den perfekt for et slikt formål.

I 2026 skal Christian Radich igjen til Kristiansand, men da i dokken på Bredalsholmen verft. Siden oppstarten på slutten av 1800-tallet har en rekke skip ligget her for vedlikehold og reparasjon.

Foto: Krystof Romanski

Foto: Krystof Romanski

«UNITED BY WAVES» – SAIL AMSTERDAM 2025

Det er en mektig opplevelse å se seilskipene som sakte beveger seg innover kanalen. Kanalen splitter det langstrakte hollandske landskapet. Fra bestikk er det fullt fokus for å unngå kollisjoner, men med en fart på 2–3 knop blir alle mulige sammenstøt unngått.

Tekst: Oddrun Irene Bø, kaptein

Det er båter overalt – og da mener jeg virkelig overalt. 650 seilskuter deltar, og i tillegg er rundt 10 000 småbåter på besøk. Det er kanskje mer presist å si flytende farkoster i alle tenkelige og

utenkelige varianter. De svirrer på kryss og tvers mellom de store seilskipene. Det er helt vilt. Dette er tross alt verdens største maritime festival, og Amsterdam feirer samtidig sitt 700-årsjubileum.

Solen steiker, vinden er sval, og flaggene fra alle de ulike skipene vaier stolt i brisen.

Blant de største seilskipene er 25 nasjoner representert. Ved innseilingen til Amsterdam spilles nasjonalsangen til hvert av de store skipene, fulgt av kanon salutt. Det er en gjestfrihet uten like, og velkomsten gjorde sterkt inntrykk.

Etter en slik mottakelse er det lett å by på seg selv. Om bord på Christian Radich rigget vi båtdekket for representasjon morgenen etter ankomst. Kokkene hadde lagt seg i selen og tryllet fram norsk-inspirerte kanapeer, servert med bobler i glasset. Det er stas å invitere til gjensyn med gamle skipskamerater – og å stifte nye bekjentskaper. Det kan gå mange år mellom slike store Tall Ships-gjenforeninger, og gleden var stor. For å markere vår entusiasme over å delta under festdagene inviterte vi også den norske ambassaden i Haag, som satte stor pris på besøket om bord.

Under festivalen arrangeres et mannskaps-tog, ikke ulikt et norsk 17. mai-tog. Det er en stor begivenhet, og tilskuerne strømmer inn til byen for å se paraden av mannskap fra alle seilskipene. I løpet av festivalen ble det anslått at 2,5 millioner mennesker hadde kommet inn til Amsterdam for å oppleve oss, skipene og den unike stemningen.

Mannskapsparaden endte på det store torget i sentrum, hvor vi dannet et kjempestort hjerte som ble fotografert fra luften. Årets slagord var «United by waves». Bildet ble sendt til mannskapet på Cuauhtemoc, som mistet sine skipskamerater i den tragiske ulykken ved Brooklyn Bridge i New York, 17. mai 2025.

Amsterdams ordfører, Femke Halsema, var strålende fornøyd med hvordan de fem festivaldagene forløp. «Det var en enestående stemning i byen. Med SAIL viste byen seg fra sin beste side: De vakre skipene, det

Foto: Jimmy Nelson

Mannskapsparade

internasjonale vennskapet og de entusiastiske og glade besøkende. Mange takk til alle som gjorde 2025 mulig og uforglemmelig,» uttalte hun.

For min del sitter jeg igjen med en følelse av takknemlighet, stolthet og

en mild undring over hvor harmonisk verden kan føles når mennesker fra så mange land møtes med vennskap, nysgjerrighet og glede. Disse dagene var en påminnelse om hva vi faktisk kan få til sammen. «United by waves».

Besøk fra ambassaden i Haag

ÅRSRAPPORT 2025

ÅRSBERETNING 2025

VIRKSOMHETENS FORMÅL

Stiftelsen Christian Radichs formål er å bevare skuta for fremtidige generasjoner gjennom aktiv drift. Christian Radich skal primært operere som skoleskip for ungdommer, men kan i tillegg benyttes til andre formål som seiltokt med medseilere, fjordturer og utleie til ulike arrangement. Stiftelsens forretningssted er på Akershusstranda i Oslo hvor også skuta har sin kaiplass. Stiftelsen Christian Radich aktualiserer vår maritime kulturarv for nye generasjoner og skaper verdier gjennom opplevelser og erfaringer som utvikler mennesker.

ÅRETS RESULTAT

Årsresultatet for 2025 ble et overskudd på kr. 252 tusen, noe som er en økning på kr. 91 tusen i forhold til fjoråret.

SIKRING AV FORTSATT HELÅRSDRIFT

Helårsdrift er en forutsetning for å bevare kompetansen om bord (bemanning) og dermed sikre en høy standard på vedlikehold og formidling. Den beste måten å bevare Christian Radich på som kulturarv er ved kontinuerlig drift og vedlikehold samt formidling til publikum.

ÅRETS AKTIVITETER

2025 har vært et år med høy aktivitet nær sagt hver eneste dag året gjennom med rekordhøy omsetning.

Christian Radich har et todelt løfte til samfunnet og våre støttespillere: å ta vare på skuta i et evighetsperspektiv, men også å forhindre utenforskap og å sørge for å utvikle ungdom så de kan delta i arbeids- og samfunnslivet. Disse to oppdragene oppsummerer vår drift også i 2025. Vi nådde vårt mål om å gjennomføre 5 Windjammer livsmestringstokt, og hadde totalt 172 deltagere på disse toktene.

Målet med Windjammer er å få deltagerne tilbake i aktivitet som jobb eller skole. Det er ikke et uttalt mål at sjøen skal bli yrkesvei for alle disse. Imidlertid er det slik at om lag 10 % av deltagerne utvikler en drøm om et yrke på sjøen gjennom sitt Windjammer livsmestringskurs. Derfor opprettet vi Windjammer lettmatroskurset i 2023. I sitt tredje driftsår er det godt å se at de som gjennomfører dette kurset går fra utenforskap til sjømannskap. I 2025 har 19 deltatt på lettmatroskurset og totalt har hittil 58 deltagere fullført dette kurset på disse tre årene.

Sommersesongen 2025 ble god med en økning i forhold til fjoråret på 14 % i omsetning for tokt med medseilere, skoleklasser og ulike charteraktiviteter. I tillegg gjennomførte vi en Atlanterkryssing og et tokt i Karibien i starten av året med en omsetning på kr 4,5 mill i en periode hvor vi normalt sett hadde gjennomført et Windjammertokt. Dessverre måtte vi kansellere seilasen med medseilere tilbake over Atlanteren grunnet en lekkasje fra hylsetninger til propellhylsen rett før ankomst Bermuda, og reparasjonene gjorde at toktet over Atlanteren mot Europa ble kansellert.

Total omsetning for tokt med medseiler og skoleklasser samt charteraktiviteter i 2025 ble på ca. kr 15,5 mill, noe som var i tråd med våre prognoser ved inngangen av 2025. Vi deltok på alle de 4 etappene i Tall Ships Race med godt belegg og flere pallplasser i regattaen, herunder en solid 2.plass overall. Deretter deltok vi under Arendalsuka som nok en gang viste seg som en viktig arena for oss, både inntektsmessig og for å promotere Windjammer-prosjektene våre.

ROBUST ØKONOMI TIL Å MØTE BEHOVENE I SAMFUNNET

De siste årene har vi utviklet Windjammer livsmestring og lettmatros i stor grad ved hjelp av private støttespillere som gjennom Windjammer Lauget har finansiert det vesentligste av kostnadene for deltagelse. Vi er svært takknemlige for denne private støtten fra støttespillerne som også er med oss videre. Det har også gitt oss anledning til å utvikle et solid program over tid og vi har lært mye på disse årene.

I 2025 har vi særlig erfart hvor viktig støtten fra private støttespillere er for å opprettholde tilbudet til dem som trenger det aller mest. NAVs tiltaksstopp i august begrenset også offentlige tiltak på Windjammer. Men enda viktigere – det begrenset mulighetene for mange unge som trenger Windjammer. Da er det viktig at vi som organisasjon har flere ben å stå på. De fleste av våre deltakere er i en situasjon hvor de har stort behov for endring og nye muligheter, men samtidig uten mulighet for å få støtte til dette fra det offentlige. De faller ofte utenfor rammene for tiltak eller de er tilknyttet oppfølgingstjenester som har svært begrensede budsjetter. Her gir våre støttespillere oss muligheten til å se forbi disse hindringene og utelukkende fokusere på deltakernes behov og muligheter.

I september 2025 mønstret deltaker nummer 1000 på Windjammer og startet på livets reise om bord på Christian Radich. Takket være kombinasjonen av godt samarbeid med det offentlige og økonomiske bidrag fra våre private støttespillere så har vi muligheten til å gi tilbud i rett tid til dem som trenger det.

Et liv i utenforskap er ikke bare belastende for den enkelte, det koster også samfunnet store summer gjennom økte offentlige utgifter. Menon Economics har gjort en beregning av samfunnsverdien av å forebygge utenforskap. Deres beregning viser at dersom 1% av deltagerne på Windjammer unngår varig utenforskap så er hele programmet lønnsomt. Windjammer er med andre ord en skikkelig god investering. Vi vet at effekten er langt større en 1% av deltagerne som unngår utenforskap og at samfunnsverdien er mange gangeren det Windjammer programmet koster å drifte.

Styret er fornøyd med utvikling av Windjammer-programmet og den plattformen som er bygget for videre vekst. Vi har også en positiv utvikling knyttet til de private støttespillerne i Windjammer Lauget. De fleste har vært med i 5-6 år og mange har fornyet samarbeidet for nye 3 år.

Vi takker Windjammer Lauget bestående av:

Sparebankstiftelsen DNB	Skuld	Byrådet i Oslo
Stiftelsen Det Norske Veritas	Klaveness Stiftelsen	Rotary Ekeberg
A Wilhelmsen Foundation	Fred Olsen	Justnes Rederi AS
Eckbos Legat	CoolCo Management AS	AS Thor Dahl
Stiftelsen Kaare Berg	Promis	Anders Mjaaland
Leif og Lucy Høegh Stiftelse	Ada og Hagbart Waages Stiftelse	Norges Rederiforbund

I 2026 vil vi jobbe videre for ytterligere økt støtte gjennom Lauget, blant annet gjennom en nyopprettet prosjektstilling innen fundraising. Dette vil sammen med offentlige innkjøp og egenandeler finansiere opp mot 200 ungdommers deltakelse på Windjammer Livsmestring.

Styret oppsummerer året 2025 med å konstatere at stiftelsen fortsetter den gode utvikling knyttet til god drift og godt vedlikehold. Styret vil takke offentlige og private støttespillere for deres bidrag i 2025 og ser fram til fortsatt godt samarbeide.

SKUR 32

Stiftelsen har i over 30 år hatt kontor og lager i Skur 32 samt fast kaiplass på utsiden av skuret basert på en avtale med Oslo Havn. Vi er nå svært tilfredse med at vi i slutten av 2025 signerte en ny husleieavtale med Oslo Havn som viderefører leieforholdet i nye 30 år. Dette gir oss en god trygghet for årene som kommer.

Arbeidet med å oppgradere lokalene er godt i gang, både i forhold til prosjektering, spesifikasjoner og klargjøring av lokalene. Byggearbeidene utvendig er igangsatt i 1.kvartal 2026.

Målet er å oppgradere hele skuret fordelt i 3 faser:

Fase	Omfang	Ansvarlig	Finansiering
Fase 1	Oppgradering av byggets fasade	Oslo Havn	Finansieres over husleie til Oslo Havn
Fase 2A	Oppgradering av kontordelen i skur 32	Stiftelsen CR	Egenfinansiering over budsjettet for 2026
Fase 2B	Oppgradering av tidligere lagerdel til Windjammer kurscenter, serveringssted og maritimt treffpunkt.	Stiftelsen CR	Ekstern finansiering fra nye eller eksisterende støttespillere

TEKNISK TILSTAND

Skipet fremstår i all hovedsak i god stand og det utføres kontinuerlig vedlikehold. Det meste utføres av vårt eget godt kvalifiserte mannskap i perioder skipet ikke er beskjeftiget på tokt eller dagsturer. Imidlertid har vi opplevd to hendelser i 2025 som har medført endring i seilingsprogram og behov for reparasjoner. Dette gjelder en lekkasje fra hylsetninger til propellhylsen samt et havari på stempel i hovedmotor. Begge hendelsene ble raskt håndtert ved hjelp av gode og profesjonelle samarbeidspartnere, og vi har besluttet å skifte ut hele hylsearrangementet ved det kommende verkstedoppholdet.

Det er over tid gjennomført en omfattende kartlegging av stålykkelse og teknisk tilstand på hele skuta. Det er på dette grunnlaget utarbeidet en 10 års oppgraderings- og vedlikeholdsplan for perioden 2021 – 2031 som følges opp og oppdateres løpende. Planen gir en god mulighet for å systematisere kommende vedlikeholds- og oppgraderingsbehov, og derigjennom sørge for en mest mulig kostnadseffektiv gjennomføring.

Hovedtrekkene framover i vedlikeholdsplanen er som følger:

Periode	Kategori	Omfang	Indikert kostnadsramme (ex. off-hire/tapt inntekt)
2026	Hovedklassing	Stålutsiftninger i maskinromsområde. Oppgradering av maskinrom. Full overhaling av rigg.	Kr 62-68 mill
2028/29	Mellomklassing	Bunninspeksjon. Kartlegging av skrog. Vedlikehold løpende rigg	Kr 4 mill
2031	Hovedklassing	Stålutsiftninger i vannlinjebeltet ved banjer	Kr 31 mill

Neste viktige milepæl i vedlikeholdsplanen er verkstedoppholdet vi skal gjennomføre fra april til oktober 2026 i forbindelse med hovedklassing for å fornye skipets sertifikater (Sjøfartsdirektoratet og DNV). Vi har gjennom hele 2025 arbeidet strukturert med engineering og dokkespesifikasjon i dialog med Sjøfartsdirektoratet, DNV og DSB, samt at vi har foretatt en delvis prefabrikering av det forestående riggarbeidet. Vi har gjennomført en anbudsprosess med tre norske verft i henholdsvis Kristiansand, Bergen og Skudeneshavn, og etter en totalvurdering har valget av verft falt på Kristiansand med GOT Safeyards som hovedentreprenør og Bredalsholmen som underleverandør.

Prosjektets budsjett er på kr 74-80 mill inkludert tapt inntekt, og vi har sikret finansiering på kr 74 mill gjennom støtte fra stat 32% (24 mill), Oslo kommune 14% (10 mill), Sparebankstiftelsen DNB 40% (30 mill) og annen privat støtte 10 mill (14%). Vi jobber parallelt med å sikre ytterligere finansiering for å kunne gjennomføre mest mulig ønsket arbeid innenfor avsatt vedlikeholdsperiode, samt å bygge opp nødvendig buffer i tilfelle utforutsette utgifter.

ORGANISASJON, HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Besetningen på skipet består av 32 fast ansatte, 3 lærlinger, hvorav 8 er kvinner. I tillegg er det en rekke frivillige som bidrar med forskjellige oppgaver gjennom året. Den faste besetningen har stor grad av stabilitet.

Administrasjonen på land bestod i 2025 av 9,5 årsverk, hvorav kvinner utgjør 4,5 årsverk. Windjammer-prosjektet sysselsetter 5 av disse, og er nå satt opp for å kunne betjene 6 programmer i året. Vår tekniske sjef deles 50/50 med Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet, og vi benytter også samme stiftelses regnskapsfører for vår virksomhets regnskap for 2025.

Styret har 8 medlemmer hvorav 1 er kvinne. Det er tatt initiativ til tiltak for å styrke likestilling i styret.

Stiftelsen har utviklet et eget sikkerhets- og miljø styringssystem (Safety Management System, SMS) for å ivareta krav om sikker drift og beskyttelse av det indre og ytre miljø. Systemet er gjenstand for årlig revisjon ved Sjøfartsdirektoratet. Sjøfartsdirektoratet har revidert Stiftelsens Sikkerhets- og miljøstyringssystem for både skuta og administrasjonen på land. Sertifikatene er opprettholdt.

Legemeldt sykefravær i 2025 var 7,9% i stiftelsen og 1,9% i Christian Radich Drift AS inkludert langtidsfravær. Sykefravær er ikke direkte arbeidsrelatert, men kan sees noe i sammenheng med arbeidet, selv om vi ikke er kjent med at dette er en direkte årsak. Arbeidsmiljøet vurderes som godt, og med bakgrunn i dette er det ikke iverksatt ytterligere tiltak for å forbedre arbeidsmiljøet. Styret er av den oppfatning at likestilling mellom kjønnene praktiseres, og har derfor ikke funnet det nødvendig å innføre spesielle tiltak på området. Ved ansettelser velges den best kvalifiserte kandidat uavhengig av kjønn og bakgrunn. Virksomheten medfører minimale utslipp og forurensning til skade på det ytre miljø.

DRIFT MED MANGE UTFORDRINGER

Stiftelsen driver i prinsippet moderne konkurranseutsatt rederidrift, men er samtidig basert på et 89 år gammelt bevaringsverdig seilskip med helt andre utfordringer enn landbasert kulturarv. Det er en forutsetning at fullriggeren Christian Radich til enhver tid tilfredsstillende og stadig strengere offentlige krav til utstyr, bemanning og kompetanse. Med effektiv kommersiell helårsdrift henter Stiftelsen inn det som er mulig av inntekter, men kostnadsutviklingen er en kontinuerlig utfordring. Stiftelsen møter også sterk konkurranse om kvalifisert arbeidskraft. Helårsdrift er en forutsetning for å kunne rekruttere og beholde den gode maritime kompetanse som vår besetning er kjent for, og som sikrer skutas vedlikehold og formidling til publikum.

SAMARBEID MED STAT, KOMMUNE OG SPONSORER

Den beste måten å bevare seilskipene på er å holde dem aktive under seil. I 2002 uttalte Stortingets kulturkomité at «de tre seilskipene Christian Radich, Sørlandet og Statsraad Lehmkuhl er noen av de viktigste kulturskatter vi har i Norge». Basert på forslag fra Skværriggerutvalget, var det tverrpolitisk enighet om å etablere et rammeverk for å ivareta skutene og å gjøre dem tilgjengelige som skoleskip for bedrifter og privatpersoner, som seilende ambassadører i nære og fjerne havner. Denne aktiviteten på verdenshavene stiller store krav til utstyr og teknisk stand. Stiftelsen er derfor avhengig av støtte både fra offentlige og private kilder.

Stortinget har lagt til grunn en 70/30 prosentfordeling i offentlig støtte fordelt på stat og kommune. I 2025 mottok vi totalt om lag kr 16,2 mill. i ordinær driftsstøtte fra staten og Oslo Kommune, hvorav fordelingen utgjorde en prosentfordeling på 79/21.

I tillegg mottok vi i 2025 totalt kr 25 mill. i ekstraordinær offentlig støtte til det forestående vedlikeholdsløftet, fordelt på kr 20 mill. fra staten og kr 5 mill. fra Oslo Kommune. Disse tildelingene er tett knyttet opp mot vårt arbeid for å forhindre utenforskap blant unge, og vi er svært takknemlige for denne ekstraordinære støtten som bidrar til å sikre Christian Radichs framtid. Prosentfordelingen på støtte fra staten og Oslo Kommune til vedlikeholdsløftet i 2026 mottatt de siste to årene blir dermed 71/29. Vi vil fortsette å jobbe for at Staten v/Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) ser viktigheten av å bidra til finansieringen av framtidige store vedlikeholdsarbeider utover de årlige driftstilskuddene, for å oppnå en mer forutsigbar finansieringsmodell i fortsettelsen.

Av den offentlige ekstraordinære støtten er kr 21,1 mill. avsatt i balansen for benyttelse i 2026 i takt med kostnader til verkstedoppholdet. Den totale inntektsførte offentlige støtten til drift og vedlikehold på om lag kr. 41,2 mill. utgjør 32% av stiftelsens totale inntekter i 2025.

Stiftelsen har hatt god kontakt med stabile private støttespillere over lang tid, samt at nye støttespillere har kommet til. Disse bidro med støtte på til sammen rundt kr. 51 mill., hvorav kr. 15,6 mill er inntektsført i 2026, og resterende kr 35,5 mill er avsatt i balansen til senere års bruk. Støtte fra de private støttespillerne utgjør 25% av totale driftsinntekter i 2025. I tillegg bidro en rekke leverandører med reduserte priser og dermed en ikke kvantifisert reduksjon av stiftelsens kostnader.

Christian Radichs Venner har i tillegg til å bidra med verdifull kompetanse, bidratt med frivillige til ulike oppdrag på land og om bord. Uten støtten fra det offentlige, Venneforeningen og støttespillere, og den innsatsen som vises av engasjerte frivillige og øvrig besetning, ville ikke Christian Radich ha kunnet operere som seilende kulturminne.

STYRE OG LEDELSE

Styret har inntil åtte medlemmer, og styreleder utnevnes av styret. Styret har ansvar for å ta hånd om en forsvarlig drift og forvaltning av virksomheten. Stiftelsen har i tillegg ansvar og plikt til å følge opp lover, forskrifter og retningslinjer gitt i lov om skipssikkerhet og sjøarbeiderloven, samt de føringer som følger for virksomheter som mottar offentlig støtte. Det ble avholdt 6 ordinære og et ekstraordinært styremøte i 2025.

Ved utgangen av 2025 har Stiftelsen Christian Radich og Christian Radich Drift AS følgende styre:

Eric Jacobs

STYRELEDER

Personlig medlem

Daglig virke i Anders Wilhelmsen gruppen

Harald Strømme

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i NPG Sport & Communication

Olav Sollie

STYREMEDLEM

Representant for Norges Rederiforbund

Daglig virke i Norwegian Car Carriers AS

Anders Mjaaland

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i Gallagher Norway AS

Line Lunde

STYREMEDLEM

Representant for Christian Radichs Venner

Daglig virke i Telenor ASA

Sigurd Molstad Dale

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i Transteam Group AB

Øistein Dahl

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i CoolCo Management AS

Trond Sandø

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i TRY

STYRET TAKKER

Styret vil igjen uttrykke tilfredshet og takknemlighet for den iver og engasjement som alle ansatte om bord og på Stiftelsens kontor viser. Det er mange hjertes som brenner for Christian Radich, og det gir seg utslag i imponerende innsats for vårt mål om bevaring og formidling. Styret vil takke alle frivillige som bidrar på mange ulike måter om bord på tokt og som en viktig del av bemanningen på Windjammer-toktene. Styret vil rette en spesiell takk til Christian Radichs Venner som bidrar allsidig til å spre kunnskap om Christian Radich, med frivillig innsats og med økonomisk støtte til våre prosjekter.

Styret takker også de mange gode støttespillere vi har som stiller med midler og ressurser for at vi kan ha en aktiv helårsdrift av Christian Radich. Dette gjelder både private og offentlige støttespillere, Windjammer Lauget og ulike leverandører som gir oss ekstra gode avtaler i den daglige driften.

FORTSATT DRIFT 2026

Styret anser skuta for å være godt vedlikeholdt og i god stand. I 2026 er det planer for 5 Windjammer tokt og 2 grupper med Windjammer Lettmatros. De øvrige 6 månedene av året vil skuta ligge på verft på Bredalsholmen i Kristiansand i forbindelse med det lenge planlagte vedlikeholdsløftet. Finansieringen av dette prosjektet er så nær som fullfinansiert. Vi har inngått en avtale om å chartre Fullriggeren Sørlandet under Arendalsuka i august 2026, slik at vi kan opprettholde den gode og viktige relasjonen vi har til sentrale kunder under dette arrangementet til tross for at Christian Radich da ligger i dokk.

Styret legger stor vekt på fortsatt god kontakt med bevilgende myndigheter, sponsorer og bidragsytere, interessenter og brukere. Likeledes tror styret på å fortsette å utvikle samarbeidet med de to andre skværriggerne Fullriggeren Sørlandet og Statsraad Lehmkühl.

Styret anser Stiftelsen Christian Radich å være godt rustet for fortsatt drift.

OSLO, 9. FEBRUAR 2026

Eric David Jacobs

STYRELEDER

Sigurd Molstad Dale

STYREMEDLEM

Trond Sandø

STYREMEDLEM

Harald Sigmund Strømme

STYREMEDLEM

Anders Mjaaland

STYREMEDLEM

Øistein Dahl

STYREMEDLEM

Olav Sollie

STYREMEDLEM

Line Lunde

STYREMEDLEM

Hans Christian Lindmo

DIREKTØR

ÅRSREGNSKAP 2025

Det 145. driftsåret for
Stiftelsen Christian Radich
Foretaksnr. 977262992

RESULTATREGNSKAP

	Note	2025	2024
Driftsinntekter			
Salgsinntekt		26 424 096	19 164 632
Annen driftsinntekt		35 755 546	40 549 395
Sum driftsinntekter	1	62 179 642	59 714 027
Driftskostnader			
Varekostnad		-5 763 026	-6 710 955
Lønnskostnad	2	-33 532 232	-31 327 729
Annen driftskostnad	3	-23 652 073	-21 510 334
Sum driftskostnader		-62 947 331	-59 549 018
Driftsresultat		-767 688	165 008
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		880 389	78 940
Annen finansinntekt		251 213	37 984
Sum finansinntekter		1 131 602	116 925
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		-10 544	-1 494
Annen finanskostnad		-101 368	-119 087
Sum finanskostnader		-111 912	-120 580
Netto finans		1 019 690	-3 655
ÅRSRESULTAT		252 002	161 353
Overføringer			
Annen egenkapital		252 002	161 353
Sum overføringer		252 002	161 353

BALANSE PR. 31.12.2025

	Note	31.12.2025	31.12.2024
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Skip, rigger, fly og lignende		5 000 000	5 000 000
Sum varige driftsmidler	4	5 000 000	5 000 000
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	5	30 000	30 000
Investeringer i aksjer og andeler	6	10 000	10 000
Sum finansielle anleggsmidler		40 000	40 000
SUM ANLEGGSMIDLER		5 040 000	5 040 000
OMLØPSMIDLER			
Varer		437 816	418 693
Sum varer		437 816	418 693
Fordringer			
Kundefordringer		1 976 313	635 911
Andre kortsiktige fordringer	7	5 891 022	6 292 020
Sum fordringer		7 867 335	6 927 932
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende		60 702 651	12 723 736
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	9	60 702 651	12 723 736
SUM OMLØPSMIDLER		69 007 802	20 070 361
SUM EIENDELER		74 047 802	25 110 361
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital		5 000 000	5 000 000
Sum innskutt egenkapital	8	5 000 000	5 000 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		1 435 901	1 183 899
Sum opptjent egenkapital	8	1 435 901	1 183 899
SUM EGENKAPITAL		6 435 901	6 183 899
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 836 564	5 050 425
Skyldige offentlige avgifter	9	1 604 371	1 423 085
Annen kortsiktig gjeld	10	63 170 965	12 452 952
Sum kortsiktig gjeld		67 611 900	18 926 462
SUM GJELD		67 611 900	18 926 462
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		74 047 802	25 110 361

Eric David Jacobs
STYRELEDER

Sigurd Molstad Dale
STYREMEDLEM

Trond Sandø
STYREMEDLEM

Harald Sigmund Strømme
STYREMEDLEM

Anders Mjaaland
STYREMEDLEM

Øistein Dahl
STYREMEDLEM

Olav Sollie
STYREMEDLEM

Line Lunde
STYREMEDLEM

Hans Christian Lindmo
DIREKTØR

NOTER

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Selskapet har videre fulgt relevante bestemmelser i Norsk Regnskapsstandard utarbeidet av Norsk Regnskapsstiftelse.

Unntaksreglene i regnskapsloven for små foretak er anvendt der annet ikke er angitt spesielt. Etter unntaksreglene i regnskapsloven §3-8 utarbeides det ikke konsoliderte tall for konsernet.

Presiseringer mht regnskapsprinsipper:

Inntekstføring

Inntekstføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Tilskudd og gaver inntektsføres når de mottas. Tilskudd i form av vederlagsfrie tjenester fra frivillige og ulike tjenesteleverandører regnskapsføres ikke.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter siste dag i regnskapsåret, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Anleggsmidler og langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler har tidligere ikke vært

balanseført og avskrevet over eiendelens økonomiske levetid. Dette ble endret i 2021. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Skipets verdi / rehabilitering / lån til rehabilitering

Skipets verdi er satt til kr 5 000 000 som tilsvarer stiftelsens egenkapital. Skutas verdi er ikke gjenstand for avskrivning.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap. Avsetning til påregnelig tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Skatt

Stiftelsen har ikke erverv til formål og er ikke skattepliktig.

Aksjer i datterselskap

Stiftelsens investeringer i datterselskap vurderes til kostpris.

NOTE 1 – INNTEKTER

	2025	2024
Salgsinntekter		
Seiltokt, fjordturer og charter	15 504 954	9 687 892
Egenandeler og kursavgifter Windjammer	7 083 666	6 470 061
Mat og drikke	1 991 712	1 717 578
Suvenirer	760 797	503 810
Andre salgsinntekter	1 082 966	785 291
Sum inntekter	26 424 095	19 164 632

	2025	2024
Andre driftsinntekter		
Offentlig støtte	20 160 000	19 924 000
Privat støtte Windjammer	12 687 823	14 977 400
Privat støtte drift og vedlikehold	2 603 000	4 610 555
Øvrig privat støtte og gaver	304 723	1 037 440
Sum andre driftsinntekter	35 755 546	40 549 395

Sum totale inntekter	62 179 642	59 714 026
-----------------------------	-------------------	-------------------

For 2025 er inntektene ytterligere spesifisert enn tidligere for å øke informasjonen i notene. Tallene for 2024 er sammenlignbare.

Spesifikasjon av offentlig og privat støtte og gaver

	Driftsstøtte	Vedlikeholds løftet	Støtte Windjammer	Øvrig støtte og gaver	Total støtte
Offentlig støtte					
Staten v/KUD *)	12 860 000				12 860 000
Oslo Kommune**)	3 400 000	3 900 000			7 300 000
Sum offentlig støtte	16 260 000	3 900 000	0	0	20 160 000
Privat støtte					
Ulike private aktører***)	2 603 000	0	12 687 823	304 723	15 595 546
Sum privat støtte	2 603 000	0	12 687 823	304 723	15 595 546
Inntektsført støtte/gaver	18 863 000	3 900 000	12 687 823	304 723	35 755 546

Tabellen viser regnskapsmessig inntektsført støtte og gaver i 2025, og avviker noe fra faktiske innbetalinger og tilsagn som vist i Radich Logg "Takk til våre støttespillere". De største forskjellene er kommentert under;

*) Staten v/Kultur- og likestillingsdepartementet ga i 2025 et ytterligere ekstraordinært vedlikeholdstilskudd på kr 20 000 000 som i sin helhet er avsatt i balansen pr. 31.12.2025 til bruk i 2026 i forbindelse med verftsopphold.

** Oslo kommune ga i 2025 et ekstraordinært vedlikeholdstilskudd på kr 5 000 000 hvorav kr 1 100 000 er avsatt i balansen pr 31.12.2025 til bruk i 2026 i forbindelse med verftsopphold. I tillegg mottok stiftelsen fra Byrådet i Oslo kr 180 000 i støtte til Windjammer Livsmestring som er inkludert i "Egenandeler og kursavgifter Windjammer" under salgsinntekter.

***) Fra Sparebankstiftelsen DNB mottok vi i 2025 resterende del av støtte til vedlikeholdsløftet i 2026 på kr 27 436 500 som i sin helhet er avsatt i balansen pr 31.12.2025 til bruk i 2026 i forbindelse med verftsoppholdet. Ytterligere kr 5 100 000 fra øvrige private støttespillere er på samme måte avsatt i balansen til verftsoppholdet. Vi har også mottatt kr 400 000 i støtte fra ulike private rederier som er inkludert i "Egenandeler og kursavgifter Windjammer" under salgsinntekter.

NOTE 2 – LØNNSKOSTNAD

	2025	2024
Lønn mannskap	22 156 856	20 986 483
Arbeidsgiveravgift	3 344 442	3 139 273
Pensjonskostnader	1 582 324	1 321 655
Andre ytelser	765 617	57 296
Refusjon fra Sjøfartsdirektoratet*	-6 674 774	-6 077 687
Lønn/sosiale kostnader adm. tjenester	12 357 766	11 900 709
Totalt	33 532 231	31 327 729

*Refusjon fra Sjøfartsdirektoratet gjelder tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs (nettolønnsordningen).

	2025	2024
Antall årsverk	48,7	45,5

De 9 ansatte i administrasjonen lønnes via driftsselskapet Christian Radich Drift AS. Årsverkene i driftsselskapet er lagt til i antall årsverk over.

Det har ikke vært utbetalinger til styret.

Selskapet har tegnet pensjonsavtale som tilfredsstillere kravene i Lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 3 – DRIFTSKOSTNADER

	2025	2024
Verftsopphold	7 345 483	542 000
Driftskostnad ombord	11 412 593	13 608 840
Annen driftskostnad	4 893 996	7 059 494
Total	23 652 072	21 210 334

NOTE 4 – ANLEGGSMIDLER

Det har hittil ikke blitt foretatt avskrivninger i stiftelsen på varige driftsmidler. Alle store investeringer er tatt over driften.

NOTE 5 – INVESTERINGER I FORETAK I SAMME KONSERN

Det ble i 2013 opprettet et eget driftsselskap hvor de ansatte på kontoret ble overført til i 2014.

Stiftelsen er eeneier av driftsselskapet som har 3000 aksjer pålydende kr 10 pr aksje.

Christian Radich Drift AS hadde et resultat på kr 0 og en egenkapital på kr 28.750.

NOTE 6 – INVESTERINGER I AKSJER OG ANDELER

Stiftelsen har 1 aksje i Visit Oslo til kostpris kr 10 000.

NOTE 7 – ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

	2025	2024
Krav på offentlige tilskudd	2 246 353	2 129 718
Fordringer på ansatte	27 961	25 000
Forskuddsbetalte kostnader	221 665	1 242 090
Tilgode merverdiavgift	745 044	758 677
Påløpt inntekt	2 650 000	2 136 535
Total	5 891 023	6 292 020

NOTE 8 – SELSKAPSKAPITAL

	Stiftelseskapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01	5 000 000	1 183 899	6 183 899
Tilført fra årets resultat		252 002	252 002
Egenkapital pr 31.12	5 000 000	1 435 901	6 435 901

NOTE 9 – BANKINNSKUDD

Skattetreksinnskudd utgjør pr 31.12 kr 1 023 980 og kr 893 719 i fjor.

NOTE 10 – AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSER OG ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	2025	2024
Forskudd fra kunder	3 632 879	6 398 002
Annen kortsiktig gjeld	601 586	754 950
Avsetninger og tilskudd til fremtidig vedlikehold, se note 1	58 936 500	5 300 000
Total	63 170 965	12 452 952

Til styret i Stiftelsen Christian Radich

Uavhengig revisors beretning
Uttalelse om årsregnskapet
Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Christian Radich, som består av balanse per 31. desember 2025, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2025, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av stiftelsen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsens ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Sandefjord, 16. februar 2026
Cedra Norge Rago AS

Kjetil Tveit Moen

Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Securely signed with Brevio

This document is electronically signed and sealed with Brevio under **eIDAS**, valid in all EU states. Signatures comply with **eIDAS** and **PAeES** standards.

The identities of the signers are listed below:

2026-02-16 17:59:08 UTC+01:00

Kjetil Tveit Moen

 bankID

NO BankID - d44b18bb-de77-4a3f-a2c6-f4af5749b3db

 This document package contains:

- The original document
- Closing page (this page)

 Electronic signatures are not visible but digitally integrated.

FULLRIGGEREN CHRISTIAN RADICH

SPESIFIKASJONER

HOVEDDIMENSJONER	
Total lengde	62,50 m
Total lengde m/baugspyd	73,00 m
Bredde	9,70 m
Dyp gående	4,70 m
Høyde over vannflaten	37,70 m
Fribord	1,33 m

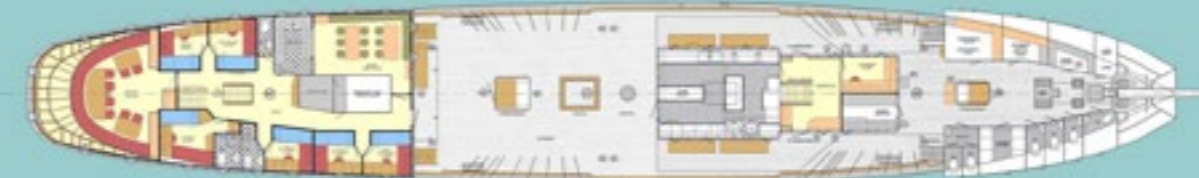
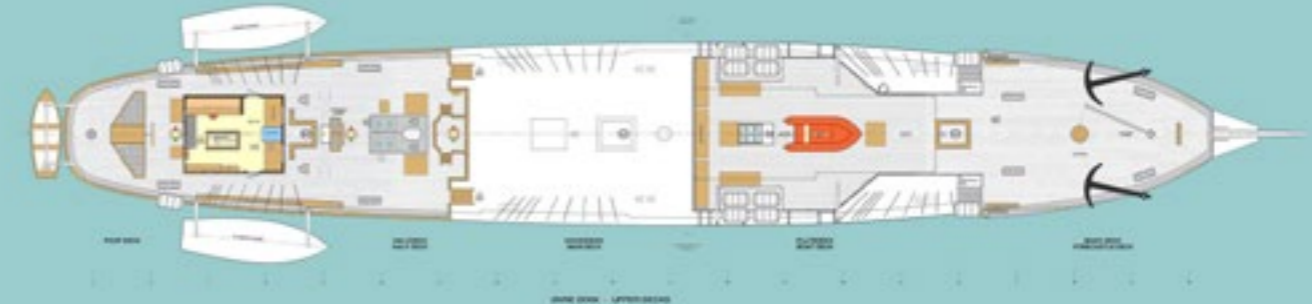
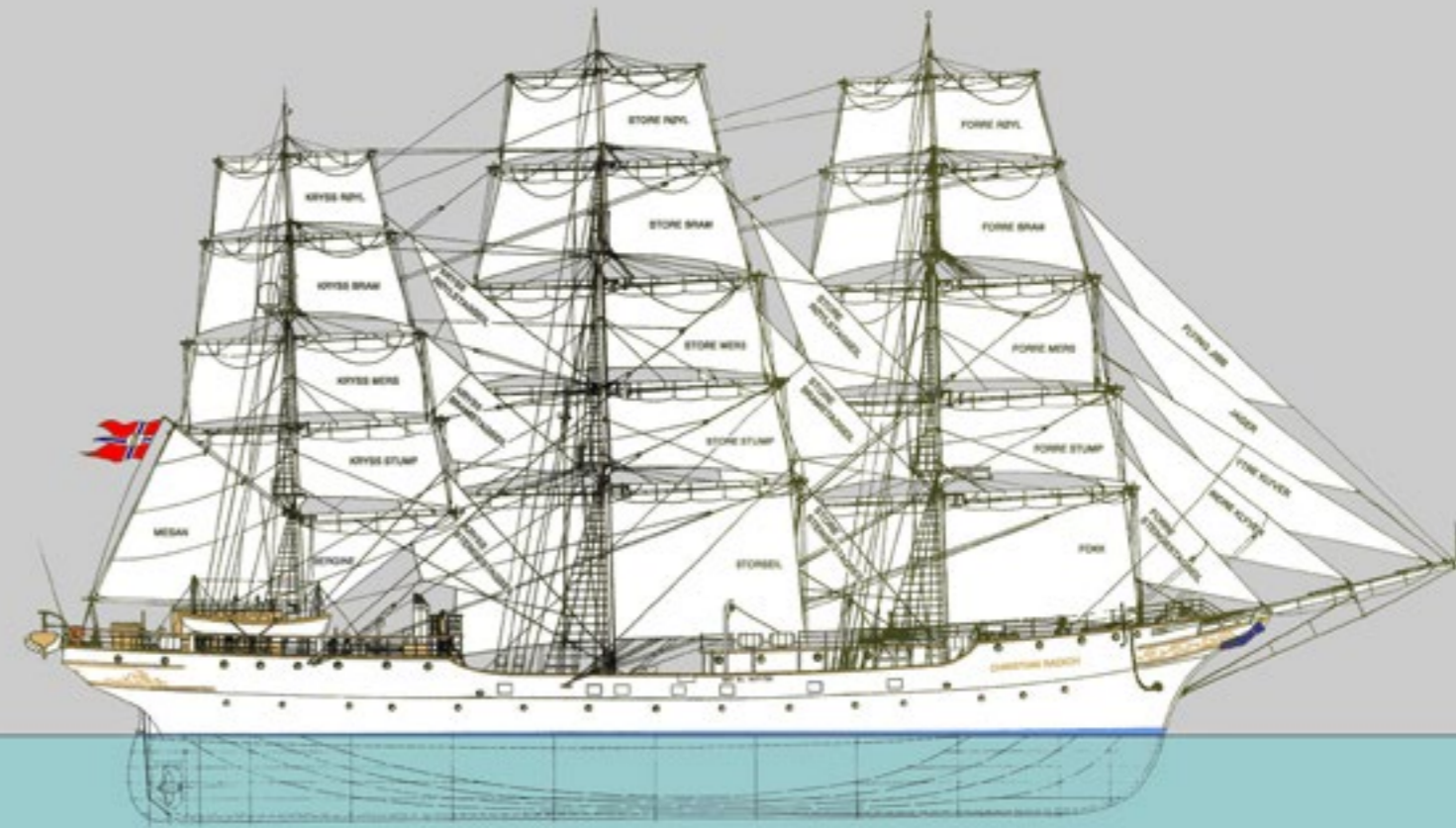
GENERELL INFORMASJON	
Navn	Sk/S Christian Radich
Rigg	Tremastet fullrigger
Hjemsted	Oslo, Norge
Bygget	Framnæs Mekaniske Verksted, Sandefjord Norge, 1937

SEIL	
Seilareal	1360 m ²
Skværsail	15 stk
Stagsail	11 stk
Mesan	1 stk

FAST BESETNING	
Kaptein	1 stk
Styrman	3 stk
Båtsmann	1 stk
Tømmermann	1 stk
Matros /lettmatros	4 stk
Maskinist	1 stk
Stuert	1 stk
Kokk	1 stk
Sersjant	1 stk
Forpleiningsassistent	1 stk
Lærlinger	1 stk

TONNASJE	
Nettotonn	198,00
Bruttotonn	663,00w
Deplasement (total vekt)	1050,00 tonn

HOVEDMASKIN	
Hovedmotor	Caterpillar 900 hk
Fart med maskin	10 knop
Fart med seil	Opp til 14 knop
Baugthruster	200 kw

STIFTELSEN CHRISTIAN RADICH

Akershusstranda 9, Skur 32
0150 Oslo

Telefon: 22 47 82 70
E-post: postmaster@radich.no

www.radich.no